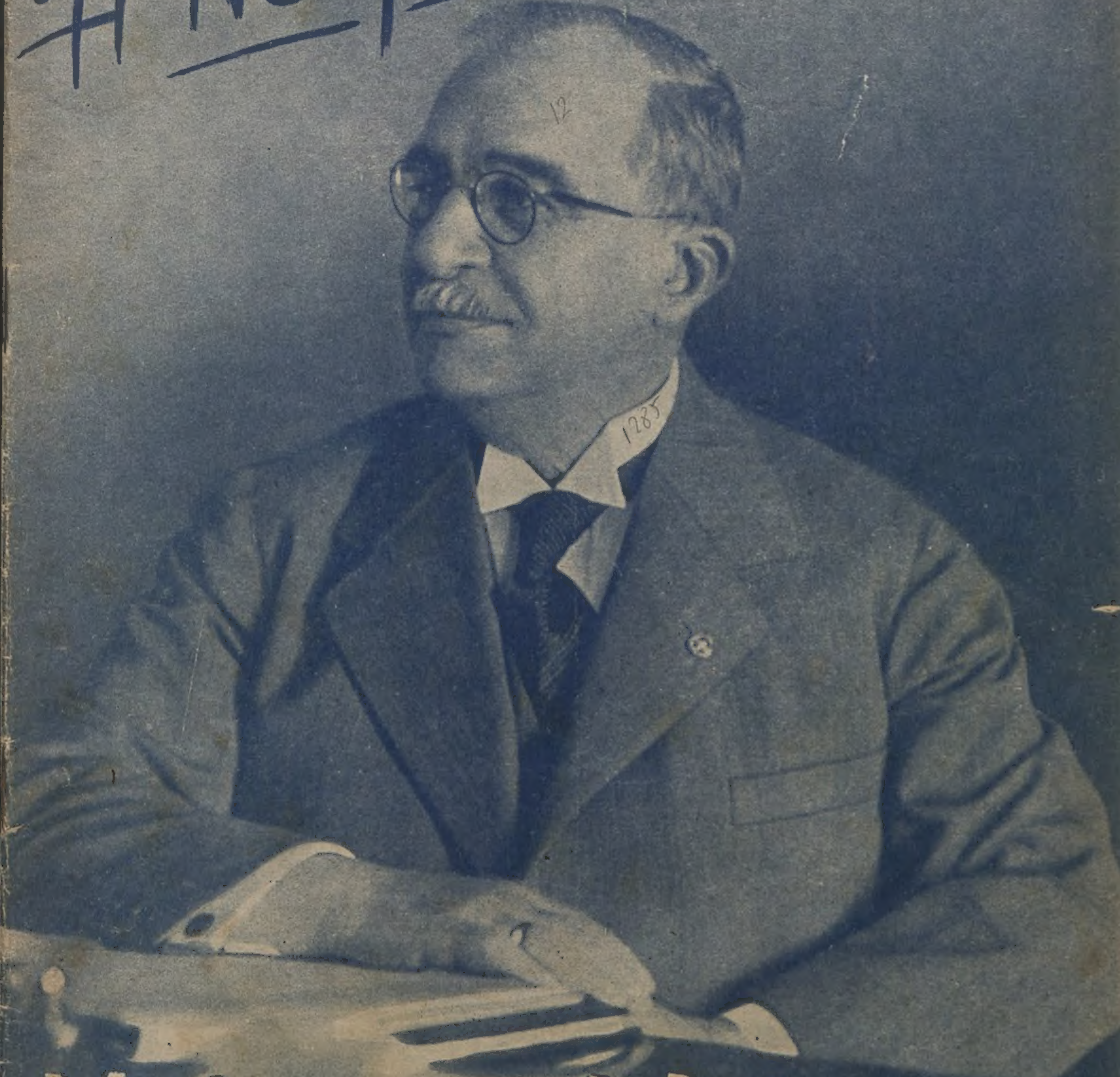
Ἡ Νεολαία

ΑΡ. ΦΥΛ. 14 (116)
4 ΙΑΝΟΥΑΡ. 1941-ΣΤ

Χρόνια πολλά
πατέρα τῆς Νίκης!

Ἡ Νεολαία

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικουμένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις καὶ τὸ ἐκπροσωπεῖ, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Γ'. — ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀριθ. Τηλεφ. Διευθύνσεως	32-094
» » Ἐποπτείας Συντάξεως	34-425
» » Ἀρχισυντάκτου	593-830

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀριθ. Τεύχ. 14 — 4 Ἰανουαρίου 1941
ΤΙΜΗ ΔΡΑΧ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

		Μελῶν	καὶ μὴ μαθητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἐσωτερικοῦ)	Δρ.	160	200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ	» »	80	100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ	» »	40	50

ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Λίρ. Ἀγγλίας 1
Ἀμερικῆς Δολ. 6
Αἰγύπτου Λίρ. 1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητας), Σχολικὰς Ἐφορείας καὶ ἐπιχειρήσεις ἐν γένει ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν.

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου ἐ. ἀ. καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς Ε.Ο.Ν.

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1ην ἑκάστου μηνός

Ἀπὸ τὸ ξεχείλισμα τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐνθουσιασμοῦ

Ο ΑΓΩΝ ΜΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ξεσηκώθηκε ἑνωμένος, ἀποφασισμένος, μεγάλος καὶ ἀκατάβλητος γιὰ τὸν νέον μεγάλον ἐθνικὸν ἀγῶνα. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἔξω Ἑλληνισμός, τὰ ἀδέλφια μας ποὺ ζοῦν ἔξω, οἱ συνεχισταὶ τῶν παλαιῶν μας ἀποίκων, ἐκεῖνοι διὰ τῶν ὁποίων ἡ ἑλληνικὴ σημαία εὑρίσκεται εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ πλανήτου μας, μὴ δυνάμενοι νὰ προσέλθουν ὑπὸ τὰς σημαίας, ἐνισχύουν τὸν ἀγῶνα μας μὲ τὰς περιουσίας των.

Δίδουν καὶ αὐτοὶ ὅ,τι ἔχουν, ὅπως πάντα, καὶ ἡ συνδρομή τους αὐτὴ εἶναι ἐξ ἴσου πολύτιμη μὲ τὶς θυσίες τοῦ αἵματος.

Ὁ Ἑλληνισμὸς τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὁ ὁποῖος ζῇ καὶ θερμαίνεται μὲ τὴν ἱερὴ ἰδέα τῆς Πατρίδος, στὸ ἄκουσμα τῆς κτηνώδους ἐπιθέσεως ματώθηκε καὶ ὁ μεγάλος του πόνος ἀλλὰ καὶ ἡ μεγάλη του πίστι στὴν Ἑλλάδα ἔγινε χείμαρρος δωρεῶν ὑπὲρ τοῦ ἀγωνιζομένου ἔθνους.

Εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ 1821 οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τὰ πέρατα τῆς γῆς ἔστειλαν ὅ,τι εἶχαν καὶ δὲν εἶχαν.

Οἱ φιλοπάτριδες Ἕλληνες χορηγοὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἔβγαλαν καὶ τὴν μπουκιὰ ἀπὸ τὸ στόμα τους καὶ ἐσβησαν πάμπτωχοι, ἀλλὰ αὐτοὶ ἦσαν οἱ ἀφανεῖς ἥρωες τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος μας.

Ἀλλὰ καὶ σήμερα ζοῦμε ἕνα καινούργιο 21.

Ἀγωνιζόμαστε γιὰ νὰ ζήσωμεν ὡς ἄνθρωποι ἐλεύθεροι. Ἀγωνιζόμαστε γιὰ τὴν τιμὴν καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν μας.

Ἀγωνιζόμαστε γιὰ νὰ ἀποδείξωμεν εἰς τὸν κόσμον ὅτι εἴμαστε ἀντάξιοι συνεχισταὶ τῶν Τριακοσίων, τῶν Σαλαμινομάχων, τῶν Μαραθωνομάχων, τῶν ἡρώων τοῦ 21.

Ἀγωνιζόμαστε τέλος γιατὶ εἴμαστε ΕΛΛΗΝΕΣ καὶ διότι ΕΛΛΑΣ σημαίνει ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ - ΑΓΩΝ - ΝΙΚΗ.

Αὐτὸς εἶναι ὁ μεγάλος καὶ ἔνδοξος ἀγών μας.

Ἀπὸ τὰ πέρατα τοῦ κόσμου, ἀπὸ ὅλα τὰ σημεῖα τῆς γῆς, ὅπου κτυποῦν ἑλληνικὲς καρδιές, καταφθάνουν ἀρχοντικὲς προσφορὲς οἱ ὁποῖες θὰ μᾶς βοηθήσουν νὰ συνεχίσωμεν τὸν νικηφόρο ἀγῶνα μας.

Ἔμποροι, ἐφοπλισταί, ἀντάξιοι συνεχισταὶ τῶν καπεταναίων τοῦ ἀθανάτου 21, ὅλοι δίδουν. Ἕνας χειμαρρώδης καταρράκτης δωρεῶν καὶ προσφορῶν ἐνισχύει τὸν ἀγῶνα μας.

Καὶ θὰ συνεχίζωνται αἱ προσφοραὶ αἵματος καὶ χρήματος μέχρις ὅτου ἡ γαλανόλευκος σημαία κυματίσῃ ὑπερήφανη καὶ μπαρουτοκαπνισμένη στὸ κοντάρι τῆς Νίκης.

ΜΑΝΟΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ

ΟΡΚΙΖΟΜΑΣΤΕ ΟΤΙ ΘΑ ΣΤΑΘΟΥΜΕ ΑΝΤΑΞΙΟΙ ΣΑΣ

Συνάδελφοι Στρατιῶται!

Σᾶς ὀνομάζουμε συναδέλφους γιατὶ ἀπὸ τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1940 ὅλοι εἴμεθα στρατιῶται. Νὰ εἶσθε βέβαιοι ὅτι τὰ ἡρωϊκά σας κατορθώματα ποὺ ἀντήχησαν στὰ πέρατα τῆς γῆς καὶ ἔκαμαν τὸν κόσμο ὁλόκληρο νὰ σᾶς θαυμάζῃ, δημιουργοῦν δ' ἐμᾶς ποὺ ἡ μοῖρα θέλησε νὰ μὴν εἴμεθα πλάϊ σας στὴν τιμητικὴ θέσι τῶν ἑλληνικῶν συνόρων, ἀλλὰ νὰ μείνωμε ἐδῶ, τὴν ὑποχρέωσι νὰ φανοῦμε ἀντάξιοί σας, ὅπως σεῖς φαίνεσθε ἀντάξιοι τῶν Ἡρώων τῆς Ἱστορίας μας. Καὶ σᾶς βεβαιοῦμε κατηγορηματικῶς ὅτι ὅλοι μας, ἀπὸ τὸ μικρότερο Ἑλληνόπουλο ἕως τὸν γεροντότερο παπποῦ, ἔχουμε πλήρη συνείδησι τῆς μεγάλης αὐτῆς ὑποχρεώσεώς μας καὶ θὰ φροντίσωμε νὰ μὴ σᾶς λείψῃ τίποτε, νὰ μὴ παγώσουν τὰ πόδια σας πάνω στὰ ἠπειρωτικὰ χιόνια, νὰ μὴ ξυλιάσουν τὰ χέρια σας ἀπὸ τ' ἀγιάζι τῆς Πίνδου. Κι' ἀκόμη θὰ φροντίσουμε νὰ μὴ κοιμηθοῦν νηστικὰ τὰ παιδιά σας ποὺ ἀφήσατε ἀπροστάτευτα φεύγοντας καὶ νὰ μὴ ταπεινωθοῦν οἱ γυναῖκες σας στὴν πάλη τους γιὰ νὰ κερδίσουν τὸ ψωμί.

Νοιώθουμε βαθύτατα ὅλοι ὅτι ἐνῷ σήμερα σεῖς χύνετε τὸ αἷμα σας καὶ θυσιάζετε τὰ νειάτα σας γιὰ τὴν τιμή, τὴν ἐλευθερία τῆς πολυδοκιμασμένης Πατρίδος μας, ἐμεῖς δὲν ἔχομε δικαίωμα νὰ φανοῦμε γλίσχροι καὶ νὰ θελήσουμε νὰ κρύψουμε τ' ἀγαθά μας, γιὰ τὴν διατήρησι τῶν ὁποίων σεῖς δίνετε αὐτὴν τὴν στιγμὴ τὴν ἴδια τὴν ζωήν σας, καὶ νὰ σᾶς στερήσουμε ἀπὸ λίγη ἀνακούφισι, ποὺ μποροῦμε νὰ σᾶς δώσουμε ξοδεύοντας μόνον χρήματα. Τὸ νοιώθουμε καλὰ αὐτό, γιατὶ εἴμεθα ὅλοι Ἕλληνες.

Ὁρκιζόμεθα λοιπὸν ὅτι θὰ σταθοῦμε ἀντάξιοί σας κάνοντας τὸ καθῆκον μας καὶ σᾶς ζητοῦμε νὰ μείνετε ἥσυχοι γιὰ νὰ χαλυβδώσετε τὶς γενναῖες καρδιές σας καὶ τὰ ἡρωϊκὰ κορμιά σας γιὰ τὴν νέαν ἐξόρμησι τῆς ἀθάνατης Ἑλληνικῆς ψυχῆς.

Ἐμεῖς εἴμεθα ὅλοι παρόντες καὶ σᾶς ἀκολουθοῦμε.

Γ. ΒΛΑΣΤΑΡΑΚΗΣ

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΙΜΗ ΤΟΥ

Στρατιώτη ἐσὺ ποὺ θλίβεσαι σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ δρόμου,
τὸν σκοτωμένο στὸ βουνὸ μὴν κλαῖς τὸν ἀδερφό σου,
ποὺ βρέθηκε χωρὶς πνοὴ μὲ τ' ὅπλο του ἐπ' ὦμου,
μὴν κλαῖς, ὁ τέτοιος θάνατος καμάρι νἄν' κρυφό σου.

* * *

Γέλα στρατιώτη μοναχά, ὑψώσου ὡς ἐκεῖ πάνω,
ποτὲ μὲ δάκρυα, ποτὲ μὴ ραίνεις τὴν ψυχή σου,
γέλα καὶ πὲς εἶμ' ἕτοιμος κοντά σου νὰ πεθάνω,
μπράβο του κι' ἂν σκοτώθηκε, ὁ θάνατος τιμή του.

Τ. Τ. 850 2-12-40

Ν. ΦΑΤΣΕΑΣ
Ἀξιωματικός

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ

Ὅταν ἡ Βυζαντινὴ Αὐτοκρατορία ἀναγκαζότανε νὰ κάνῃ — ἀπαράλλαχτα ὅπως σήμερα ἡ Ἑλλάδα μας — πόλεμο, διότι οἱ διάφοροι βάρβαροι ἐχθροὶ ποὺ τὴν περιεκύκλωναν, τὴν ἐποφθαλμιοῦσαν καὶ τὴν ἐχθρεύονταν, εἶχε τὴν ἀπεριόριστη βοήθεια τῶν παιδιῶν της ποὺ τὴν βοηθοῦσαν — ὅπως τώρα — στοὺς ἀγῶνες της. Ἀλλὰ παράλληλα σ' αὐτοὺς κι' ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ μὲ κάθε τρόπο βοηθοῦσε τὸ Ἔθνος. Καὶ τὸ μαρτυράει ἡ Ἱστορία πῶς σὲ κάποιο ἱερὸ ἀγῶνα ὅλα τὰ ἀναθήματα καὶ τὰ χρυσαφικὰ τῆς Ἁγίας Σοφίας διατεθήκανε γιὰ τὸ σκοπὸ τοῦ ἀγῶνος.

Ἔτσι καὶ τώρα στὸν πόλεμο ποὺ διεξάγει ἡ Πατρίδα μας κατὰ τῶν νεοβαρβάρων ἔχει παράλληλα στὴν συνδρομὴ τῶν παιδιῶν της καὶ τὴν συνδρομὴ τῆς Ἐκκλησίας μας. Ὁ ναὸς τῆς Μεγαλόχαρης τῆς Τήνου — ὅπως τότε ἡ Ἁγία Σοφία — ἐπρόσφερε ὅλον τὸν πλοῦτον του καὶ τὰ ἱερὰ ἀναθήματα τῆς ἱερᾶς εἰκόνος τῆς Παναγίας.

Συνεχίζεται λοιπὸν καὶ ἐπαναλαμβάνεται καὶ εἰς τὴν πλευρὰν αὐτὴν ἡ Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος μας.

ΑΓΓΕΛΟΣ Ν. ΜΟΣΧΟΣ

ΦΑΛΑΓΓΙΤΕΣ ΣΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ

Ἀλβανία, 30-11-40.

Δὲν θὰ μποροῦσε καλὰ νὰ περιγραφῇ ἡ χαρὰ ποὺ νοιώθουμε ὅλοι γιατὶ εἴμαστε στὴν Ἀλβανία καὶ γιατὶ ἀκόμα ὁ λαὸς αὐτὸς τῆς Ἠπείρου ἐλευθερώθηκε ἀπὸ τὰ χέρια τῶν γενναίων!!! καὶ πρὸ παντὸς τιμίων Ἰταλῶν!!!

Ἀλλὰ δὲν θὰ μποροῦσε ἀκόμα νὰ περιγραφῇ ἡ χαρά μας, ὅταν προχτές, τὴν ὥρα ποὺ ὅλοι μας περιμέναμε μὲ τὴν καραβάνα στὸ χέρι νὰ πάρουμε τὴν ζεστὴ φασολάδα, εἴδαμε τρεῖς Φαλαγγίτες. Φαλαγγίτες στὴν Ἀλβανία! Στὴν ἀρχὴ ἀπορήσαμε. Ὕστερα ἐμάθαμε ὅτι ἦρθαν μὲ εἰδικὴ ἀποστολὴ ἀπ' τὴ Μακεδονία. Ἦρθαν νὰ φέρουν κάτι ἐμπιστευτικὸ στὸ Στρατηγό μας.

Νὰ λοιπὸν ποὺ ἡ Νεολαία, τὸ ἔργο αὐτὸ τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου, ἁπλώνει τὴν δρᾶσι της ὡς ἐδῶ πάνω καὶ προσφέρει καὶ ἐδῶ τὶς πολύτιμες ὑπηρεσίες της.

Χαρήκαμε πολὺ ὅταν εἴδαμε τοὺς Φαλαγγίτες μας. Ἐμεῖς οἱ φαντάροι συνηθίσαμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο καὶ δὲν μᾶς κάνει αἴσθησι νὰ δοῦμε μιὰ στρατιὰ Ἑλλήνων φαντάρων νὰ παρελαύνῃ. Αἴσθησι ὅμως μεγάλη μᾶς ἔκαναν αὐτοὶ οἱ τρεῖς Φαλαγγίτες ποὺ εἴδαμε. Ἦταν ἕνα ξεκούρασμα τῆς ψυχῆς μας, ἦταν μιὰ ἀγαλλίασι καὶ χαρὰ γιὰ ὅλους μας.

Μᾶς δόθηκε ἡ εὐκαιρία νὰ στείλουμε τοὺς χαιρετισμούς μας στὴν Ε.Ο.Ν. Μᾶς δόθηκε ἡ εὐκαιρία νὰ ἐπικοινωνήσουμε μὲ τὰ παιδιὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ μας.

Καὶ τώρα, ποὺ ἐδῶ πάνω χονίζει, ἡ σκέψι μας εἶναι στοὺς Φαλαγγίτες, ποὺ μὲ αὐταπάρνησι κι' αὐτοί, ὅπως οἱ στρατιῶτες μας, θὰ περιτρέχουν τὰ φτωχὰ σπίτια τῶν στρατιωτῶν καὶ θὰ βρίσκουν τὶς μανάδες καὶ τ' ἀδέρφια τους καὶ θὰ τοὺς παρηγοροῦν καὶ θὰ τοὺς βοηθοῦν νὰ περάσουν τὸν δύσκολο αὐτὸ χειμῶνα ποὺ μᾶς ἦλθε βλοσυρὸς καὶ τραχύς.

Γιὰ μᾶς μὴ κλαῖτε καὶ μὴ λυπᾶστε. Ἐμᾶς μᾶς θερμαίνουν ἐδῶ πάνω τὰ εἴδη ποὺ ἔστειλαν οἱ Ἑλληνοποῦλες, μᾶς θερμαίνουν οἱ εὐχὲς ὅλων γιὰ τὴ νίκη. Μᾶς θερμαίνει ἀκόμα ἡ ἐπιθυμία νὰ πετάξουμε στὴ θάλασσα τὸν ἀπαίσιο ἐπιδρομέα, ποὺ νόμισε ὅτι ὁ Ἕλληνας στρατιώτης ἦταν εὔκολη λεία, σὰν τὰ ψάρια ποὺ βομβαρδίζουν ἀνηλεῶς τὰ βαρέα βομβαρδιστικά του!

Γειά σας καὶ χαρά σας
ΔΗΜ. ΑΛΒΕΡΤΟΣ
Ὑπαξιωματικός

ΝΙΚΗ

Γιατὶ βαροῦν τὰ σήμαντρα, ὅπου 'χανε σωπάσει
τόσον καιρό; Τί διαλαλοῦν καὶ φλέγουν τὴν ψυχή μας;
Γιατὶ χτυποῦν οἱ σάλπιγγες καὶ πιὰ δὲν ἔχουν στάσι;
—Ἡ Κορυτσά, βροντοφωνοῦν, ἡ Κορυτσά δική μας!

Νίκη! φωνάζει ὁ ἀντίλαλος, Νίκη! ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη.
Ἀχολογᾶνε τὰ βουνά, οἱ λαγκαδιές, τὰ δάση.
Κυλάει σὲ στήθη λάσια γλυκειᾶς χαρᾶς τὸ δάκρυ,
καὶ κάθε πόνου στεναγμὸς μὲ μιᾶς ἔχει κοπάσει.

Χαρὰ στὸ μέγα Βασιλιᾶ, στὸ μέγα Κυβερνήτη,
ποὺ μὲ μυαλὸ καὶ μὲ καρδιὰ τώρα μᾶς κυβερνᾶνε.
Χαρὰ στὰ εὐζωνάκια μας, χαρὰ στὸν κάθε Ἀκρίτη,
χαρὰ στοὺς ἥρωες τοὺς τρανοὺς ποὺ ξέρουν νὰ νικᾶνε.

Κ. ΚΑΜΑΡΙΝΟΣ

Ο ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑΣ

Οἱ συντελεσταὶ εἰς τοὺς ὁποίους ὀφείλονται αἱ λαμπραὶ ἑλληνικαὶ νῖκαι εἶναι πολλοί. Μεταξὺ αὐτῶν ὅμως ξεχωρίζουν τρεῖς καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι εἰς αὐτοὺς ἔχουν τὴν πηγήν των. Ἡ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, ἡ ἀνυπέρβλητος ζωϊκὴ δύναμις τοῦ Λαοῦ καὶ τοῦ Ἀρνηγοῦ ἡ διάνοια. Οἱ ὀρθολογισταὶ εἶναι ἐλεύθεροι ν' ἀμφιβάλλουν ὅσον θέλουν. Ὁ λαὸς ὅμως τῆς Ἑλλάδος, καὶ πρῶτα-πρῶτα ὁ λαὸς ὁ μαχόμενος, πιστεύει ἀδιασείστως ὅτι πνεῦμα Θεοῦ ἐπεσκίασεν αὐτὴν τὴν γῆν καὶ ὥπλισε τὸν λαόν της μὲ σθένος καὶ μὲ δύναμιν διὰ νὰ ἐκδιώξῃ τὸν ἐπιδρομέα. Καὶ ὁ λαὸς ἔχει δίκαιον. Ὅταν ἤρχισεν αὐτὸς ὁ πόλεμος, ὁ πόλεμος τῆς αὐτοκρατορικῆς Ἰταλίας τῶν 50 ἑκατομμυρίων, τῆς Ἰταλίας ποὺ ἐτρομοκράτει τὴν φαντασίαν τοῦ Κόσμου μὲ τὸν φοβερὸν στόλον, τὰς χιλιάδας τῶν ἀεροπλάνων καὶ τὰ ὀκτὼ ἑκατομμύρια τῶν λογχῶν της, ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος, οἱ αἰσθηματικώτεροι καὶ οἱ ἁγνότεροι ἀπὸ τοὺς ὀρθολογιστὰς ἔλεγαν: «Ἡ Ἑλλὰς ἀποδύεται εἰς ἀγῶνα θανάτου». Ἡ στρατευθεῖσα ὅμως γενεὰ τῶν Ἑλλήνων τὴν ἀνέτρεψεν αὐτὴν τὴν πρόβλεψιν. Μετέβαλε τὸν ἀγῶνα, τοῦ ὁποίου ὅλα τὰ σταθμιτὰ στοιχεῖα καὶ ὅλα τὰ ἀριθμητικὰ δεδομένα προεδίκαζον ὡραίαν ἴσως, ἀλλὰ θλιβερὰν διὰ τὴν Ἑλλάδα τὴν ἔκβασιν, ἀπὸ ἀγῶνα θανάτου εἰς ἀγῶνα ζωῆς. Ὀξύτερος λοιπὸν κατὰ τὴν νόησιν ἀπὸ τοὺς ὀρθολογιστάς, ὁ Λαός, προχωρεῖ πέραν τοῦ σημείου πρὸ τοῦ ὁποίου σταματᾷ ἡ ἰδική των κρίσις καὶ ἀνακαλύπτει συνεργίαν Θεοῦ ἐκεῖ ὅπου ὁ ὀρθολογισμὸς δὲν βλέπει καὶ δὲν ἐξηγεῖ τίποτε. Καὶ αὐτὴ ἡ ἀνακάλυψίς του γίνεται πρόσθετος πηγὴ ἀγωνιστικῆς θελήσεως, πρόσθετος πηγὴ νίκης.

Ἐρχόμεθα τώρα εἰς τὸν τρίτον συντελεστὴν τῆς ἑλληνικῆς νίκης. Εἰς τὸν Ἰωάννην Μεταξᾶν. Ξένοι σχολιασταὶ ἐχαρακτήρισαν ὡς κλασσικὸν τὸν πόλεμον τὸν ὁποῖον διεξάγει ἡ Ἑλλὰς ἀπὸ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου. Ἔχομεν τὴν γνώμην ὅτι καὶ εἰς τὸν χαρακτηρισμὸν αὐτὸν ὑπάρχει δόσις ἱστορικοῦ ρωμαντισμοῦ. Δι' ἡμᾶς καὶ διὰ τὸν μαχόμενον ἑλληνικὸν λαὸν εἰς τὸν σημερινόν μας πόλεμον περισσότερον ἀπὸ τὰ κλασσικὰ κυριαρχοῦν τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν θριάμβων τῆς ἑλληνικῆς αὐτοκρατορίας τῶν μέσων αἰώνων, τὰ ὁποῖα ἄλλως τε οὔτε κατὰ τὴν λαμπρότητα οὔτε κατὰ τὰς συνεπείας ὑστεροῦν ἀπέναντι τῶν ἀγώνων τοῦ κλασσικοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ὑπάρχει ἐν τούτοις κάτι γνησιώτατα κλασσικὸν εἰς τὸν σημερινόν μας πόλεμον. Τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἀνήρ, ὁ ὁποῖος ἐν εἰρήνῃ ἡγεῖτο τῆς μεγάλης ἀνακαινιστικῆς ἐν τῇ Χώρᾳ προσπαθείας, στρατηγεῖ κατ' οὐσίαν τοῦ σημερινοῦ πολέμου. Ὄντως εἰς τὴν κλασσικὴν ἰδιαιτέρως περίοδον τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀφθονοῦν τὰ πρότυπα τῶν ἀνδρῶν πρὸς τοὺς ὁποίους ἐπιτυχῶς θὰ ἠδύνατο νὰ παραβληθῇ ἡ μορφὴ τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ.

Στρατιώτης ἐκ μορφώσεως καὶ ἐπαγγέλματος, ὁ σημερινὸς Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος, τεχνικὸς τοῦ πολέμου διεθνοῦς κύρους, ἐπολιτεύθη καὶ κατὰ τὴν στρατιωτικὴν καὶ κατὰ τὴν πολεμικήν του σταδιοδρομίαν μὲ τὴν ἰδίαν κλασσικὴν ἁπλότητα τῶν ἡγετῶν τῶν ἀρχαίων Ἀθηναίων. Ἀντιθέτως πρὸς τοὺς ἡγέτας ἄλλων λαῶν, οἱ ὁποῖοι χωρὶς κἂν νὰ ἔχουν τὸ ἐλαφρυντικὸν τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ προελεύσεως, ἐθεοποίησαν τὸ πνεῦμα τοῦ στρατῶνος καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ πολέμου, ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς οὐδέποτε ἐθέλχθη ἀπὸ πολεμικὰς καὶ κατακτητικὰς φιλοδοξίας. Ὑπηρετήσας τὴν Πατρίδα του ὡς τεχνικὸς τοῦ πολέμου μὲ λαμπροτάτην ἀπόδοσιν, οὐδέποτε ἐλησμόνησεν ὅτι ὁ πόλεμος εἶναι τὸ ἐπεισοδιακὸν στοιχεῖον τῆς ἱστορίας. Τοὐναντίον ἐπίστευσε — καὶ τοῦτο κατεδείχθη κατὰ τρόπον μὴ ἐπιδεχόμενον ἀμφισβήτησιν κατὰ τὴν περίοδον τὴν προηγηθεῖσαν τῆς σημερινῆς ἑλληνοϊταλικῆς συρράξεως — ὅτι μία κακὴ καὶ ἄδικος εἰρήνη εἶναι προτιμοτέρα ἀπὸ ἕνα πόλεμον. Ἡ ἐκδοθεῖσα προσφάτως ἑλληνικὴ λευκὴ βίβλος εἶναι ἡ ἱστορία τῆς ἀγωνιώδους ἀγρυπνίας τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ ἐπὶ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς εἰρηνικῆς προσπαθείας τῆς Ἑλλάδος. Ἀπὸ τῆς αἰφνιδιαστικῆς καταλήψεως τῆς Ἀλβανίας ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν, ἀπὸ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1939, ἡ ἀγρυπνία αὐτὴ δὲν ἔπαυσεν οὔτε ἐπὶ στιγμήν, μέχρι τῆς νυκτὸς τῆς 28ης Ὀκτωβρίου. Ἡ Ἑλλὰς ζῇ τὸν πόλεμον ἀπὸ διμήνου. Ἀλλ' ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς τὸν ἔβλεπε καὶ τὸν ἔζη ἐπερχόμενον κατὰ τῆς Χώρας ἐπὶ δεκαεπτὰ συνεχεῖς μῆνας, ματαίως ἀγωνιζόμενος νὰ τὸν ἀποτρέψῃ. Εἶναι ἀληθῶς θαυμαστὴ ἡ συνετὴ αὐτοκυριαρχία, μὲ τὴν ὁποίαν καθ' ὅλον τὸ ἀτελεύτητον τοῦτο διάστημα ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς ἐμάχετο, μόνος, διαλύων τὰς παγίδας καὶ ἀποκαλύπτων τὰς πλεκτάνας τοῦ ἐχθροῦ. Ὅ,τι θὰ καταπλήξῃ τὸν ἱστορικὸν τοῦ μέλλοντος, περισσότερον ἴσως καὶ ἀπὸ τὸ ἱστορικὸν «ὄχι» μὲ τὸ ὁποῖον ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς ἀπέρριψε τὸ ἰταμὸν ἰταλικὸν τελεσίγραφον τῶν πρωϊνῶν ὡρῶν τῆς 28ης Ὀκτωβρίου, θὰ εἶναι ἡ γιγαντιαία ἔντασις τοῦ θάρρους, μὲ τὸ ὁποῖον ἀντεπεξῆλθεν εἰς τὰ ἐπινοήματα τῆς ἰταλικῆς δολιότητος καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν ἀτελευτήτων δεκαεπτὰ μηνῶν.

Ὅταν ἡ ἰταλικὴ θρασύτης ἠθέλησε νὰ ὑπερβῇ τὸ ὅριον, τὸ ὁποῖον ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς ἔθεσεν εἰς τὸν ἀγῶνά του διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς εἰρήνης, ὁ συνετὸς πολιτικὸς ἡγέτης καὶ ὁ δεξιοτέχνης τῶν διπλωματικῶν ἑλιγμῶν ἔδωσε θέσιν εἰς τὸν μεγαλοφυῆ στρατιώτην, εἰς τὸν τεχνικὸν τοῦ πολέμου. Τότε ὅλη ἡ συγκεντρωμένη αὐτοκυριαρχία μετεβλήθη εἰς θυελλώδη ὁρμήν. Ὑπὸ τὴν ὤθησιν αὐτῆς τῆς ὁρμῆς ἐκινήθησαν ἀπὸ ὅλα τὰ σημεῖα τῆς Χώρας αἱ φάλαγγες τῶν ἀνδρῶν πρὸς τὴν μεθόριον καὶ ἀφοῦ συνεκράτησαν καὶ ἀνέτρεψαν τὸν εἰσβολέα, τὸν ἐξηνάγκασαν νὰ ὑφίσταται παθητικῶς τὴν μορφὴν καὶ τὸν χαρακτῆρα τοῦ πολέμου τοῦ τελειότερον προσαρμοζομένου πρὸς τὰ πολεμικὰ μέσα καὶ τοὺς πολεμικοὺς σκοποὺς τῆς Ἑλλάδος. Ὁ πόλεμος συνεχίζεται. Ἀλλ' ἡ ἔκβασίς του ἔχει κριθῆ. Οἱ στρατοὶ τοῦ εἰσβολέως θὰ συντριβοῦν. Ἡ Ἑλλὰς ἔχει ἀσφαλίσει πλέον τὴν νίκην της. Μίαν νίκην περιφανῆ καὶ πανένδοξον, εἰς τὴν Ἀλβανίαν. Καὶ ἡ τοπικὴ ἑλληνικὴ νίκη θὰ σημάνῃ τὴν ὁλοκληρωτικὴν καμπὴν εἰς τὸν τιτάνειον ἀγῶνα, εἰς τὸν ὁποῖον ἀπεδύθησαν αἱ φωτειναὶ δυνάμεις τῆς ἱστορίας πρὸς τὰς δυνάμεις τοῦ σκότους καὶ τῆς ἀδίκου βίας.

Ἡ λύσις τῆς αἱματηρᾶς τραγῳδίας τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Οἰκουμένης ἦτο πεπρωμένον νὰ προέλθῃ πάλιν ἀπὸ τὴν Χώραν αὐτήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐδόθη τὸ προνόμιον νὰ εἶναι δι' ὅλων τῶν αἰώνων ἀφετηρία τῶν ὑψηλῶν ἀνθρωπίνων ἐξορμήσεων. Ὅταν θὰ ἔλθῃ ἡ εὐλογημένη ἐκείνη ὥρα θὰ ἐκτιμηθῇ εἰς ὅλην τὴν ἀξίαν της καὶ μία ἄλλη πλευρὰ τῆς καταβολῆς τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ εἰς τὴν νίκην τῆς Ἑλλάδος. Διότι ἡ Ἑλλάς, ἡ ὁποία ἐνίκησεν εἰς τὴν Πίνδον καὶ εἰς τὰς ἀλβανικὰς ὀροσειράς, ἔχει μίαν ἰδιαιτέραν ἱστορίαν, ἡ ὁποία ὀλίγον κατενοήθη ἐκτὸς τῆς χώρας αὐτῆς καὶ ἡ ὁποία ἤρχισε τὴν 4ην Αὐγούστου τοῦ 1936. Καὶ τὸ νόημα τῆς ἱστορίας αὐτῆς εἶναι ἕν. Ὅτι εἰς τὰς κρισίμους στιγμὰς τῆς ζωῆς των οἱ λαοὶ κρίνονται ἀπὸ τὴν ἱκανότητά των ν' ἀποφασίσουν ν' ἀπαρνηθοῦν ἑκουσίως τὸ πλῆθος τῶν μικρῶν ἀσυδοσιῶν καὶ χαλαροτήτων ποὺ ἀπὸ πλάνης καὶ ἀπὸ σύγχυσιν ἀποκαλοῦν ἐλευθερίας διὰ νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ὑπερασπίζουν καὶ νὰ σώζουν τὴν μίαν καὶ μοναδικήν, τὴν ἀληθινήν των ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝ. Ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς ὑπῆρξεν ὁ ἀνήρ, ὁ ὁποῖος ἐτόλμησε νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸν λαόν της εἰς τὴν δίαιταν ἡ ὁποία ἐξησφάλισε τὴν ἑνότητα καὶ τὴν ἁρμονίαν τοῦ ἐθνικοῦ μας οἴκου καὶ ἐσφυρηλάτησε καὶ ἠκόνισεν ἐπὶ ἔτη τὸ πνεῦμα τῆς πειθαρχίας, τῆς ἀλληλεγγύης καὶ τῆς θυσίας τοῦ μέρους χάριν τοῦ ὅλου. Ἂν δὲν εἶχε προηγηθῆ αὐτὴ ἡ δίαιτα τὸ θαῦμα τῆς νίκης θὰ ἦτο ἀνέφικτον καὶ ἡ πηγὴ τῆς σημερινῆς ἑλληνικῆς χαρᾶς κλειστὴ καὶ στεῖρα.

ΟΤΑΝ ΗΤΟ ΣΚΛΑΒΑ ΤΟΥ ΑΛΗ ΠΑΣΑ

ΜΙΑ ΕΜΜΕΤΡΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Ἀνάμεσα στὰ χειρόγραφα τοῦ ἀρχείου Ἀλεξίου Φίλιου, ποὺ ἔχουν σχέσι μὲ τοὺς συγγενεῖς του Ζωσιμάδες καὶ Μπαλαναίους, βρέθηκε ἀπὸ τὸ Γιαννιώτη λόγιο κ. Φ. Σεγκούνη καὶ ἕνα στιχούργημα μὲ τὸν τίτλο «Ἱστορία Βεζὺρ Ἀλῆ πασᾶ Τεπελενλῆ, ἡγεμόνος τῆς Ἠπείρου, συντεθεῖσα παρὰ τοῦ λογιωτάτου Κωνσταντίνου Διαμάντου Τζουκαλᾶ Ἰωαννίτου 1823».

Εἶναι πράγματι ἡ πιὸ ἐνδιαφέρουσα ἱστορία τοῦ τυράννου τῆς Ἠπείρου, γιατὶ ἐγράφη ἀπὸ ἄνθρωπο λόγιο καὶ αὐτόπτη.

Εἶναι ἐξ ἄλλου ἐνδιαφέρουσα γιατὶ μᾶς δίνει μὲ ζωηρότατα χρώματα τὴν εἰκόνα τῆς Ἠπείρου ὅπως ἦταν ἐκείνη τὴν ἐποχή, μᾶς ζωγραφίζει πρόσωπα καὶ πράγματα καὶ εἶναι πολυτιμότατο στοιχεῖο γιὰ λαογραφικὲς μελέτες. Ἀπὸ αὐτὸ τὸ χειρόγραφο θὰ πάρουμε μερικὰ ἀποσπάσματα, γιατὶ ἀποδεικνύουν παραστατικώτερα ἀπὸ κάθε ἄλλο στοιχεῖο, τὸ προαιώνιο ἀδάμαστο φρόνημα τῆς ἑλληνικῆς Ἠπείρου, τὴν ἀφοσίωσί της στὴν χριστιανικὴ πίστι, τὴν πεποίθησί της στὴν προστασία τῆς Παναγίας καὶ τὶς συμφορὲς ποὺ ὑφίστατο πάντοτε ἀπὸ τὶς εἰσβολὲς Ἀλβανῶν ἀτάκτων.

Τὸ πρῶτο ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν ἔμμετρη αὐτὴ Ἱστορία μᾶς ζωγραφίζει τὰ πλούτη τῆς Ἠπείρου, ποὺ τὴν κατεδίκασαν σὲ μαρασμὸ οἱ διάφορες πρεσβευτικὲς ἀποφάσεις, ποὺ τὴν ἐχώρισαν σὲ δύο παρὰ τὸ τόσο αἷμα ποὺ ἔδωσε καὶ δώσαμε ὅλοι οἱ Ἕλληνες γιὰ τὴν ἐλευθερία της. Στὸ πρῶτο αὐτὸ ἀπόσπασμα ἱστοροῦνται ἀκόμη κοντὰ στὰ ἄλλα τὰ παθήματα τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τὶς εἰσβολὲς τῶν Ἀλβανῶν μὲ τὸν Χουρσὶτ πασᾶ.

«Τὸ κάστρον σεργιανώντας εἶδον ταὶς
[φοβεραὶς
μπαρούταις, κομπαράδες καὶ μπάλαις
[τρομεραίς,
τοὺς ἔδειξε καὶ στιάρι καὶ ὅλον τὸν
[ζαερὲν
καὶ τοὺς ἐσεργιανοῦσε μ' ὅλον τὸν
[ταηρέν.
Καὶ σὰν τοὺς πῆρε μέσα σ' αὐτὸν τὸν
[ἰτζκαλιὰ
τοὺς ἔκαμε νὰ φρίξουν νὰ μὴ δώσουν
[λαλιὰ
Εἰς ὅλα ἀποροῦσαν τὰ τόσα τὰ καλὰ
κι' εἶδαν σωροὺς φλορία βενέτικα πολ-
[λά,
σωροὺς μαχμουδιέδες, φλορία, μπα-
[τζακλιὰ
ντούπιαις τῆς Ἱσπανίας πλῆθος πορ-
[τογαλιὰ
μισίρικα φλορία, πολίτικα φλοριὰ
καὶ πλῆθος ντουκουμέδες εἰς κείνην
[τὴν μεριὰ
Τοὺς πῆγε παρακάτω βλέπουν ἀση-
[μικὰ
εἰδῶν τε διαφόρων ποὺ ἦταν τεχνικά,
ἄνοιξε καὶ σεπέτια διάφορα πολλὰ
τοὺς δείχνει ὅλο διαμάντια, ζαφείρι'
[ἀπ' τὰ καλὰ
ρευπίνια καὶ σμαράγδια καὶ τζοβαϊ-
[ρικὰ
ἥλιους τε καὶ τζελέγγια πολλὰ καὶ
[τεχνικὰ
κεμέρια διαμαντένια καὶ μπέντια φο-
[βερὰ
πόχαις καὶ τζουλουφρίκια ποὺ ἦταν
[τρομερά,
διάφορα μπελεζίκια καὶ μαργαριτικὰ
καὶ ντούπιαις καὶ τζιαπόλαις ἀπὸ τὰ
[φλορικά.

. . . .

Νὰ ὅμως τί ἔπαθαν οἱ Ἕλληνες γιατὶ εἶχαν τὸ ἀτύχημα νὰ εἶναι πλούσιοι καὶ Ἕλληνες.

Γιαννιῶται εἶχαν στείλει τὸ βιό τους
[τὸ καλὸν
φορέματα καὶ ἄλλα τὸ βιό τους τὸ
[ψηλὸν
τὸ στεῖλαν στὸν Καλλάρον διὰ νὰ φυ-
[λαχθῆ
δὲν ἔλεγε κανένας γιὰ νὰ λιμουριασθῆ.
Ἐκ' ἦταν μαζωμένα τὰ ὑποστατικὰ
τῶν μαύρων τῶν Γιαννιώτων τὰ τζο-
[βαϊρικὰ
δείχνουν τὰ μονοπάτια πάντ' οἱ γοτι-
[στινοὶ
καὶ γίνονται προδότες τέτοιοι χριστια-
[νοί.
Πῆγαν τοὺς ἀνεβάζουν στὰ ὑψηλὰ
[βουνὰ
στοὺς Καλαρρύταις μβαίνουν μὲ ὅλα
[τὰ δεινά.
Καὶ σὰν ἐμβῆκε μέσα αὐτὴ ἡ λιαπου-
[ριὰ
ἄρχισε γιὰ νὰ κάμη μεγάλη λιμουριά.
Σὰν εἶδαν Καλαρρύταις τὰ ἔσχατα
[δεινὰ
τὸ βιό τους τὸ ἀφήνουν καὶ παίρνουν
[τὰ βουνά.
Ἔτρεχαν κι'οἱ γιαννιῶται κι' αὐτὴ ἡ
[ἀρχοντιὰ
σκλάβους νὰ μὴν τοὺς πάρουν εἰς τὴν
[ἀλβανιτιά.
Λιάπηδες λιμουριάζουν τὰ τζοβαϊρικὰ
χρυσᾶ φορέματά μας καὶ τὰ ἀσημικὰ
πόχεις καὶ τζουλουφρύκια καὶ μαρ-
[γαριτικὰ
τζιελέκια, μπελεζίκια μὲ διαμαντικά,
φέσια μὲ μαργαριτάρια καὶ ντού-
[πιαις καὶ φλουριὰ
μπέντια καὶ σκουλαρίκια τὰ πῆρε ἡ
[λιαπουριά.
Τζουμπέδες καὶ φουστάνια γκοζιόκαις
[ταὶς χρυσαῖς
ποδιαις καὶ ντουλαμάδες διάφορες φο-
[ρεσιές.
Προσκέφαλα, σελτέδες, σεντόνια τὰ
[ψιλὰ
καὶ ρούχινα μακάτια, παπλώματα
[καλά.
Καὶ τί νοῦς εἶν ἐκεῖνος ποὺ νὰ ἐνθυ-
[μηθῆ
τί στόμα καὶ τί χείλη νὰ τὰ διηγηθῆ;
Ἰωαννῖται συμμαζωχθῆτε
καὶ εἰς τὰ Γιάννινα νὰ ἔλθῆτε

στ' ἀρχιμανδρεῖον [1] γιὰ νὰ σταθῆτε
τὸ βιό σας νὰ τὸ ἰδῆτε.
Ἐλᾶτε γιαννιῶται κι' ἀρχοντοπούλαις
δέτε πουκάμισα μὲ ταὶς πούλιαις
δέτε τζουμπέδες χρυσᾶ φουστάνια
χρυσοῦς τσεβρέδες ἄσπρα τουμάνια
δέτε φουστάνια σελημιέδες
καὶ ντὸρτ παρμάκια χρυσοῦς τζου-
[μπέδες
ἰδέτε ὅλους καὶ τοὺς τζιεβρέδες
ποὔχεταν πούλιαις καὶ ρουμπέδες
ἰδέτε κάτζμπασια καὶ τζιμπέρια
καὶ μπελετζίκια διὰ τὰ χέρια
δέτε γκοζιόκαις κι' ἀλημπαντέδες
χρυσᾶ γελέκα σταλιοὺς τζουμπέδες
ἐλᾶτε ὅλαι νὰ τὰ ἰδῆτε
πῶς τὰ πωλοῦσαν οἱ ἀλβανῖται
πῶς οἱ χαλτοῦποι τὰ ἀγοράζουν
Τοῦρκοι ἑβραῖοι τὰ ξαγοράζουν.
Τί λέτε τάχα μετανοεῖτε;
Τὴν περφάνειαν καταφρονεῖτε;
Ἐλπίδα πλέον εἶναι ἡ ἁγία
αὐτὴ ἡ Δέσποινα Παναγία
ἐλᾶτε ἄθλιοι πικραμένοι
Ἰωαννῖται δυστυχισμένοι.
Κι' ἐσεῖς ἀρχόντισσες λυπηθῆτε
κι' ἀρχοντοποῦλες μαῦρα ντυθῆτε
στὴν ἐκκλησίαν συμμαζευχθῆτε
τὴν Παναγίαν παρακαλεῖτε
μικροὶ μεγάλοι ἀναστενάξτε
κι' ἀπὸ καρδιάν σας ὅλοι φωνᾶξτε
ὦ Παναγία, βοήθησε μας
κι' ἀπ' τὴν σκλαβιάν λευθέρωσέ μας.

Ὅσο γιὰ τὸ τέλος τοῦ Ἀλῆ πασᾶ ἰδοὺ πῶς περιγράφεται ἀπὸ τὸ Σεγκούνη.

Κι' ἐπῆγαν ὑποκάτω εἰς τὸν Ἀλῆ πα-
[σιᾶν
τοῦ ρίπτουν δυὸ ντουφέκια τοῦ κά-
[μνουν χαλασιάν
τὸν πῆρ' ἕνα μολύβι ἀπ' ὑποκατωθιὸ
κι' ἐπῆγε καὶ τοῦ βγῆκε στὸ πλατ' ἐ-
[πανωθιό.
Ἄρχισε νὰ βογγάῃ καὶ νὰ ψυχομαχῆ
παιδεύεται ὀλίγον κι' ὕστερα ξεψυχεῖ.

Χρ. Ἐμμ. Ἀγγελομάτης

---

[1] Ἀρχιμανδρεῖον εἶναι ἐκκλησία μὲ ἕνα πλῆθος κελλιά, τὸ ὁποῖον ἐστάθη ἀπείρακτον διὰ προσταγῆς τοῦ Χουρσὶτ πασᾶ.

«Ὁ ἀγών μας εἶναι μέγας καὶ διὰ τοῦτο θὰ εἶναι τραχύς. Ἀλλ' ἡ σκληρότης τῶν ἀγώνων ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Μηδικῶν πολέμων ἕως σήμερον οὐδέποτε ἔκαμψε τοὺς Ἕλληνας. Ὅπως πάντοτε, λοιπόν, θὰ ἀγωνισθῶμεν καὶ τώρα μέχρις ἐσχάτων, διὰ νὰ περισώσωμεν τὴν ἐλευθερίαν μας, τὰς ἑστίας, τοὺς βωμοὺς καὶ τὴν τιμήν μας ὡς ἄνθρωποι καὶ ὡς Ἔθνος. Καὶ ἡ νίκη θὰ στέψῃ τελικῶς τὸν μεγάλον καὶ τίμιον ἀγῶνα μας».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Ἡ Ε.Ο.Ν. ἀξία τῶν προσδοκιῶν του...

Στὶς σελίδες τῆς κινήσεως τῆς Ὀργανώσεως, στὸ περιοδικό, εἰδησεογραφικὰ καὶ μὲ μεγάλη συντομία παρατίθεται κάθε φορὰ σὲ ἁπλῆ σκιαγραφία ἡ δρᾶσις τῶν νέων τῆς Ε. Ο. Ν. καὶ ἡ συμβολή των στὸν ἱερό μας ἀγῶνα. Καὶ ἡ συμβολή τους αὐτή, διδομένη ἀπὸ τὸν πρῶτον ἐργάτην τῆς Ὀργανώσεως ἕως τὸν μικρότερον Σκαπανέα, μὲ τὸν πλέον ἁγνὸν ἐνθουσιασμὸν τῆς νεανικῆς των ψυχῆς, εἶναι θετικὴ τόσον, ὥστε μέσα εἰς τὴν πολεμικὴν ἰσχὴν τοῦ Πανελληνίου νὰ ξεχωρίζῃ εἰς σπουδαιότητα καὶ νὰ ἀποσπᾷ τὴν ἐκτίμησιν καὶ τῶν Κρατικῶν ὑπηρεσιῶν, ἐντὸς τῶν ὁποίων οἱ νέοι μας ἔχουν ἐνταχθῆ, καὶ τοῦ κοινοῦ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ τῶν ἔξω τῆς Ἑλλάδος φίλων της.

Ἡ ψυχαγωγία τοῦ μαχομένου καὶ τοῦ τραυματίου. Ἡ λαμπρὰ καὶ ὡς ἰδέα καὶ ὡς πραγμάτωσις τῆς Κ.Υ.Α.Μ. Ἡ συμβολὴ εἰς τὴν Ἀεράμυναν, αἱ ἐξορμήσεις διὰ τὰ μάλλινα εἴδη τοῦ μετώπου, ἡ ὑπηρεσία εἰς τὴν ἀποστολὴν τῶν δεμάτων τῶν πολεμιστῶν, ἡ συμμετοχὴ εἰς τοὺς ἐράνους, ἡ δρᾶσις τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ τῶν Φαλαγγιτισσῶν εἰς τὴν ὕπαιθρον, ὅπου τὰ χωράφια τῶν στρατευθέντων ἐκαλλιεργήθησαν κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπὸ αὐτούς, καὶ τόσα ἄλλα εἶναι παράσημα διὰ τὴν Ε.Ο.Ν.

Εἶναι πράγματι ὑπηρεσίαι ἄξιαι νὰ τεθοῦν παράπλευρα πρὸς ἐκείνας τῶν μαχομένων τοῦ μετώπου. Μέσα εἰς τὸ βραχὺ διάστημα ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεώς της ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις τῆς Νεολαίας ἐπέτυχε πλήρως ἐκεῖνο, διὰ τὸ ὁποῖον ὁ Ἀρχηγὸς μὲ τὴν βαθεῖαν πίστιν Του ἐστήριξεν ἐπὶ τὴν Ἑλληνικὴν Νεότητα, ἀφοῦ τὴν ἀνεβάπτισε μέσα εἰς τὰ Ἐθνικὰ νάματα, καὶ τῆς μετέδωκε τὸν ἐνθουσιασμόν Του καὶ τὴν πίστιν Του πρὸς τὰ ὑψηλὰ Ἑλληνικὰ ἰδεώδη, τὴν καθωδήγησε καὶ τὴν παρηκολούθησε μὲ τὴν θερμοτέραν στοργὴν πατρὸς πρὸς τέκνον, ἀνδρουμένην μέσα εἰς τὰς πανελληνίους φάλαγγας. Αἱ φάλαγγες αὐταὶ ὑπῆρξαν ἡ κάμινος ἡ φλεγομένη καὶ τὸ καθαρτήριον πῦρ, τὸ ὁποῖον ἀπέπλυνε τὸν ῥύπον τῶν δηλητηριωδῶν διδασκαλιῶν καὶ προπαγανδῶν καὶ ἐπανέφερε τὴν Ἑλληνικὴν Νεότητα καὶ πάλιν εἰς ἑαυτήν. Ἡ Ε. Ο. Ν. ἔτσι εἰς τὴν μεγάλην ἱστορικὴν στιγμὴν εὑρέθη πάνοπλος ψυχικῶς καὶ ἔδωκε καὶ δίδει μὲ τὴν πυρπολουμένην ἀπὸ ἐνθουσιασμὸν ψυχήν της, ὅ,τι αἱ νεανικαὶ δυνάμεις τῆς ἐπιτρέπουν, εἰς ἐργασίαν, εἰς ἀλληλεγγύην καὶ εἰς αὐτοθυσίαν.

Μικρὰ ἐργάτις καὶ αὐτὴ τῆς Νίκης, ἐδικαίωσε πλήρως τὰς ἐλπίδας τοῦ Ἀρχηγοῦ, ὁ ὁποῖος βλέπει ἀποκορυφουμένην τὴν προσπάθειάν του καὶ πραγματοποιουμένην κατὰ τὸν πιὸ γόνιμον τρόπον τὴν πίστιν Του ἐπὶ τὴν ἀξίαν τῆς νέας γενεᾶς, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ παραδώσῃ τὴν Ἑλλάδα γεμάτην δάφνες καὶ Δόξαν καὶ Αἴγλην, διὰ νὰ συνεχίσῃ αὐτὴ ἀξίως τὸ ἔνδοξον Ἔργον Του.

Γ. Καφς

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ

Σ' αὐτὸν τὸν δρόμο τὸν στρωμένο ἀπὸ δάφνες, ποὺ περπατᾷ σήμερα τὸ Ἔθνος μας μὲ βήματα γοργὰ καὶ σταθερὰ καὶ μὲ ψυχὴ καὶ σκέψι ὑψωμένες ὡς τ' ἀνώτατα σημεῖα τοῦ ἠθικοῦ στερεώματος, σταματοῦμε καὶ στεκόμαστε, ἀκόμα μιὰ φορά, μὲ σεβασμὸ κι' εὐλάβεια μπροστὰ σὲ μιὰ μεγάλη κι' ἱερὴ Μορφή.

Πάνω στὸν ἴδιο δρόμο, ποὺ διαγράφεται πίσω μας μακρὺς καὶ ἀπέραντος ὡς τὰ βάθη τῶν περασμένων αἰώνων, βλέπουμε κι' ἄλλες δάφνες, ἀντικρύζουμε νὰ ὑψώνωνται κάθε λίγο, σὰν σήματα τιμημένων καὶ λαμπρῶν ἐθνικῶν στιγμῶν, κι' ἄλλες μορφές, ποὺ τὶς ἔχει μαρμαρώσει ἡ εὐγνωμοσύνη τοῦ Ἔθνους. Ὑπέροχοι πατριῶτες καὶ στρατηγοί, θαυμάσιοι νομοθέτες κι' ἀναμορφωτές, μεγάλοι σοφοί, λαμπροὶ δουλευτὲς τοῦ λόγου καὶ τῆς τέχνης. Τοὺς βλέπουμε μὲ τιμὴ καὶ θαυμασμό, κι' αὐτοὺς καὶ τὸν δοξασμένο δρόμο ποὺ πέρασαν. Μὰ αὐτὸ ἴσα-ἴσα τὸ ἀντίκρυσμα μᾶς μεγαλώνει πιὸ πολὺ τὴν περηφάνεια καὶ τὴν εὐτυχία ποὺ αἰσθανόμαστε σήμερα πατώντας τὸν δικό μας δρόμο, προσβλέποντας τὴ δική μας Μορφή. Γιατὶ οἱ δάφνες τοῦ δικοῦ μας δρόμου εἶναι πιὸ πυκνές, ἡ Μορφὴ ἡ δική μας πιὸ ἁδρή, πιὸ πλατειὰ καὶ πιὸ μεγάλη.

Ἐκεῖ ὁ ὑπέροχος στρατηγὸς ὑπῆρξε μόνο στρατηγός. Ὁ θαυμάσιος νομοθέτης, μόνο νομοθέτης. Ὁ σοφὸς κι' ὁ τεχνίτης, μόνο σοφὸς καὶ μόνο τεχνίτης. Οἱ λαμπρὲς μορφές τους εἶχαν ἐνσαρκώσει κυρίως μιὰν ἰδιότητα, μιὰν ἱκανότητα, μιὰ δύναμι, ποὺ τὶς ἀντλοῦσαν ὄχι ἀπὸ τὴν πεμπτουσία τοῦ ἐσωτερικοῦ κόσμου ὁλόκληρης τῆς Φυλῆς, ἀλλὰ ἀπὸ τὰ διασπασμένα κι' ἀπομονωμένα κομμάτια τῆς ἐθνικῆς ψυχῆς.

Ἐδῶ, ὅλες οἱ φυλετικὲς ἰδιότητες, ὅλες οἱ τοπικὲς ἱκανότητες καὶ δυνάμεις σμίχτηκαν, ἀναζυμώθηκαν κι' ἑνοποιήθηκαν σ' ἕνα ὁμοιογενὲς καὶ συμπαγὲς σύνολο, σὲ μιὰ μοναδικὴ καὶ τέλεια Μορφή, ποὺ συγκέντρωσε καὶ συνταύτισε μέσα της καὶ τὸν πατριώτη καὶ τὸν πολεμιστή, καὶ τὸν νομοθέτη καὶ τὸν ἀναμορφωτή, καὶ τὸν σοφὸ καὶ τὸν καλλιτέχνη. Κι' ἀπὸ τὴν ὑπέροχη αὐτὴ κοσμογονικὴ ἀναδημιουργία ἀναπήδησε, σὰν ἀπὸ τὰ πιὸ καθαρὰ κι' ἱερὰ βάθη τῆς Ἑλληνικῆς Γῆς, ὁ Ἕνας καὶ Μοναδικός - ὁ Ἀρχηγός!

Ἡ Φυλή, μὲ τὴν ἐξαίσια διαίσθησι ποὺ ἔδειξε πάντα στὶς κρίσιμες στιγμὲς τοῦ βίου της, ἔνοιωσε τὴν παρουσία Του· ἀνεγνώρισε σ' Αὐτὸν τὴν γνήσια ψυχὴ καὶ σκέψι της· ξαναβρῆκε μέσα στὰ μάτια Του, στὰ λόγια Του καὶ στὶς πράξεις Του τὴν πιὸ ἀληθινὴ ἔκφρασι τῶν ἀρετῶν της· ἀπὸ τὴν ἀκτινοβολία τῆς καρδιᾶς καὶ τοῦ μυαλοῦ Του αἰσθάνθηκε νὰ ζεσταίνωνται καὶ νὰ κυκλοφοροῦν μέσα της γεροὶ καὶ δυνατοὶ οἱ χυμοὶ τῆς προαιώνιας ζωῆς της. Καὶ σηκώθηκε. Ἔστησε ὄρθιο καὶ σταθερὸ τὸ κορμί της, στήλωσε ἴσιο κι' ἀλύγιστο τὸ πνεῦμα της. Καὶ Τὸν ἀκολούθησε.

Ἡ ἑλληνικὴ ψυχὴ ἀνασκάφτηκε ὁλόκληρη ἀπὸ τὸν ἰσχυρὸ τρανταγμὸ τῆς ὁρμητικῆς Του ἐνέργειας. Δέχτηκε ὡς τὰ πιὸ ἱερά της βάθη τὸν θεῖο σπόρο τοῦ κηρύγματός Του. Ρούφηξε διψασμένη τὴ δροσιὰ τῆς φροντίδος Του. Ἀνάπνευσε βαθιὰ τὴ ζωογόνα πνοὴ τῆς δράσεώς Του. Καὶ νά! Δάφνες ξεπετιοῦνται ἀπὸ μέσα της, καὶ τὴν τριγυρίζουν, καὶ τὴν στεφανώνουν· δάφνες φρέσκιες, ὁλοζώντανες, ἀμάραντες· δάφνες ἐθνικῆς ἑνότητος κι' ἀλληλεγγύης, δάφνες ἐργασίας, εἰρήνης καὶ πολιτισμοῦ, δάφνες ἱεροῦ πολέμου ἔπειτα, πολέμου γιὰ τὴν τιμὴ καὶ τὴν ἐλευθερία τῆς Πατρίδος, γιὰ τὰ εὐγενικώτερα κι' ὑψηλότερα ἰδανικὰ τῆς Ἀνθρωπότητος.

Σ' αὐτὸν τὸν δαφνοστρωμένο δρόμο, ποὺ δοξασμένο καὶ ὑπερήφανο πορεύεται τὸ Ἔθνος, ἀκολουθώντας τὰ βήματα καὶ τὸ παράγγελμα Ἐκείνου, ἂς σταθοῦμε ἀκόμα μιὰ φορὰ τώρα, μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ὀνομαστικῆς γιορτῆς Του, μπροστὰ στὴ φωτεινή, τὴν ἁδρὴ καὶ μεγάλη Μορφή Του. Δὲν εἰκονίζει ἁπλῶς ἕναν Ἄνθρωπο, ἕνα Ἄνδρα, ἀλλὰ ἕνα Σύμβολο, ἕνα ἱερὸ κι' αἰώνιο Σύμβολο ποὺ ἔχει πιὰ στηθῆ γιὰ πάντα στὸ δρόμο τῆς Ἱστορίας, τὸ Σύμβολο τῆς Ἀρετῆς καὶ τῆς Δυνάμεως τῆς Φυλῆς μας. Μπροστὰ στὸ Σύμβολο αὐτὸ ἂς καταθέσουμε—ὅπως θὰ καταθέτουμε πάντα κι' ἐμεῖς κι' οἱ μέλλουσες γενεές, ὅσο θὰ κρατάῃ ἡ ζωὴ αὐτοῦ τοῦ Ἔθνους, αὐτῆς τῆς Γῆς, αὐτοῦ τοῦ Κόσμου — τὰ πιὸ βαθιὰ καὶ πιὸ ἁγνὰ αἰσθήματα εὐγνωμοσύνης, σεβασμοῦ κι' ἀφοσιώσεως.

Μελῆς Νικολαΐδης

Ο ΝΕΟΣ ΚΑΝΑΡΗΣ

«... Κι' ἐγὼ φωτιὰ στὸ χέρι
πῆρα καὶ πέρα τράβηξα κατὰ τῆς Χιὸς τὰ μέρη
κι' εἶπα ἀπὸ κεῖ, δὲ βάστηξα, μὲ χείλη πικραμένα:
Νά! πῶς μὲ λὲν' ἐμένα».

('Από τὸν «Κανάρη» τοῦ Πάλλη).

Ἀναζῆ καὶ πάλιν ὁ δαυλὸς τοῦ Κανάρη' ἡ συνέχεια ἡ ἱστορικὴ τῆς φυλῆς δὲν διακόπτεται' τὸ 1821 καὶ τὸ 1940, ἂν χωρίζωνται ἀπὸ ἕνα καὶ πλέον αἰῶνα, συναντῶνται μὲ τὸν ἴδιο παλμὸ καὶ τὸ ἴδιο περιεχόμενο τῆς αἰώνια ἀγωνιζομένης ἐθνικῆς ψυχῆς γιὰ τὸ ὑψηλὸ ἀγαθὸ τῆς ἐλευθερίας. Ἐδῶ εἰς τὰ νερὰ τῆς Χίου, ἐκεῖ εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος ἀναδύονται καὶ θὰ ἀναδύωνται συνεχῶς Κανάρηδες καὶ Ἰατρίδηδες πρόμαχοι τῶν μεγάλων τῆς Ἑλλάδος ἰδανικῶν. Τὸ Ἑλληνικὸ ναυτικό, εἴτε γαλέρες πρωτόγονες καὶ πυρπολικὰ λέγεται, εἴτε ὑποβρύχια τῆς τελευταίας τελειοποιήσεως, τὸ τιμόνι του χειρίζεται ἀπὸ τὸ ἴδιο χέρι ποὺ καταποντίζει τοὺς Πέρσας στὴ Σαλαμῖνα, τὴ ναυαρχίδα στὴ Χίο, τὰ Ἰταλικὰ καράβια στὴν Ἀδριατική.

Ὁ Κυβερνήτης τοῦ «Παπανικολῆ» κ. Μίλτων Ἰατρίδης.

Τὸ τελευταῖο αὐτὸ κατόρθωμα τοῦ «Παπανικολῆ» ὑψοῦται σὲ θρίαμβον πρώτου μενέθους, τὸν ὁποῖον ἡ Νεωτέρα Ἱστορία θὰ περιλάβῃ εἰς τὰς δέλτους της «χρυσοῖς γράμμασι». Τὴν κρίσιμον αὐτὴν ὥραν, καθ' ἣν οἱ ἀκρῖτες μας εἰς τὰς ὄχθας τῆς Ἀχρίδος καὶ τὰς κορυφὰς τῶν Ἀκροκεραυνίων ἐκπέμπουν τὰς ἀστραπὰς των ἐναντίον τοῦ εἰδεχθεστέρου ἐχθροῦ, ἀλλὰ καὶ τοῦ πλέον ἀναιδοῦς, τὸ κατόρθωμα τοῦ ὑποβρυχίου «Παπανικολῆς» ἐξεμηδένισεν ἐνισχύσεις, αἱ ὁποῖαι ἐστέλλοντο εἰς τὸν ἐχθρὸν καὶ ἀπέδειξεν ὅτι ἡ Ἀδριατικὴ ἀντὶ νὰ εἶναι ἀποκλεισμένη δι' ἡμᾶς, εἶναι δι' αὐτούς. Οἱ ἐν Ἀλβανίᾳ Ἰταλοὶ θὰ πεισθοῦν μὲ τὸ ἄκουσμα τοῦ νέου ἄθλου μας ὅτι ἀποκόπτονται συνεχῶς ἀπὸ τὴν χώραν των καὶ αὐτὸ

Τὸ μεγαλουργῆσαν ὑποβρύχιόν μας «Παπανικολῆς».

θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν κατάρριψιν τοῦ ἠθικοῦ των, τοῦ τόσον τσακισμένου ἤδη ἀπὸ τὰς συνεχεῖς των ἥττας. Ἐνῷ ἀντίθετα ἡ ἀγαλλίασις καὶ ἡ χαρὰ τῶν ἡρωϊκῶν μαχητῶν τοῦ μετώπου καὶ τὸ ἤδη ἀκμαιότατον φρόνημα θὰ τονωθῇ ἔτι περισσότερον καὶ θὰ νοιώσουν οἱ τοῦ μετώπου στρατιῶται μας ὅτι ἐξ ἴσου οἱ ἐν ὅπλοις ἀδελφοί των τοῦ Ναυτικοῦ ἵστανται παρὰ τὸ πλευρόν των, ὅπως καὶ οἱ τοῦ Ἀέρος, ἁμιλλώμενοι εἰς ἔργα λαμπρὰ ἡρωϊσμῶν ὡς ἐκεῖνοι.

Ὁ ἔνδοξος πυρπολητὴς Δημήτριος Παπανικολῆς, τοῦ ὁποίου τὸ ὑποβρύχιόν μας φέρει τὸ ὄνομα, ἐγεννήθη εἰς τὰ Ψαρὰ τῷ 1790. Κατὰ πρῶτον ἐπλοιάρχησεν εἰς ἡλικίαν δεκαεννέα ἐτῶν. Κατὰ τὴν ἔκρηξιν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως ὑπηρέτησεν ἐπὶ πλοίου τοῦ Ἀποστόλη. Κατὰ τὴν ναυμαχίαν τῆς Ἐρεσσοῦ μετέσχε τῆς κατὰ τοῦ τουρκικοῦ δικρότου πυρπολικῆς ἐπιθέσεως. Κατὰ τὴν ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Γέροντα ναυμαχίαν, παραβόλως ὁρμῶν κατὰ τῆς ἐχθρικῆς παρατάξεως μετὰ τῶν ἄλλων πυρπολητῶν ἐνέσπειρε τὸν τρόμον. Ἔλαβε μέρος εἰς πλείστας κατὰ θάλασσαν συμπλοκὰς καὶ ἀποβατικὰς ἐπιχειρήσεις, καταπλήσσων τοὺς πάντας διὰ τὸ θάρρος του.

Ο ΜΠΟΝΑΜΑΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΟΥ

Χάρις εἰς τὰς ἀόκνους προσπαθείας τῆς Ε. Ο. Ν. ὅλοι οἱ στρατιῶται μας στὸ μέτωπον ἔλαβον τὸν πρωτοχρονιάτικο μποναμά τους. Ἀνωτέρω μερικὲς εἰκόνες ἀπὸ τὰ Συνεργεῖα ποὺ εἰργάζοντο νυχθημερὸν εἰς τὸ Μέγαρον τοῦ Ζαππείου.

Ἡ Μεγαλόχαρη εἶναι μαζί τους!...

Τὸ ἐπεισόδιο ποὺ θὰ σᾶς διηγηθοῦμε τὸ λέει ὁ θρῦλος ποὺ συμπληρώνει τὴν ἀσυμπλήρωτη στὶς λεπτομέρειες ἱστορία μας. Μ' ἂν κι' ἔχη φθάσει ὡς ἐμᾶς σὰν θρῦλος μόνο, ὅσοι τὸν διηγοῦνται κι' ὅσοι τὸν ἀκοῦν, τὸν πιστεύουν εἰλικρινά, καὶ σὲ κανένα δὲν μένει ἡ παραμικρὴ ἀμφιβολία πὼς τὰ πράγματα ἔγιναν ἔτσι ἀκριβῶς ὅπως τὰ θέλει ὁ θρῦλος. Ὁ θρῦλος ποὺ συμπληρώνει τὴν ἀσυμπλήρωτη ἀκόμα, στὶς λεπτομέρειες, ἱστορία μας.

Πᾶνε ἀπὸ τότε χρόνια πολλά. Αἰῶνες ὁλόκληροι κύλισαν. Αἰῶνες ποὺ ἔσβησαν στὸ διάβα τους ὀνόματα κι' ἄλλαξαν τὴ μορφὴ τοῦ τόπου.

Στὸ νησὶ τῆς Κρήτης οἱ Ἐνετοὶ—τῶν σημερινῶν Ἰταλῶν πρόγονοι ἦσαν—προσπαθοῦσαν μὲ κάθε λογῆς τρόπο νὰ σκλαβώσουν τὸν τόπο. Καὶ οἱ κάτοικοι τοῦ νησιοῦ, μὲ τὰ λίγα μέσα ποὺ διέθεταν, προσπαθοῦσαν μὲ κάθε θυσία νὰ διώξουν τὸν ἐχθρὸ καὶ νὰ διατηρήσουν τὴν ἐλευθερία τους. Οἱ τρεῖς ἀπὸ τὶς κυριώτερες πόλεις τοῦ νησιοῦ εἶχαν κι' ὅλας σκλαβωθῆ, μὰ στὰ ψηλὰ βουνὰ τὸ ἀέρι τῆς ἐλευθερίας ἔπνεε δυνατό. Κι' ἐκεῖ ὁ καταχτητής, ὅσο κι' ἂν ἅπλωνε τὸ σιδηρόφρακτο καὶ βάρβαρο χέρι του, δὲν μποροῦσε νὰ δαμάσῃ ὁλότελα τὴν ἐλεύθερη ψυχὴ τῆς Κρήτης καὶ νὰ στραγγαλίσῃ τὸ αἴσθημα τῆς ἐλευθερίας, ποὺ ἔπνιγε μὲ τὰ ἄτιμα μέσα του στὶς πολιτεῖες καὶ τὶς πεδινὲς περιφέρειες.

Σιγὰ - σιγὰ οἱ ὀρεινὲς περιφέρειες εἶχαν γίνει τὸ κέντρο τῆς ἐλευθερίας. Ὅλοι ὅσοι δὲν μποροῦσαν ν' ἀνεχθοῦν τὸ ζυγό, ἐκεῖ κατέφευγαν. Κι' ἀπὸ κεῖ ἐνωχλοῦσαν τὸν κατακτητή. Μὰ κι' ὅταν ἡσύχαζαν, ἡ ὕπαρξί τους, ὕπαρξι ἀνεξάρτητη, ἐνωχλοῦσε τὸν κυρίαρχο. Δὲν μποροῦσε νὰ χωνέψῃ ὁ δεσπότης, πὼς σ' ἕνα κομμάτι τόπο ὑπῆρχαν ἄνθρωποι ποὺ ὕψωναν τὸ κεφάλι περήφανο κατάντικρυ τῆς «Γαληνοτάτης» κοσμοκράτειρας. Καὶ κάθε τόσο πάσχιζαν οἱ κατακτηταί, πότε μὲ τὴ βία, πότε μὲ τὸ δόλο — ἄτιμο ὅπλο ποὺ πάντα χρησιμοποίησαν οἱ κάτοικοι τῆς ἰταλικῆς χερσονήσου— πότε μὲ παροχὲς κι' ἄλλα δολώματα, νὰ ὑποτάξουν τοὺς ἀτίθασους ἐκείνους ἄντρες, ποὺ τὸ κεφάλι τους κι' ἡ ραχοκοκκαλιά τους ἔμεναν ἄκαμπτα μπροστὰ τὴν ὑλικὴ βία τῆς ἰσχυρότερης δύναμης ποὺ γνώρισε ὁ μεσαίωνας.

Ἐκεῖ πάνω στ' ἀντερείσματα τῶν Λευκῶν ὀρέων, ἀπὸ χρόνια ὑπῆρχε μιὰ ἀπὸ τὶς τέτοιες φωλιὲς τῶν ἐλευθέρων Κρητῶν. Ἕνας συνοικισμός. Ἕνα χαμένο μέσα στὰ βουνὰ μετοχάκι. Δὲν ἦταν σωστὸ χωριό. Βαντὲ τὸν λέει ἡ παράδοσι. Ἡ ἱστορία τὸν ἔχει ξεχασμένο, λησμονημένη κι' ἡ τοποθεσία καὶ τ' ὄνομά του σήμερα. Σ' αὐτὸ τὸν συνοικισμὸ εἶχαν καταφύγει μερικοὶ ἀπὸ ὅσους γλύτωσαν ἀπὸ κάποιαν ἀπὸ τὶς πολλὲς ἐπαναστάσεις κατὰ τῆς «Γαληνοτάτης». Ἀμνηστευμένους τοὺς εἶχε ὁ Δόγης. Κι' ἐκεῖνοι προσπαθοῦσαν νὰ φτιάσουν ὅπως - ὅπως τὴν κατεστραμμένη ζωή τους, μὴ ξεχνώντας ποτὲ καὶ τὴν δολιότητα τοῦ κατακτητοῦ. Δὲν ξεχνοῦσαν τὸ γάμο στὸν Ἀλικιανό, ποὺ μὲ τόση ὑπουλότητα ἡ ἐπίσημη Ἐνετία εἶχε ξεπαστρέψει ἕνα ἀπὸ τοὺς ἀντιπάλους της, ἕναν ἀπὸ τοὺς δικούς των. Κι' ἦσαν ἕτοιμοι γιὰ κάθε ἐνδεχόμενο οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι. Ἀποφασισμένοι νὰ θυσιάσουν τὴν ζωήν τους, μὰ ὄχι νὰ ζήσουν σκλάβοι καὶ νὰ ὑποστοῦν μαρτύρια κι' ἐξευτελισμούς.

Ὁ χειμῶνας, ἕνας χειμῶνας σκληρός, εἶχε ἁπλώσει λευκὸ τὸν μανδύα του σ' ὅλες τὶς ψηλὲς κορφὲς τῆς Μαδάρας. Οἱ ἑορτὲς τῶν Χριστουγέννων εἶχαν περάσει καὶ πλησίαζε ἡ ἑορτὴ τῶν Θεοφανείων. Οἱ κατακτητὲς ἑτοίμασαν τὸ σχέδιό τους. Θὰ ἔφταναν στὸ χωριὸ κρυφά, τὴν νύκτα, τὴν ὥρα τῆς λειτουργίας τῶν Θεοφανείων καὶ θὰ κατέσφαζαν τοὺς ἡρωϊκοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους ποὺ ἀμέριμνοι θὰ βρισκόντουσαν στὴν ἐκκλησία. Ἐν ἀνάγκῃ καὶ μέσα στὴν ἐκκλησία. Δὲν θἆταν ἡ πρώτη φορὰ ποὺ θὰ βεβήλωναν τὸ ναὸ οἱ Ἐνετοὶ—πρόγονοι τῶν Ἰταλῶν εἴπαμε ἦσαν.

Ξέγνοιαστες οἱ νοικοκυρὲς ἑτοίμαζαν τὸ κάθε τι γιὰ νὰ πανηγυρίσουν τὴν μεγάλη γιορτή. Κι' ἄντρες, ξέγνοιαστοι κι' αὐτοὶ—καιρὸ πολὺ εἶχαν οἱ ἐχθροὶ νὰ τοὺς ἐνοχλήσουν — δὲν φανταζότανε κανεὶς πὼς 'κείνη τὴν ἡμέρα θὰ διάλεγαν γιὰ νὰ τοὺς ἐκδικηθοῦν.

Ἡ μπόμπα ξέσπασε ἀπὸ βραδύς. Ἕνα τσοπανόπουλο ἔφερε τὴν εἴδησι.

Ἕνα τσοπανόπουλο εἶδε πλῆθος Ἐνετῶν.

Καθυστερημένο σὲ μιὰ πλαγιὰ ποὺ εἶχε πάει γιὰ κυνῆγι, εἶχε ἀντιληφθῆ θόρυβο παράξενο μέσα στὴ στενὴ χαράδρα. Ὑπωπτεύθηκε καὶ παρακολούθησε. Καὶ ἀντιλήφθηκε πλῆθος Ἐνετῶν ποὺ ἔνοπλοι προχωροῦσαν μὲ προφύλαξι κατὰ τοῦ συνοικισμοῦ. Ἄκουσε μάλιστα καθαρὰ νὰ λένε πὼς ἔπρεπε νὰ περιμένουν πρῶτα τὴν καμπάνα τῆς ἐκκλησίας, γιὰ σύνθημα.

Ρωτήθηκε καὶ ξαναρωτήθηκε τὸ τσοπανόπουλο.

—Τοὺς εἶδες μωρέ;

—Δὲν εἶμαι στραβός!

—Τοὺς ἄκουσες;

—Οὔτε κουφὸς εἶμαι.

—Ἦσαν πολλοί;

—Πάμπολλοι.

Δὲν χωροῦσε ἀμφιβολία. Κάτι κακὸ σχεδίαζαν οἱ Ἐνετοί.

—Νὰ φύγουμε, εἶπε κάποιος.

—Ὄχι! Θ' ἀντισταθοῦμε.

—Μὰ εἴμαστε λίγοι.

—Δὲν ἔχει νὰ κάμῃ. Ἡ Μάνα τοῦ Χριστοῦ εἶναι μαζί μας.

Κι' ἐνῶ ἡ καμπάνα βροντοῦσε οἱ χωρικοὶ ἕτοιμοι εἶχαν πιάσει τὰ πόστα ἀπ' ὅπου θὰ περνοῦσαν οἱ ἐχθροί.

Ἕνα ἄγριο καὶ πεισματάρικο μακελειὸ ἄρχισε, μόλις οἱ ξέγνοιαστοι ἐχθροὶ παρουσιάσθηκαν στὴν εἴσοδο τοῦ συνοικισμοῦ. Ὁ ἀγῶνας ἦταν ἄνισος. Ἐκεῖνοι ἦσαν πολλοί. Οἱ ἀγωνιστὲς τῆς ἐλευθερίας λίγοι. Μὰ μόλις ἄρχισε ἡ μάχη, ὅλοι εἶδαν μιὰ λευκοφόρα νὰ ξεκινᾷ ἀπὸ τὴν ἐκκλησία καὶ νὰ βαδίζῃ ἀτάραχη πρὸς τὴν πλευρὰ τῶν Ἑλλήνων.

—Ἡ Παναγία εἶναι μαζί μας, φώναξαν. Γιούργια καὶ τοὺς φάγαμε.

Καὶ πραγματικὰ τοὺς ἔφαγαν. Ὅταν χάραξε ἡ κρύα αὐγὴ τὰ κουφάρια τῶν Ἐνετῶν ἦσαν ξαπλωμένα στὶς χαράδρες. Λίγοι γλύτωσαν. Ὅσοι σκέφθηκαν νὰ φύγουν ἔτρεξαν ν' ἀναγγείλουν τὴν συμφορά τους στὸν ἀρχηγό τους.

Ἡ Παναγιὰ τοὺς εἶχε τιμωρήσει.

Αὐτὸ τὸ ἐπεισόδιο διηγεῖται ὁ θρῦλος. Ἕνα ἀπὸ τὰ πολλά. Ἡ ἱστορία δὲν μιλεῖ γι' αὐτό. Μὰ τί ἀνάγκη. Ἔπειτα ἀπὸ τόσους αἰῶνες μιλεῖ μιὰ ἄλλη ἱστορία, ἡ ἱστορία ποὺ γράφεται ἐκεῖ ἀπάνω στὰ κατάλευκα ἀπὸ τὸ χιόνι βουνὰ τῆς Ἀλβανίας. Κι' ἐκεῖ πολεμᾶνε γιὰ τὴν ἐλευθερία τους οἱ ἀπόγονοι ἐκείνων ποὺ ὑπῆρξαν κάποτε τῶν Ἐνετῶν σκλάβοι, τοὺς ἀπογόνους τῶν Ἐνετῶν. Κι' αὐτοὶ μὲ δόλο ἦλθαν νὰ μᾶς σκλαβώσουν. Καὶ ὕβρισαν τὴν Παναγιὰ πρὶν προβοῦν στὸ ἔγκλημά τους, ὅπως ἀμέτρητες φορὲς τὴν εἶχαν βρίσει κι' οἱ πρόγονοί τους. Καὶ μάχεται μαζὶ μὲ τοὺς στρατιῶτες τῆς Ἐλευθερίας ἡ Μητέρα τοῦ Χριστοῦ καὶ μαζί τους νικᾷ καὶ τώρα, ὅπως καὶ τότε, ὅπως πάντα...

Ι. Β.

Ξαναζοῦν οἱ Σπαρτιάτισσες

Ἀνεπάντεχος ἦταν ὁ ἐρχομός τοῦ ἀγροτικοῦ ταχυδρόμου ἐκεῖνο τὸ Σάββατο στὸ μικρὸ ἀπόκεντρο χωριὸ τῆς Μάνης. Ἡ φωνὴ τῆς καραμούζας του μέσα σὲ λίγα λεπτὰ τῆς ὥρας μάζεψε στὴ ρούγα τοὺς λίγους γέρους καὶ τὰ παιδιά, ποὺ βρίσκονταν κείνη τὴν ὥρα στὸ χωριό. Κάποια πολὺ σοβαρὴ εἴδησι θἄφερνε σίγουρα ὁ διανομέας.

Ἦταν Σεπτέμβριος τοῦ 1912. Ὅλοι εἶχαν ἀκούσει πὼς μέρα μὲ τὴ μέρα ἑτοιμαζόταν ὁ πόλεμος. Κι' ὅλοι τρέχοντας νὰ μάθουν τὰ νέα ξαναθυμήθηκαν αὐτὴ τὴ διάδοσι.

— Πόλεμος, ἀδέλφια, ἐπιστράτευσι! φώναξε ὁ κατασκονισμένος καὶ βουτηγμένος στὸν ἱδρῶτα ἀγγελιαφόρος. Τὰ παλληκάρια νὰ ἑτοιμαστοῦν. Σὲ σαρανταοχτὼ ὧρες πρέπει νὰ δώσουν τὸ παρών!

— Δόξα σοι, ὁ Θεός! Βγῆκε ἀπ' ὅλα τὰ γεροντικὰ στήθεια μ' ἀνακούφισι. Κι' ὅλοι σταυροκοπήθηκαν δακρυσμένοι.

— Καπετὰν Γιώργη! φώναξε μὲ τρεμουλιαστὴ φωνὴ ὁ μπάρμπα Λιᾶς. Ὅπου καὶ νἆναι σὲ λίγες μέρες θ' ἀκούσῃς μέσα στὸν τάφο σου, ἐκεῖ πάνου στὴ Μακεδονία μας, νὰ κελαϊδάῃ τὸ μανιάτικο ντουφέκι.

Ὁ καπετὰν Γιώργης ἦταν γυιὸς τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ μπάρμπα Λιᾶ. Λεβέντης λιγερόκορμος, ἀνθυπολοχαγὸς τοῦ στρατοῦ μας, εἶχε σκοτωθῆ ἐδῶ κι' ἕξ χρόνια ἀρχηγὸς ἀνταρτικοῦ σώματος στὴ Δυτικὴ Μακεδονία.

Ὅλοι σὰν ἄκουσαν τὸ ὄνομα τοῦ ἥρωά τους ἔμειναν σιωπηλοί, μὲ φανερὴ συγκίνησι. Ἤτανε τὸ καμάρι τοῦ χωριοῦ τους. Ἡ γενιά του δοξασμένη. Ὁ πατέρας του, καπετάνιος, σκοτώθηκε στὰ 1897 στὴν Ἐπανάστασι τῆς Κρήτης. Ἐκεῖ εἶχε πολεμήσει κι' ὁ παπποῦς του, καπετάνιος κι' ἐκεῖνος, στὴν ἄλλη μεγάλη Ἐπανάστασι, στὰ 1866. Οἱ πρόγονοί του, μαζὶ μὲ τόσους ἄλλους Μανιάτες, εἶχαν δώσει ἕνα σκληρὸ μάθημα στὸν Ἰμπραὴμ στα 1826, στὸν Πολυάραβο.

— Τὰ παλληκάρια μας θὰ κάμουν ὅρκο στ' ὄνομά σου! Μουρμούρισαν ὅλοι σφουγγίζοντας τὰ δάκρυά τους.

Τὴν ἄλλη μέρα γλέντι κοινὸ σ' ὅλο τὸ χωριό. Τὸ κάθε σπίτι θἄφερνε ὅ,τι εἶχε τὴν εὐχαρίστησι νὰ φᾶνε καὶ νὰ πιοῦνε καὶ νὰ χορέψουν καὶ νὰ τραγουδήσουν ὅλοι μαζί.

Θ' ἀποχαιρετοῦσαν ἔτσι τὰ δεκαπέντε παλληκάρια, ποὺ θὰ ξεκινοῦσαν νὰ μετρηθοῦν μὲ τὸ χάρο, γιὰ νὰ κερδίσουν τὴ νίκη. Ὅλοι οἱ μαλωμένοι θὰ δίνανε τὸ φιλὶ τῆς ἀγάπης ἐκεῖ στὴ ρούγα, μπροστὰ σ' ὅλο τὸν κόσμο. Κι' ὄχι δάκρυα! Οὔτε γυναίκας μάτι νὰ μὴ βουρκώσῃ. Τραγούδια καὶ γέλια μονάχα γιὰ τὴ μεγάλη γιορτή, ποὺ ξημέρωνε. Καὶ τὴν ὥρα τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ ἕνα φιλὶ ἀπ' ὅλους καὶ ντουφεκιὲς γιὰ τὸ κατευόδιο

Καὶ τὸ γλέντι ἀρχίνησε πρὶν ἀπὸ τὸ μεσημέρι. Γλέντι, ποὺ θύμιζε ἀρχαίους δοξασμένους καιρούς, τοὺς Σπαρτιάτες καὶ τὶς Σπαρτιάτισσες. Μητέρας χεῖλι δὲν τρεμούλιασε. Γυναίκας ἀναστεναγμὸς δὲν ἀκούστηκε. Ἀδελφῆς πόδι δὲ σάστισε στὸ χορό. Τὸ ἀντρίκιο γέλιο δὲν ἔσβησε οὔτε γιὰ μιὰ στιγμή. Ντροπὴ ἀσυγχώρητη στὸν ἄντρα ἢ τὴ γυναίκα ποὺ θὰ λιποψυχοῦσε μιὰ τέτοιαν ὥρα.

Τὰ φαράγγια ἀντιλαλήσανε ἀπὸ τὰ ἡρωϊκὰ τραγούδια, ποὺ ἱστορίζουνε ἀγῶνες καὶ παλληκαριὲς καὶ θυσίες τῆς μπαρουτοκαπνισμένης χώρας.

* * *

Ἂν ὅμως καλοπρόσεχε κανείς, θὰ ξεχώριζε τρεῖς γυναίκειες ψυχὲς πικραμένες. Τὴν καπετάνισσα (ἔτσι ὠνομαζόταν ἀπ' ὅλο τὸ χωριὸ ἡ μάνα τοῦ καπετὰν Γιώργη καὶ γυναῖκα τοῦ καπετὰν Βασίλη) καὶ τὶς δυὸ καπετανοποῦλες, τὶς κόρες της, τὴ Βούλα καὶ τὴν Ἑλένη. Μὲ ὑπερηφάνεια κι' ἀξιοπρέπεια κατάφερναν νὰ κρύβουν τὸ σαράκι, ποὺ ἔβοσκε στὰ σωθικά τους. Μὰ τὸ χορὸ καὶ τὸ τραγοῦδι μὲ τρόπο τ' ἀποφύγανε. Κανεὶς δὲν πρόσεξε τὸν καϋμό τους, γιατὶ κανεὶς δὲν μποροῦσε νὰ ὑποπτευθῆ πὼς θὰ δείλιαζαν γυναῖκες μιᾶς τέτοιας ἡρωϊκῆς γενιᾶς.

Συγγενεῖς στενοὶ τῶν τριῶν θλιμμένων γυναικῶν φεύγανε γιὰ τὸν πόλεμο. Μὰ ὁ πιὸ στενὸς ἀπ' ὅλους, ὁ δικός τους, ὁ γυιὸς κι' ἀδελφός, ὁ Δημητράκης, ἔλειπε μακριὰ αὐτὴ τὴν ἅγια ὥρα, ποὺ ἡ Πατρίδα προσκαλοῦσε ὅλα τὰ παιδιά της ν' ἀγωνιστοῦνε γιὰ τὴ νίκη της. Ἔλειπε στὴν Ἀλεξάντρεια, ὑπάλληλος, σ' ἕνα πλούσιο συντοπίτη, ποὺ ἦταν καὶ φίλος τοῦ πατέρα του, ὅπου δούλευε γιὰ ν' ἀνακουφίσῃ τὸ σπίτι του.

Μὰ ὅλα αὐτὰ δὲν τὰ συλλογίζεται καμμιὰ ἀπὸ τὶς τρεῖς γυναῖκες. Θὰ προτιμοῦσαν νὰ ἦταν σήμερα ἐδῶ, ἕτοιμος νὰ ξεκινήσῃ μὲ τ' ἄλλα παλληκάρια, κι' ἂς τοὺς ἔλειπε καὶ τὸ ψωμί.

—Μάνα, σὰν τὸ μάθῃ, θὰ τρέξῃ μιὰ ὥρα ἀρχήτερα. Σιγοψιθύρισε ἡ Βούλα, ποὺ διάβαζε τὴν τρικυμία τῆς ψυχῆς στὸ πρόσωπο τῆς μάνας της.

— Ἀκόμα δὲ θὰ τὄμαθε, συμπλήρωσε κι' ἡ Ἑλένη.

— Σήμερα ἔπρεπε νἆναι ἐδῶ! Ἦταν ἡ ξερή, ἀλλὰ μὲ τρεμουλιαστὴν φωνὴ ἀπάντησις τῆς καπετάνισσας.

* * *

Ὁ ἥλιος πήγαινε νὰ κρυφτῇ πίσω ἀπὸ τὰ βουνὰ τοῦ Ταϋγέτου. Λίγο ἀκόμα καὶ θὰ τέλειωνε τὸ γλέντι, γιὰ νὰ κατευοδώσουν τὰ παλληκάρια. Νύχτα θἄφευγαν, γιατὶ πρωΐ - πρωὶ θὰ μπάρκαραν ἀπὸ τὸ Γύθειο. Κι' ὡς ἐκεῖ εἶχαν τέσσερες ὧρες ποδαρόδρομο.

Οἱ τρεῖς γυναῖκες ἀγωνιζόντανε νὰ συγκρατήσουν ὡς τὸ τέλος τὴν ἀγωνία τους. Μὲ τί κουράγιο ν' ἀποχαιρετήσουν τόσους ἄλλους κι' ὁ δικός τους νὰ λείπῃ μακριὰ ἀσφαλισμένος ἀπὸ κάθε κίνδυνο; Ἡ γενιά τους εἶχε καμάρι πὼς πάντα ἦταν πρώτη καὶ καλύτερη σὲ τέτοιες περιστάσεις.

Καὶ νά! Σταματοῦν οἱ χοροὶ καὶ τὰ τραγούδια. Ἡ μεγάλη στιγμὴ φτάνει. Θεέ μου, δῶσε κουράγιο στὶς τρεῖς γυναίκειες καρδιές, ποὺ χτυπᾶνε τόσο δυνατά, λὲς καὶ θὰ σπάσουνε.

Ξαφνικὰ τραγούδια ἀντιλαλήσανε στὴν ἀντίπερα ράχι. Ὅλοι μείνανε ἄφωνοι. Δυὸ τρεῖς ἀντρίκιες φωνὲς τραγουδοῦσαν. Πρόσεξαν λίγο ἀκόμα. Οἱ ἄγνωστοι πλησίαζαν στὸ χωριό.

— Ποιὸς νἆναι τέτοιαν ὥρα! Ἀρχίσανε ὅλοι ν' ἀναρωτιῶνται.

— Μανα, ὁ Δημητράκης μας, ξέσπασε χαρούμενα ἡ Βούλα, κι' ἔφυγε τρέχοντας.

— Μάνα, ὁ Δημητράκης μας! Ξέσπασε χαρούμενα ἡ Βούλα, κι' ἔγινε ἄφαντη τρέχοντας νὰ τὸν ἀπαντήσῃ. Ἀπὸ κοντὰ ἔτρεξε κι' ἡ Ἑλένη. Τὶς ἀκολούθησαν κάμποσα παλληκάρια καὶ κορίτσια.

Ἡ καπετάνισσα ἔμεινε ἀκίνητη κι' ἀμίλητη, σὰν νὰ μὴ τὸ πίστευε. Μὰ σὲ λίγα λεπτὰ τὸν εἶδε καὶ τὸ πίστεψε. Τὸν ἔσφιξε στὴν ἀγκαλιά της, τὸν γέμισε φιλιὰ κι' ἕνα βάρος σὰ βουνὸ ξέφυγε ἀπὸ τὰ στήθεια της.

— Ἦλθες λοιπόν, παιδί μου; Εὐλογημένη ἡ ὥρα, ποὺ σ' ἔφερε. Ὁ Μεγαλοδύναμος δὲν τὸ θέλησε νὰ ντροπιαστῇ ἡ γενιά μας.

Ὅλοι καλοδεχόνταν τοὺς νεοφερμένους, τὸ Δημητράκη, τὸ Λεωνίδα καὶ τὸν Κώστα, καὶ τοὺς καμάρωναν, ποὺ προφτάσανε ἀπάνω στὴν ὥρα.

Ἡ εἴδησι πὼς ὁ πόλεμος εἶναι σίγουρος, εἶχε ἀκουστῆ ἀπὸ μέρες καὶ στὴν Ἀλεξάντρεια. Κι' ὅλα τὰ Ἑλληνόπουλα,τὰ ἄξια νὰ κρατήσουν ντουφέκι, τ' ἀποφάσισαν νὰ γυρίσουν στὴν Πατρίδα, ἕτοιμα ν' ἀκούσουν τὴν προσταγή της. Μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους γύρισε κι' ὁ Δημητράκης μὲ τοὺς δυὸ φίλους του. Μεσημέρι ξεμπαρκάρανε στὸ Γύθειο. Οὔτε ἀνάσα δὲν κάθησαν νὰ πάρουνε. Καὶ νά τους πρόφτασαν ἀπάνω στὴν ὥρα.

—Παιδιά, τὰ πόδια μας ἀντέχουν νὰ γυρίσωμε συντροφιά! φώναξε ὁ Δημητράκης.

— Θὰ σᾶς πᾶμε μὲ τὰ μουλάρια. Εἶπαν οἱ γεροντότεροι. Θὰ εἶσαστε πολὺ κουρασμένοι.

—Ὄχι. Ὄχι. διαμαρτυρήκαν κι' οἱ τρεῖς.

Κι' ἀλήθεια καμμιὰ κούρασι δὲ δείχνανε. Στρώθηκαν στὸ φαγοπότι, τραυγούδησαν μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους δυὸ - τρία τραγούδια, ἔσυρε κι' ὁ καθένας τους τὸ χορὸ καὶ νά τους! Πρῶτοι καὶ καλύτεροι.

Ὅλοι δὲ χόρταιναν νὰ τοὺς βλέπουν. Μὰ πιὸ πολὺ ἀπὸ ὅλους ἡ καπετάνισσα.

Καὶ νά τους δέκα ἑφτὰ λεβέντες στὴ σειρά, γιὰ νὰ δώσουν καὶ νὰ πάρουν τὸ φιλὶ τοῦ χωρισμοῦ ἀπὸ μικροὺς καὶ μεγάλους.

— Ἔλα, καπετάνισσα! φώναξε ὁ παπᾶς. Μ' ὅλο σου τὸ δίκηο πρώτη νὰ τοὺς δώσῃς τὴν εὐχή σου.

Ὁλόϊσια καὶ λιγερὴ μ' ὅλα τὰ ἑξηνταπέντε χρόνια της προχωρεῖ μὲ βῆμα σταθερό. Σιμώνει ἕνα - ἕνα, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸ γυιό της, τὸν φιλάει καὶ τοῦ εὔχεται μὲ φωνὴ κρυστάλλινη, λὲς καὶ τοὺς στέλνει γιὰ γαμπρούς.

— Στὸ καλὸ καὶ μὲ τὴ νίκη!

Ἔπειτα παραμερίζει λίγο, ἀλλὰ μὲ τρόπο, ποὺ νὰ ἀντικρύζῃ τὶς μητέρες, τὶς γυναῖκες καὶ τὶς ἀδελφές, ποὺ μιὰ - μιὰ ἔρχονται ν' ἀποχαιρετήσουν τὰ παλληκάρια.

Τὰ μάτια της ἀστράφτουν μὲ μιὰ δυνατὴ λάμψι, ποὺ φανερώνει μιὰν αὐστηρὴ προσταγή. Καὶ καρφώνονται στὰ μάτια τῆς καθεμιᾶς, ποὺ ἀντικρύζει. Λὲς καὶ ζητάει νὰ τοὺς μεταδώσῃ τὴ δική της ἀπόφασι ,καμμιὰ νὰ μὴ δακρύσῃ.

Καὶ προσπερνᾶν οἱ Μανιάτισσες κι' οἱ Μανιατοποῦλες καὶ δίνουν καὶ παίρνουν το φιλὶ τοῦ ἀποχωρισμοῦ, ἀκλόνητες, ἀδάκρυτες. Καὶ τοὺς δίνουν γιὰ φυλαχτὸ τὴν εὐχή τους μὲ φωνὴ κρουστάλλινη:

—Στὸ καλὸ καὶ μὲ τὴ νίκη!

Γ. ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΙ Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

5ΗΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

Εὐαγγέλιον (Μάρκου α΄ 1—8)

Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

Ὡς γέγραπται ἐν τοῖς προφήταις· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου, ἔμπροσθέν σου· φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. Ἐγένετο Ἰωάννης βαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Καὶ ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ Ἰουδαία χώρα καὶ οἱ Ἱεροσολυμῖται, καὶ ἐβαπτίζοντο πάντες ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπ' αὐτοῦ ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. Ἦν δὲ ὁ Ἰωάννης ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, καὶ ἐσθίων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον. Καὶ ἐκήρυσσε λέγων· ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου ὀπίσω μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς κύψας λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ. Ἐγὼ μὲν ἐβάπτισα ὑμᾶς ἐν ὕδατι, αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ.

Ἀπόστολος (Β΄ πρὸς Τιμόθεον δ΄ 5—8)

Σὺ δέ, τέκνον Τιμόθεε, νῆφε ἐν πᾶσι, κακοπάθησον, ἔργον ποίησον εὐαγγελιστοῦ, τὴν διακονίαν σου πληροφόρησον. Ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς ἀναλύσεως ἐφέστηκε. Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα· λοιπὸν ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ Κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος κριτής, οὐ μόνον δὲ ἐμοί, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἠγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Ὁ Τιμόθεος, ὁ ὁποῖος εἶχε χειροτονηθῆ ἀπὸ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον ἐπίσκοπος εἰς τὴν Ἔφεσον, εἶχε νὰ ἀντιμετωπίσῃ ἀπείρους κινδύνους, οἱ ὁποῖοι εἶχαν τὴν ἀρχήν τους εἰς τοὺς ὀπαδοὺς τῆς εἰδωλολατρείας καὶ προσέτι εἰς τοὺς διαφόρους τότε ἐμφανισθέντας ψευδοδιδασκάλους, ποὺ μοναδικὸ σκοπὸ εἶχαν νὰ διαστρεβλώσουν τὴν ὀρθὴ χριστιανικὴ διδασκαλία. Δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους ὁ Παῦλος συνιστᾷ εἰς αὐτὸν ὄχι μόνον νὰ κατορθώσῃ νὰ προφυλάξῃ τὸν ἑαυτό του, ἀλλὰ νὰ προσπαθῆ καὶ διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν χριστιανῶν τῆς Ἐκκλησίας του. Τοῦ λέγει προσέτι νὰ καταστήσῃ τέτοιον τὸν ἑαυτό του, ὥστε ὅλοι οἱ χριστιανοὶ νὰ τὸν ἔχουν ὡς ὑπόδειγμα. Μὲ τὰς τρεῖς μονάχα λέξεις «νῆφε ἐν πᾶσι» ὁ Παῦλος τοῦ λέγει ὅτι πρέπει διαρκῶς νὰ προσέχῃ, ὥστε νὰ καταστήσῃ τὸν ἑαυτόν του ὑπόδειγμα τελείου χριστιανοῦ.

Αἱ λέξεις ὅμως αὐταὶ τοῦ Παύλου πρέπει ἀπὸ κάθε χριστιανὸ νὰ ἐφαρμόζωνται. Δηλαδὴ ὅλοι οἱ χριστιανοὶ νὰ προσέχουν διὰ τοὺς κινδύνους ποὺ τοὺς περιβάλλουν. Δὲν πρέπει δηλαδὴ νὰ παρασύρωνται ἀπὸ τὴν ἀπιστία, ἡ ὁποία σήμερα πρὸ πάντων τοὺς περιβάλλει. Οἱ διάφοροι πειρασμοὶ τῆς ἁμαρτίας, ποὺ διαρκῶς μᾶς περιστοιχίζουν καὶ μᾶς ἀπειλοῦν πρέπει νὰ μᾶς βρίσκουν βράχους ἀκλονήτους, ὥστε καμμιὰ ἐπίδρασι νὰ μὴ μποροῦν νὰ ἔχουν ἐπάνω μας. Δι' αὐτὸ ἀκριβῶς ὁ Παῦλος συνιστᾷ προσοχήν. Ὁ ἀληθινὸς χριστιανὸς πρέπει νὰ διαφυλάττῃ τὸν θησαυρὸν τὸν ὁποῖον ἔχει, δηλαδὴ τὴν ψυχήν του, ἀμόλυντον καὶ ἀκηλίδωτον πάντοτε.

Προσέτι ὁ Παῦλος λέγει εἰς τὸν Τιμόθεον ὅτι εἰς ὅλην του τὴν ζωὴν ὁ καλὸς χριστιανὸς ἔχει νὰ διεξαγάγῃ ἕνα διαρκῆ ἀγῶνα. Νὰ ἀγωνίζεται κατὰ τῆς ἁμαρτίας καὶ τῶν ἐλαττωμάτων του. Νὰ ἀγωνίζεται ὅπως ἀποκτήσῃ κάθε χριστιανικὴ ἀρετή. Νὰ ἀγωνίζεται ὅπως μέχρι τοῦ θανάτου του κρατήσῃ τὴν πίστιν του πρὸς τὸν Θεὸν ἀκλόνητον. Ἀλλὰ πόσον εὐγενὴς καὶ ὑψηλὸς εἶναι ὁ ἀγὼν αὐτὸς κάθε χριστιανοῦ! Ὁ ἀγὼν αὐτὸς εἶναι ἀσύγκριτος πρὸς κάθε ἄλλο ἀγώνισμα τοῦ σώματος. Μὲ τὰ ἀγωνίσματα αὐτὰ ἐπιτυγχάνεται βέβαια κάποια σωματικὴ ἀνωτερότης. Ἀλλὰ μὲ τὸν ἀγῶνα τοῦ χριστιανοῦ ἐπιτυγχάνεται ψυχικὴ ἀνωτερότης, ἡ ὁποία ἐξευγενίζει τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν πλησιάζει ὅσον εἶναι δυνατὸν πρὸς τὸν Θεόν. Ποία ὅμως ἀμοιβὴ ἐπιφυλάσσεται διὰ τὸν νικητὴν αὐτοῦ τοῦ ἀγῶνος; Γι' αὐτόν, μᾶς τὸ λέγει καθαρὰ ὁ ἴδιος ὁ Παῦλος, ἐπιφυλάσσεται ὁ στέφανος τῆς Δικαιοσύνης, δηλαδὴ ἡ κληρονομία τῆς ἀθανάτου δόξης.

ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ

«Ἐπεφάνης σήμερον τῇ Οἰκουμένῃ, καὶ τὸ φῶς σου, Κύριε, ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς». Πόσους αἰῶνες τὸν ἐπερίμενε ἡ ἀνθρωπότης! Χιλιάδες χρόνια εἶχαν περάσει. Βυθισμένος ὁ κόσμος στὸ σκότος τῆς εἰδωλολατρείας, ἐποθοῦσε τὸ Φῶς. Σκεπασμένος κάτω ἀπ' τὰ βαριὰ κι' ὁλόμαυρα σύννεφα τῆς ἀπογνώσεως, ἐδιψοῦσε τὴν ἀνατολὴ τῆς Ἐλπίδος. Βαριὰ πληγωμένος στὴν ψυχή, ἀπ' τὰ χτυπήματα τοῦ Σατανᾶ καὶ τῆς ἁμαρτίας, ἐκαρτεροῦσε τὸν χορηγὸ τῆς ἀληθινῆς κι' εὐτυχισμένης ζωῆς.

Μιὰ καινούργια θρησκεία, μιὰ νέα πίστις, ἕνα Εὐαγγέλιον φωτὸς καὶ λυτρώσεως, ἕνας φωτιστὴς καὶ ἐλευθερωτής, νὰ ὁ πόθος ὁ βαθὺς τῆς προχριστιανικῆς ἀνθρωπότητος, ἀλλὰ μαζὶ κι' ἡ ἀπαραίτητη ἀνάγκη της.

Κι' αὐτὰ ἀκριβῶς εἶναι ποὺ ἔφερε στὸν κόσμο ὁ Ἰησοῦς. Τὴν καινούργια θρησκεία, τὴν ἀληθινὴ καὶ ἀπόλυτη θρησκεία τοῦ πνεύματος. Τὴ νέα πίστι, τὴν πίστι πρὸς τὸν Ἕνα, τὸν ἀληθινό, τὸν τριαδικὸ Θεό. Τὸ εὐαγγέλιον τοῦ φωτός. Τὴ διδασκαλία ποὺ ἐξευγενίζει τὸν ἄνθρωπο καὶ διαφωτίζει τὸ πνεῦμα καὶ ἐκπολιτίζει τὸν κόσμο.

Εἶναι τὰ μεγάλα, τὰ κοσμοϊστορικὰ γεγονότα, ποὺ ἐνθυμεῖται σήμερα ὁ χριστιανικὸς κόσμος, στὴν ἑορτὴ τῶν Θεοφανείων. Γιατὶ τὴν ἡμέρα τούτη ὁ Υἱὸς τῆς Παρθένου, μὲ τὴ βάπτισί Του στὸν Ἰορδάνη, κάνει τὴν ἐπίσημη ἐμφάνισί Του στὸν κόσμο, σὰν Διδάσκαλος καὶ Λυτρωτὴς καὶ Μεσσίας.

Γι' αὐτὸ κι' ὁ ὑμνογράφος τῆς Ἐκκλησίας μας, ὑμνώντας τὸ χαρμόσυνο τοῦτο γεγονός, ψάλλει τὰ λόγια ποὺ σημειώσαμε στὴν ἀρχή: «Ἐπεφάνης σήμερον τῇ Οἰκουμένῃ, καὶ τὸ φῶς σου, Κύριε, ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς, ἐν ἐπιγνώσει ὑμνοῦντάς Σε».

Ἀλλ' ἂν ὁ Λυτρωτὴς ἦρθε στὸν κόσμο, ὁ κόσμος ὅμως δὲν τὸν ἐδέχτηκε ἀκόμη ὁλόκληρος.

Μεγάλα ἔθνη μένουν μακριὰ ἀπὸ τὸ φῶς τῆς πίστεώς του. Ἄλλα πάλι ἔθνη τὸν ἐγνώρισαν, τὸν ἐπίστεψαν, ἀλλὰ στὰ τελευταῖα χρόνια τὸν ἐλησμόνησαν, κι' ἐβάδισαν δρόμους ἀντίθετους πρὸς τὸ θέλημά Του.

Χρειάζεται λοιπὸν νὰ ξαναστρέψῃ ὁ κόσμος πρὸς Αὐτὸν τὴν ψυχή του. Εἶναι ἀνάγκη ν' ἀκουστῇ καὶ πάλι στὰ πέρατα τῆς γῆς τὸ κήρυγμα τοῦ Θεανθρώπου. Νὰ ξανακούσῃ ὁ κόσμος, κι' ἐκεῖνοι ποὺ τὄχαν ξεχάσει, πὼς μόνο ἡ ἐπιστροφὴ στὸν Χριστὸ κι' ἡ παραδοχὴ τῆς ὑπερτάτης ἀληθείας ποὺ μᾶς ἀπεκάλυψεν Αὐτός, μπορεῖ νὰ δώσῃ τὴν σωτηρίαν.

Τὸ δικό μας Ἔθνος εὐτυχῶς δὲν εἶναι ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ ἀπεστάτησαν, ποὺ ἀρνήθηκαν τὸν Ἰησοῦν. Στὶς στιγμὲς μάλιστα τοῦ μεγάλου ἀγῶνος, τοῦ σημερινοῦ, ἡ πίστις μας φάνηκε σὲ μεγαλειώδη ἐκδήλωσι καὶ μὲ θέρμη τόση, ποὺ ἐξέπληξε τὸν κόσμο. Τὴν πίστιν ὅμως αὐτήν, ποὺ εἶναι ἕνα θεῖο δῶρο πρὸς τὸν ἑλληνικὸ λαό, πρέπει νὰ τὴν διατηρήσουμε καὶ νὰ τὴν αὐξήσουμε σὲ μεγαλύτερο ἀκόμη βαθμό. Καὶ πρέπει νὰ τὴν κηρύξουμε παντοῦ, νὰ φανῇ καὶ ν' ἀκουστῇ μὲ ἔργα καὶ μὲ λόγια ἡ πίστις μας αὐτή. Νὰ τὴν ἀκούσουν ὅλοι οἱ λαοί. Ὅπως ἄλλοτε τὸ Ἔθνος μας εἶχε τάξει τὸν ἑαυτό του στὴν ὑπηρεσία τοῦ Χριστιανισμοῦ κι' ἔγινε κήρυκας τῆς πίστεως, ἔτσι πρέπει νὰ γίνῃ καὶ σήμερα.

Τί εὐτυχία, ἂν χάρις στὸν ἑλληνικὸ λαὸ μπορέσῃ κι' ἡ σημερινὴ ἀνθρωπότης νὰ πῇ: «Τὸ φῶς σου, Κύριε, ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς!»

Α. Ι. Γκιάλας

Ο ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΣ

'Ολόκληρη ἡ κορφὴ ἐκείνη εἶχε ντυθῆ μὲ ἄσπιλη ὀμορφιά. Καὶ τὸ Ἴβαν δὲν φημίζεται γιὰ ἰδιαίτερα ὡραῖο. Γυμνό, φαλακρό, γκρίζο ὀψώνεται κατακαμένο τὸ καλοκαίρι, ἄγριο καὶ τραχὺ τὸ χειμῶνα. Τώρα ἡ κορφὴ ἐκείνη, μιὰ ἀπὸ τὶς πολλές, ποὺ σὰν ἀκανόνιστοι κῶνοι ἀνεβαίνουν πρὸς τὸ θολὸ οὐρανό, εἶχε πάρει κάτι τὸ γιορτινό. Ἤτανε σὰν μιὰ τραχειὰ καὶ ἄσκημη κοπέλλα ποὺ ὀμόρφηνε γιατὶ φόρεσε κάτι ποὺ ταίριαζε στὸν τύπο της. Κι' ἡ κορφὴ ἐκείνη, ἡ σκληρὴ καὶ ἀπότομη, ντυμένη τώρα στὸ χιόνι ἀποχτοῦσε κάτι τὸ μαλακό. Χωρὶς αὐτὸ φαίνονταν σὰν μιὰ πελώρια πέτρινη ἀξίνα τῆς προϊστορικῆς ἐποχῆς ποὺ ἀπειλοῦσε κάθε στιγμὴ νὰ σκίση τὸ φόρεμα τ' οὐρανοῦ.

Πρὶν ἀπὸ κάμποσους μῆνες, ἴσως νἆναι καὶ χρόνος, στήθηκε ἐκεῖ ἀπάνω μὲ πολὺ μόχθο καὶ κόπο καὶ ἄπειρο χρῆμα ἕνα ἰταλικὸ φυλάκιο. Οἱ δημιουργοί του ὅταν τὸ τελείωσαν, τὸ καμάρωναν θεωρώντας το γιὰ ἀνίκητο. Κι' αὐτὸ γιατὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ ἔχασκε «ὁ γκρεμνὸς τοῦ θανάτου» ὅπως τὸ ἔλεγαν στὴ γλῶσσα τους. Ἀπότομα σὰν μὲ μαχαίρι κομμένη κατέβαινε ἡ κορφὴ πρὸς τὴν ἑλληνικὴ πλευρά. Χάνονταν μέσα σὲ μιὰ χαράδρα, ποὺ στὸ βάθος της βούιζε βαριὰ καὶ μουντὰ ἕνα ὁρμητικὸ παρακλάδι τοῦ Δεβόλη. Στὰ χίλια ἐφτακόσια μέτρα πέτρας καὶ γρανίτη κάπου κάπου ξεμύτιζε ἀνάμεσα στὶς στενὲς σχισμὲς κάποιο πρινάρι ἢ ἕνα ἄγριο κοτσίνι. Ἐκεῖ οὔτε καὶ τ' ἀγριοκάτσικα μποροῦσαν νὰ στερεώσουν πόδι. Γιατὶ ἕνα μικρὸ παραπάτημα θὰ τὰ κύλαγε στὸ φαράγγι καὶ θἄτανε νεκρὰ πρὶν ἀκόμα φτάσουν κάτω.

Ἐκεῖ ἀπάνω λοιπὸν ζοῦσαν ἥσυχοι κι' ἀμέριμνοι οἱ πενῆντα Ἰταλοὶ ποὺ εἴχανε ὁρκισθῆ νὰ φυλάγουν τὴν κορφὴ ἕτοιμοι μὲ τὰ βαριὰ κανόνια τους νὰ τσακίσουν κάθε προσπάθεια εἰσβολῆς στὸν κάμπο τῆς Κορυτσᾶς. Οἱ ἀετοφωλιὲς ἐκεῖ τοῦ Ἴβαν καὶ τῆς Μόροβας ἤτανε ἀρματωμένες σὰν τοὺς ἀστακούς. Καὶ τί δὲν εἴχανε κάνει οἱ Ἰταλοὶ ἐκεῖ ἀπάνω; Τὶς εἴχανε σχίσει καὶ παραγεμίσει μὲ πυροβολεῖα καὶ πολυβολεῖα, μὲ σπουδαῖες μόνιμες ὀχυρώσεις.

Χιόνιζε, χιόνιζε στὶς κορφές. Καὶ στὶς χαράδρες καὶ στὸν κάμπο ἔπεφτε ἀδιάκοπη βροχή. Μακριὰ πηδῶντας ἀπὸ κορφὴ σὲ κορφὴ ἀντίλαλοι τῶν κανονιῶν σμίγανε μὲ τὶς βροντές, ποὺ σὰν θυμωμένες γιὰ τὸν ἀνταγωνισμὸ μούγκριζαν στῶν φαραγγιῶν τὶς στενωσιές. Μέσα στὸ ἀσφαλισμένο ἀπὸ τὴν ὀργὴ τῆς φύσης καὶ τῶν ἀνθρώπων φυλάκιο μακριὰ κάπνιζαν μερικοὶ Ἀλπίνι τὸ μυρωδάτο σιγαρέτο τους. Ἐκεῖ ἀπάνω ὡς τὰ τώρα δὲν τοὺς ἔλειψε τίποτε. Τοὺς ἔστειλαν μόλις ἄρχισε ὁ πόλεμος πάνω σ' αὐτὴ τὴν κορφὴ μὲ μπόλικα τρόφιμα καὶ πυρομαχικά, μὲ ραδιόφωνα καὶ μπριγιαντίνες καὶ κανεὶς δὲν τοὺς ἐνώχλησε τώρα καὶ δυὸ βδομάδες.

Τὰ χοντρὰ ξύλα καίγανε σ' ἕνα εἶδος τζάκι φωτίζοντας μαλακὰ τοὺς τσιμεντένιους τοίχους. Θἄλεγε κανεὶς ὅτι οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι ἀνέβηκαν χιονοδρόμοι ὀρειβάτες μὲ τὰ σκὶ τους στὴν κορφὴ καὶ περνοῦσαν τὴ νύχτα μέσα στὸ βουνήσιο καταφύγιο περιμένοντας νὰ περάση ἡ χιονοθύελλα γιὰ νὰ τελειώσουν τὴν ἐκδρομή τους. Τέσσαρες πέντε στρατιῶτες συζητοῦσαν κοντὰ στὴ φωτιά.

— Βαρέθηκα νὰ περιμένω δῶ πάνω. Μᾶς εἴπανε πὼς σὲ δέκα μέρες τὸ πολὺ θὰ εἴμαστε στὴν Ἀθήνα, πὼς θὰ σεργιανίζαμε κάτω ἀπὸ τὶς στῆλες τοῦ Παρθενῶνα καὶ θὰ γλυκοκοιτάζαμε τὶς Καρυάτιδες.... ἔλεγε μὲ παράπονο ὁ Βόλπιο Τσετίνι, τὸ χαϊδεμένο παιδὶ τῆς παρέας.

— Φαίνεται πὼς δὲν σοῦ ἀρέσει τὸ σκί. Πῶς γράφτηκες ὅμως τότε στὸ τάγμα τὸ δικό μας; Παράξενο κιόλας. Ἐσὺ ἀπὸ τὴ γλυκειὰ λίμνη τοῦ Κόμο νὰ γραφτῆς στοὺς Ἀλπίνι. Πῶς; Πῶς;...

— Πρῶτα πρῶτα, φίλε μου, γιατὶ μοῦ εἴπανε πὼς οἱ Ἀλπίνι θὰ περάσουν τ' Ἀλβανικὰ βουνὰ κι' αὐτοὶ θἆναι πρῶτοι ποὺ θὰ μποῦνε στὴν Ἀθήνα. Βλέπεις ἔχω ἕναν ἔρωτα ἐκεῖ κάτου...

Γέλασαν οἱ ἄλλοι δυνατά. Παρ' ὀλίγο ὁ Βόλπιο νὰ θυμώση καὶ νὰ τσακίση τὸ κανάτι μὲ τὸ κρασί, ποὺ στέκονταν ἄδειο πάνω στὸ χοντρὸ ξύλινο τραπέζι. Ἔτσι συνήθως ἔδινε τόπο στὸ θυμό του ὁ νεαρὸς Βόλπιο. Πρόφθασε ὅμως ὁ Μάριο Μάϊντα τσαγκάρης ἀπὸ τὴ Σικελία κι' ἅρπαξε τὸ κανάτι. Ἡ γροθιὰ κατέβηκε στὸ τραπέζι καὶ μόνο τὸ χέρι τοῦ θυμωμένου Ἀλπίνι ἔνοιωσε τὴν ὀργή του.

— Δὲν πιστεύετε ἐσεῖς τσακάλια τοῦ δρομοῦ, πὼς μπορεῖ νὰ ξεκινᾶ ἕνας Ἀπίνι ἀπὸ μακριὰ μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ βρῆ αὐτὸ ποὺ ζητᾶ ἡ καρδιά του...

— Ἔπειτα πρέπει νὰ τὸ ξέρετε... ἡ γενιὰ τῶν Τσετίνι ἤτανε ἀπὸ ἀνέκαθεν δύσκολη στὰ γοῦστα της... ἐκλεκτικὴ σὲ μεγάλο βαθμό...

Ἔβγαλε μὲ μιὰ χειρονομία σοβαρὴ ἀπὸ τὴν τσέπη του μιὰ χρυσὴ ταμπακιέρα! Τὴν ἄνοιξε καὶ τὴν πλησίασε στὴν ἀναλαμπὴ τῆς φωτιᾶς.

— Γιὰ ρίξτε μιὰ ματιὰ ἐδῶ... μιὰ μονάχα...

Ἔσκυψαν τὰ τέσσερα κεφάλια πάνω ἀπὸ τὸ μικρὸ ἐκεῖνο κομψοτέχνημα.

— Μίο κάρο, αὐτὴ εἶναι μιὰ πολὺ ὡραία σινιόρα ξεφώνισε ὁ Μάριο.

Κι' ἔσπρωχναν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον γιὰ νὰ ρουφήξουν τὴ ζουγραφιά, ποὺ ἤτανε μὲ ζωηρὰ χρώματα χαραγμένη στὸ σκέπασμα τῆς σιγαροθήκης. Μιὰ γεμάτη ἀσέλγεια ζωγραφιά.

Θριαμβευτικὰ τώρα γιατὶ κίνησε τόσο τὸ ἐνδιαφέρον τῶν συντρόφων του ὁ Βόλπιο ἔλεγε:

— Ὁ ταγματάρχης μας λέει ὅτι ὅλες οἱ Ἀθηναῖες ἔτσι ὡραῖες εἶναι καὶ πὼς καθένας μας θὰ μπορῆ σὰν νικητὴς νὰ διαλέξη τὸ λάφυρό του. Νά, γι' αὐτὸ γράφηκα Ἀλπίνι...

— Οὔρα... ἐβίβα Ἀλπίνι... ξεφώνισαν μὲ κόκκινα πρόσωπα καὶ οἱ πέντε. Στὴν Ἀθήνα... Στὴν Ἀθήνα...

.. ..

Περπατοῦσαν μιὰ νύχτα καὶ μιὰ μέρα σὲ κατσάβραχα καὶ βουνοσχισμές. Ὁ γυλιός τους βάραινε καὶ κάθε τόσο στέκονταν γιὰ νὰ τὸν τινάξουν ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ χιονιοῦ. Πήγαιναν καὶ οἱ πέντε σιωπηλοὶ σὰν συγκεντρωμένοι στὸν ἐσωτερικό τους κόσμο. Βάδιζαν σοβαροὶ μέσα στὸ χοροπήδημα τοῦ χιονιοῦ σὰν ἄσπρα φαντάσματα. Λὲς κι' εἴχανε ξαφνικὰ ξεχωρίσει ἀπὸ τοὺς ἀκίνητους βράχους, ποὺ ἡσύχαζαν μὲ τὰ παράξενα λευκά τους σχήματα καὶ περπάταγαν βράχια κι' αὐτοὶ χιονισμένα μέσα στὴν πετρώδικη πλαγιά. Θαμπωμένος ἀπὸ τὴ γύρω λευκότητα γύρισε στοὺς ἄλλους ὁ «ποιητὴς τῆς παρέας», ὅπως ἔλεγαν τὸ νέο παιδὶ ἀπὸ τὴν Πρέβεζα.

— Ἔτσι μᾶς βοηθᾶνε καὶ τὰ ἄψυχα. Ντύθηκαν τ' ἄσπρα τους καὶ μᾶς προστατεύουν. Μᾶς συνοδεύουν καὶ μᾶς κρύβουν. Μάτι δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς ξεχωρίση ἀπὸ δαῦτα.

— Καὶ σίγουρα πὼς σὲ καθένα ἀπ' αὐτὰ κρύβεται μιὰ ψυχὴ τῶν δικῶν μας.

Γιατὶ ἐδῶ ἀγωνίστηκαν πρὶν ἀπὸ εἴκοσι ὀχτὼ χρόνια ἀκριβῶς τὸν ἴδιον καιρό, τὸ Δεκέμβρη τοῦ χίλια ἐννεακόσια δώδεκα, ἡ τρίτη, ἡ πέμπτη καὶ ἡ ἕχτη μεραρχία μὲ τὸν στρατηγὸ Δαμιανό, ποὺ κατατσάκισαν τὸν Τζαβὶτ πασᾶ μὲ τὶς δέκα πέντε χιλιάδες του, ἀνέφερε ἱστορικὰ ὁ δάσκαλος.

Οἱ ἄλλοι τρεῖς πλησίασαν ν' ἀκούσουν τὴν κουβέντα.

— Μὰ τί κραίνω κι' ἐγώ; Καὶ σήμερα θὰ πᾶμε μπρός. Εἶπε ὁ Τάσος ἀπὸ τὸ Ζαγόρι, ὁ Τάσος ὁ βοσκὸς καὶ τώρα δεκανέας τοῦ πεζικοῦ ἐπὶ ἀνδραγαθίᾳ.

— Δὲν πᾶμε ντὲ μονάχοι μας. Τηρᾶτε χιλιάδες καὶ χιλιάδες γύρω μας. Ὅσοι χύσαν τὸ αἷμα τους τότες.

— Ἄλτ! ἀνάπαυσις, σήμανε ὁ λοχαγὸς Μαρῆς, ποὺ εἶχε ἀναλάβει ἀπὸ χθὲς αὐτὴ τὴ δύσκολη ἐπιχείρησι.

Χθὲς πρωῒ ξεχώρισαν ἀπὸ τὸν προχωρημένο τους λόχο μὲ μιὰ διαταγὴ τοῦ ταγματάρχη νὰ προσπαθήσουν μὲ κάθε τρόπο καὶ μὲ κάθε θυσία νὰ ἀναρριχηθοῦν στὸ ὕψωμα ἐκεῖνο τοῦ Ἴβαν καὶ νὰ φέρουν πληροφορίες γιὰ τὴν κατάστασί του καὶ τὴ δύναμί του. Γιὰ νὰ φτάση ὅμως κανεὶς στὸ ὕψωμα ἐκεῖνο τῶν χιλίων ἐφτακοσίων μέτρων ἔπρεπε νὰ εἶναι πιὸ κατσίκι ἀπὸ τὰ κατσίκια. Ὅμως ὁ Τάσος ὁ βοσκὸς ἀπὸ τὸ Ζαγόρι παρουσιάστηκε ἀμέσως στὴν κλῆσι τοῦ ταγματάρχη ποὺ ζητοῦσε ἐθελοντὲς γι' αὐτὸ τὸ τόλμημα. Ἤτανε τόσο βέβαιος γιὰ τὰ πόδια του.

Κάθισαν κι' οἱ πέντε μαζεμένοι σὲ μιὰ ἀπάνεμη γούβα καὶ κάπνιζαν ἀπὸ ἕνα Παπαστράτο, ὅπως ἔλεγε ὁ Τάσος, ποὺ τοὺς πρόσφερε ὁ λοχαγός. Τριγύρω θἄτανε ἀπόλυτη ἡσυχία ὅταν δὲν τὴν τάραζαν ἀπὸ κάπου μακριὰ οἱ ὑπόκωφες τῶν κανονιῶν βροντές.

Ὁ λοχαγὸς γύρισε γιὰ μιὰ στιγμὴ πρὸς τὰ ἀπάνω τὸ κεφάλι του κι' ἀνατρίχιασε. Ἀπρόσιτη στέκονταν ἡ κορφὴ μπροστά τους. Σὰν νἄθελε νὰ τοὺς πέση πάνω στὰ κεφάλια. Πῶς θὰ μποροῦσαν λοιπὸν αὐτοὶ οἱ πέντε νὰ μάθουν τί γίνεται ἐκεῖ πάνω; Σὰν κάστρο ἀπρόσιτο φαίνονταν ὁ χιονισμένος τοῖχος.

Ὁ Τάσος ὁ τσοπάνος σὰν νὰ μάντεψε τὴ σκέψι τοῦ λοχαγοῦ του:

— Ἔτσι φαίνεται κακιὰ ἡ κορφή, μὰ δὲν εἶναι κὺρ λοχαγέ. Μὴ χολιᾶς κάτι θὰ γίνῃ...

— Ναί, φίλε μου, πρέπει καὶ νὰ γίνῃ. Πρέπει ν' ἀνοίξουμε τὸ δρόμο ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά. Πρέπει ν' ἀχρηστεύσουμε τὰ πυροβολεῖα τους ἐκεῖ ἀπάνω, εἶπε σιγὰ ὁ λοχαγός. Κι' ἔπειτα πρόσθεσε ἀργὰ σὰν συλλαβιστά: Ἢ θὰ τὸ πετύχουμε ἢ δὲν θὰ γυρίσουμε...

— Ἢ θὰ τὸ πετύχουμε ἢ δὲν θὰ γυρίσουμε, ἀπάντησαν μονοφωνὴς καὶ οἱ ἄλλοι τέσσερες σὰν νἄπαιρναν τὸν πιὸ σπουδαῖο στὴ ζωή τους ὅρκο.

Τὸ πρόσωπο τοῦ λοχαγοῦ φωτίστηκε. Ἤξερε πὼς ὡδηγοῦσε ὄχι μόνο τέσσερες ἀλλὰ ἑκατὸν φορὲς τέσσερες ψυχές. Τόσο ἡ-

(Συνέχεια στὴ σελίδα 384)

Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΣ ΤΩΝ ΒΑΛΚΑΝΙΚΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ

Οἱ καινούργιες ἔνδοξες σελίδες ποὺ γράφουν ὁ στρατός μας, ὁ στόλος μας καὶ ἡ ἀεροπορία μας, μᾶς ξαναφέρνουν ζωηροὺς στὴ μνήμη ἄλλους ἐνδόξους καιρούς. Μᾶς ξαναζωντανεύουν τοὺς ἀγῶνες ποὺ ἔκαμε ἑνωμένος πάλιν ὁ Ἑλληνισμὸς πρὸ 27 χρονῶν κάτω ἀπὸ τὴν ἀρχιστρατηγίαν τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου. Μᾶς ξαναφέρνουν ὁλοζώντανες ἐπικὲς εἰκόνες, εἰκόνες νικῶν καὶ θριάμβων. Ὁ Βασιλιᾶς ἐκεῖνος ὁ θρυλικὸς ἦταν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἔθνους καὶ στὸ πλάϊ του ὁ σημερινός μας Βασιλιᾶς Γεώργιος ἔπαιρνε τὸ πρῶτο ἔνδοξο βάπτισμα τοῦ πυρός! Ἐπικοὶ χρόνοι ἀξέχαστοι! Ὡστόσο οἱ σημερινοί μας ἀγῶνες φαίνεται πῶς τοὺς ξεπερνᾶνε ἐκείνους τουλάχιστον εἰς καρτερίαν. Γεγονὸς εἶναι πῶς κι' ἐκεῖνοι ὅπως κι' οἱ τωρινοὶ εἶχαν τὸν ἴδιο σκοπό, τὴν τιμὴ καὶ τὴν ἐλευθερία.

. . .

Σὲ χαρτιὰ κιτρινισμένα, μὰ καὶ στὰ βάθια τῆς μνήμης μας, ζοῦν οἱ ἐπικοὶ ἐκεῖνοι καιροί. Καὶ ξανάρχεται τώρα στὴ μνήμη μας καὶ στὴν ἐπικαιρότητα μιὰ ὁλοζώντανη πολεμικὴ ἀφήγησι ἑνὸς φίλου μας ἀνθυπασπιστῆ. Ὁ δεύτερος βαλκανικὸς πόλεμος εἶχε τελειώσει. Οἱ τραυματίες τῶν τελευταίων μαχῶν του ἐξακολουθοῦσαν νάρχωνται στὴν Ἀθήνα. Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς ἦταν καὶ ὁ φίλος ἀνθυπασπιστής. Ἔφυγε ἐπιλοχίας. Κι' ἐγύριζε μ' ἕνα γαλόνι περισσότερο καὶ μ' ἕνα παράσημο: μιὰ σοβαρὴ πληγὴ στὸ ἀριστερὸ χέρι.

— Πῶς πάει ἡ πληγή σας; τὸν ρωτήσαμε.

— Εἶχα τὸ ἀτύχημα νὰ χτυπηθῶ μὲ σφαῖρα ντοὺμ - ντούμ... Μοῦ ἔσπασε τὰ κόκκαλα τοῦ ἀριστεροῦ χεριοῦ καὶ τὰ δάχτυλά μου εἶναι τελείως ἀναίσθητα.

Τὸν παρακαλέσαμε νὰ μᾶς διηγηθῆ πῶς ἐτραυματίσθη. Καὶ μᾶς εἶπε:

— Νομίζω πὼς εἶμαι ὁ τελευταῖος τραυματίας τῶν πολέμων μας. Ἐτραυματίσθηκα τὴν τελευταία στιγμὴ τῆς τελευταίας συμπλοκῆς τοῦ πολέμου, τὴν ἡμέρα ποὺ γίνηκε ἡ ἐκεχειρία. Ἤμουν στὸ σῶμα τοῦ Κοντογούρη. Πολεμώντας ἡρωϊκὰ ὁ ἀθάνατος αὐτὸς λοχαγός μας σκοτώθηκε κεῖ πάνω στὴ Τζουμαγιά. Ἀλλ' ἡ ἐπίθεσίς μας ἐξακολούθησεν ἄγρια. Ἡ σύγκρουσις ἦταν ἀληθινὰ λυσσώδης. Οἱ ἀξιωματικοί μας σκοτώνονταν ἕνας - ἕνας... Φαντασθῆτε ὅτι στὸ τέλος ἔφτασα νὰ διοικῶ ὁλόκληρο τὸ λόχο μου, ἐγὼ ἕνας ἀνθυπασπιστής!... Ἔξαφνα ὅμως τρώγω κι' ἐγὼ αὐτὴ τὴ σφαῖρα στὸ χέρι τὴ στιγμὴ ἀκριβῶς ποὺ διεκόπτετο αὐτὴ ἡ τελευταία σύγκρουσις τοῦ πολέμου...

. . .

— Μὰ πῶς ἐσκοτώθησαν τόσοι πολλοὶ ἀξιωματικοί; ἐρωτήσαμε.

— Ἐπήγαιναν ἐμπρὸς πάντα καὶ γι' αὐτὸ ἐσκοτώνοντο. Μὰ εὐτυχῶς τώρα στὸ τέλος τοῦ πολέμου δὲν εἶχαν γαλόνια... Πρὶν μὲ τὰ γαλόνια δίναν στόχο στὸν ἐχθρό. Τώρα ὅμως ὅλοι τἄβγαλαν. Ὅλοι εἶχαν γίνει ἀνθυπασπισταί. Τὸ ἴδιο ἐγὼ ποὺ εἶμαι ἀνθυπασπιστής, τὸ ἴδιο καὶ ὁ λοχαγός μου, ὁ συνταγματάρχης, οἱ στρατηγοί... Ὅλοι ἀνθυπασπιστές!

— Καὶ ὁ Βασιλεύς:

— Μάλιστα. Καὶ ὁ Βασιλεύς, ὁ ἡρωϊκὸς στρατηλάτης Κωνσταντῖνος, κι' αὐτός.... ἀνθυπασπιστής! Ἐπειδὴ ἔτρεχε παντοῦ, ἐπειδὴ ἐξετίθετο στὴ φωτιά, εἶχε βγάλει κι' ὁ Βασιλεὺς τὰ γαλόνια τοῦ στρατηγοῦ καὶ μετεμορφώθη σὲ ἀνθυπασπιστή. Πολλὲς φορὲς μάλιστα ἔτσι, χωρὶς γαλόνια, τὸν ἐβλέπαμε ξαφνικὰ στὸ πλάϊ μας... Μέσα στὴ φωτιά! Ἄφοβον μέσα στὶς σφαῖρες!... Ἦταν ἀξιοθαύμαστος, ἀλλὰ καὶ ἀξιολάτρευτος ὁ Βασιλιᾶς μας γιὰ τὴν ἀφέλεια καὶ γιὰ τὴν στρατιωτικήν του ἁπλότητα. Στὸ στρατόπεδο ἐζοῦσεν ἁπλούστατα καὶ μιλοῦσε μὲ ὅλους. Ἀλλὰ καὶ στὸ στρατηγεῖο του ἦταν ἁπλούστατος, ὅσο κανένας δὲν τὸ φαντάζεται... Τὸ εἶδα τὸ στρατηγεῖο τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου στὸ Λιβούνοβο. Ἦταν ἕνα παληόσπιτο, σχεδὸν ἐρειπωμένο. Τὰ τζάμια του ἦταν σπασμένα καὶ ἀντὶ τζαμιῶν στὰ παράθυρα ἦταν κολλημένες ἐφημερίδες... Ἐκεῖ μέσα εἰργάζετο ὁ Στρατηλάτης Βασιλεύς. Ἐκεῖ εἶχε τὸ βασιλικὸν στρατηγεῖον καὶ ἀπὸ ἐκεῖ διηύθυνε τὸν νικηφόρο πόλεμο!

. . .

Ἐρωτήσαμε κατόπιν τὸν τραυματίαν ἀνθυπασπιστὴν ποῦ εἶδε τελευταία φορὰ τὸν Στρατηλάτη Βασιλέα.

— Ἦρθε καὶ μᾶς εἶδε τραυματισμένους, μᾶς εἶπε. Μετὰ τὴν τελευταία συμπλοκή, ἀφοῦ γίνηκεν ἡ ἐκεχειρία, ὅταν μᾶς μετέφεραν ἀπὸ τὸ Λιβούνοβο, ἦρθε νὰ μᾶς ἰδῆ. Μᾶς ἐχαιρέτησεν ὅλους ἕναν - ἕναν. Καὶ μᾶς ἐρώτησε γιὰ τὰ τραύματά μας καὶ γιὰ τὴν κατάστασί μας. Μ' ἐρώτησε κι' ἐμέ:

— Ποῦ ἐτραυματίσθης;

Καὶ μιλεῖ ὁ Βασιλεὺς γρήγορα - γρήγορα, ἀλλὰ καθαρὰ καὶ ἐπιβλητικά.

Τοῦ εἶπα τότε ὅτι ἔχω τραυματισθῆ κατὰ τὴν τελευταία συμπλοκὴ στὸ ἀριστερὸ χέρι.

— Εἶναι διαμπερὲς τὸ τραῦμα; μ' ἐρώτησε κατόπιν.

— Μάλιστα, Μεγαλειότατε, καὶ με σφαῖρα ντοὺμ - ντοὺμ — ἀπήντησα.

Καὶ ὁ Βασιλεὺς μ' ἐνδιαφέρον, μὲ ἀγάπη, ἐκοίταξε καλὰ τὸ τραῦμα μου καὶ μοῦ εἶπε:

— Νὰ πᾶτε ἀμέσως νὰ κοιτάξετε τὴν πληγή σας. Μὴν τὴν ἀφήνετε.

Καὶ σὰν μᾶς ἄφηνε μᾶς ἔκαμεν ἀκόμα μιὰ τελευταία σύστασι μὲ δυνατὴ φωνή:

— Παιδιά, νὰ κοιταχτῆτε! Σᾶς χρειαζόμαστε ἀκόμα!

. . .

— Σᾶς χρειαζόμαστε ἀκόμα!

Ἡ φωνὴ αὐτὴ τοῦ Βασιλέα - Στρατηλάτη ἀντηχεῖ ἀκόμα... Οἱ παληοὶ τραυματίαι τῶν ἄλλων πολέμων θυμοῦνται ζωηρὰ τὴν παραγγελία τοῦ Κωνσταντίνου.

— Σᾶς χρειαζόμαστε ἀκόμα!

Καὶ ἀκόμα καὶ [illegible] μᾶς χρειάζεται. Χρειάζεται τὴν ὑγεία μας, τὴ δύναμί μας, τὰ νειᾶτα μας. Ὅλα ὀφείλουμε νὰ τάχουμε ἕτοιμα [illegible]

[illegible]

Φ. Γιοφύλλης

— Ποῦ ἐτραυματίσθης;

ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

46. (Συνέχεια)

— Στην άρχή, θυμᾶσαι, δὲν ἤθελε νὰ τὸν προσκυνοῦν μήτε οἱ Πέρσες. Ὕστερα εἶπε: οἱ Πέρσες ἂς μὲ προσκυνοῦν, μὰ ὄχι οἱ Ἕλληνες. Καὶ τώρα θέλει κι' ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες νὰ πέφτουμε καὶ νὰ φιλᾶμε τὰ πόδια του. Ὄχι! Ὄχι! Μιὰ ζωὴ ἔχω, ἂς τὴ χάσω' μὰ θὰ σκοτωθῶ γιὰ τὴν ἐλευθερία.

— Τί ἔχεις στὸ νοῦ σου, Ἑρμόλαε; ρώτησε ἀνήσυχος ὁ Στέφανος καὶ κοίταξε τὸ φίλο του κατάματα.

— Τίποτα! ἀποκρίθηκε ὁ Ἑρμόλαος καὶ σηκώθηκε νὰ φύγη.

— Ποῦ πᾶς;

— Ἔχω δουλειά.

— Μήπως πηγαίνεις νὰ βρῆς τὸν Καλλισθένη;

— Δὲν εἶμαι λεύτερος; εἶπε μὲ πεῖσμα ὁ Ἑρμόλαος.

Κι' ἔφυγε βιαστικὰ χωρὶς νὰ σφίξη τὸ χέρι τοῦ φίλου του.

Κεφ. 63.

Νύχτα, ὁ Καλλισθένης κάθεται στὸ μικρὸ σπιτάκι ποὺ εἶχε κάμει κατοχὴ καὶ γράφει. Ὁ παλιὸς σπιτονοικοκύρης πάει κι' ἔρχεται καὶ τὸν ὑπηρετεῖ. Ἔχει ἀνάψει τὸ τζάκι καὶ ἑτοιμάζει τὸ βραδινὸ φαΐ τοῦ ἀφεντικοῦ του. Ὁ μικρὸς κῆπος μυρίζει τριαντάφυλλα καὶ γιασεμί' ἕνα συντριβάνι στὴ μέση μουρμουρίζει καὶ ρίχνει ψηλὰ τὸ νερό. Καὶ σ' ἕνα κλουβάκι μιὰ καρδερίνα ἔχει πιὰ κουραστῆ νὰ κελαδᾶ ὅλη μέρα καὶ τώρα κοιμᾶται.

Ὁ Καλλισθένης γράφει' εἶναι θυμωμένος. Ὡς τώρα τί ἐγκώμια εἶχε γράψει γιὰ τὸν Ἀλέξανδρο. Ξεφυλλίζει τὸ χειρόγραφό του, διαβάζει: «Περνοῦμε τὴν Παμφυλία' στὸ διάβα του τὰ κύματα τῆς θάλασσας πέφτουν καὶ τὸν προσκυνοῦν». Πιὸ πέρα, στὰ Γαυγάμηλα: «Καὶ τότε ὕψωσε ὁ Ἀλέξανδρος τὸ χέρι στὸν οὐρανὸ κι' εἶπε: Ἂν εἶμαι γυιὸς τοῦ Θεοῦ, ἂς μοῦ δοθῆ ἡ νίκη, νὰ δοξασθῆ τὸ ὄνομα τῶν Ἑλλήνων!»

Ὁ Καλλισθένης κλείνει μὲ ὀργὴ τὸ χειρόγραφο.

«Ὁρίστε, ὁρίστε, μουρμούρισε, τί ἔγραφα γι' αὐτόν. Ἐγὼ ποὺ δὲ φοβοῦμαι κανένα καὶ λέω πάντα τὴν ἀλήθεια, ἀράδιαζα αὐτὲς τὶς ρητορικὲς ὑπερβολὲς γιατὶ θαρροῦσα πὼς ὁ Ἀλέξανδρος ἦταν πρόσωπο ἱερό! Θαρροῦσα πὼς τὸν ἔστειλαν οἱ θεοὶ ἐδῶ γιὰ νὰ διαδώση τὸ φῶς τῆς Ἑλλάδας. Μὰ τώρα...»

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἡ πόρτα χτύπησε σιγά, τρεῖς φορές.

— Ποιὸς εἶναι; φώναξε ὁ Καλλισθένης.

— Ἕνας ἐλεύθερος ἄνθρωπος! ἀποκρίθηκε μιὰ νεανικὴ φωνή.

Τέτοιο ἦταν τὸ σύνθημα. Ὁ Καλλισθένης ἔτρεξε ν' ἀνοίξη.

Ἕνας νέος, τυλιγμένος σφιχτὰ στὸ μανδύα του μπῆκε. Τὸ πρόσωπό του μόλις διακρίνουνταν.

— Ἐσὺ 'σαι, Χαρικλῆ; ρώτησε ὁ φιλόσοφος.

— Ἐγώ, δάσκαλε.

— Κι' ὁ Ἑρμόλαος;

— Ἔρχεται.

— Κάθισε, εἶπε ὁ Καλλισθένης. Ἀπόψε πρέπει νὰ πάρουμε μιὰ σοβαρὴ ἀπόφαση.

— Σὲ ἀκούω, δάσκαλε, εἶπε ὁ νέος μὲ σεβασμό. Πέταξε τὸ μανδύα του καὶ κάθισε σ' ἕνα σκαμνί.

— Ὁ σπιτονοικοκύρης μου, μπῆκε μέσα, κοίταξε τὸ νέο καλὰ καλὰ κι' ὕστερα ἔσκυψε καὶ τὸν προσκύνησε:

— Ποιὸς εἶναι αὐτός; ρώτησε ὁ νέος.

Ὁ Καλισθένης γέλασε.

Ὁ σπιτονοικοκύρης μου, ἀποκρίθηκε. Ἕνας ἀγαθὸς ἀνθρωπάκος. Τὸν λένε Βόγα. Εἶναι λίγο κουτὸς ὁ κακόμοιρος, ὅμως μπόρεσα καὶ τὸν ἔμαθα λίγα ἑλληνικὰ καὶ τώρα μοῦ κάνει τὸν ὑπηρέτη. Μὴν τὸν ἀγριοκοιτάζεις, Χαρικλῆ. Ἔχω ἐμπιστοσύνη.

— Καλλίτερα ἂς μιλοῦμε μὲ σιγανὴ φωνή, εἶπε ὁ Χαρικλῆς. Ποιὸ εἶναι τὸ ἐνδοξότερο ποὺ μπορῶ νὰ κάμω, δάσκαλέ μου;

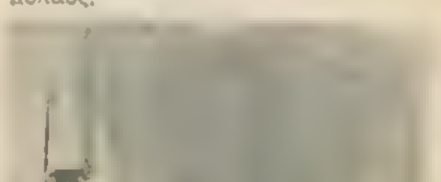
— Νὰ σκοτώσης τὸν ἐνδοξότερο, ἀποκρίθηκε μ' ἐπίσημη φωνὴ ὁ Καλλισθένης.

Ἡ πόρτα χτύπησε πάλι τρεῖς φορές. Ἀκούστηκε μιὰ φωνή.

— Ἐλεύθερος ἄνθρωπος!

— Ὁ Ἑρμόλαος! εἶπε ὁ Χαρικλῆς κι' ἔτρεξε ν' ἀνοίξη. Μὰ ὁ Βόγας εἶχε προφθάσει κι' ἄνοιγε τὴν πόρτα.

— Καλησπέρα, Βόγα! εἶπε ὁ Ἑρμόλαος.

Ὁ Καλλισθένης γράφει...

Ὁ Βόγας ἀμίλητος ἔσκυψε ὡς τὸ χῶμα καὶ προσκύνησε τὸν Ἑρμόλαο.

— Ἄργησες, εἶπε ὁ Χαρικλῆς στὸ φίλο του.

— Ἤμουν μὲ τὸ φίλο μου τὸ Στέφανο, ἀποκρίθηκε ὁ Ἑρμόλαος.

Μπῆκαν μέσα, ὁ Καλλισθένης ἔκλεισε καλὰ τὴν πόρτα, χαμήλωσε τὸ λυχάρι.

— Λοιπόν; ρώτησε ὁ Καλλισθένης τὸν Ἑρμόλαο, αὔριο;

— Ναί, ἀποκρίθηκε μὲ σιγανὴ φωνὴ ὁ Ἑρμόλαος, αὔριο.

Στράφηκε στὸ Χαρικλῆ.

— Εἶσαι ἕτοιμος Χαρικλῆ; τοῦ εἶπε.

— Ἕτοιμος!

Ὁ Καλλισθένης ἔσφιξε τὸ χέρι τῶν δυὸ νέων:

— Ὁ Ἁρμόδιος κι' ὁ Ἀριστογείτων, εἶπε, οἱ δυὸ φίλοι σκότωσαν τὸν τύραννο τῆς Ἀθήνας. Κι' εἴδατε τὰ δυὸ μεγάλα ἀγάλματά τους ποὺ βρίσκουνται στὰ Σοῦσα' τἄχε ἁρπάξει ὁ Ξέρξης καὶ τάφερε νὰ στολίση τὴν πρωτεύουσά του. Καὶ τώρα, ὕστερα ἀπὸ τόσα χρόνια, τὰ βρήκαμε. Καλὸ σημάδι!

Σήκωσε τὴ φωνή του. Ὁ τόνος ἦταν ἐπίσημος σὰ νὰ προφήτευε.

— Μιὰ μέρα, γρήγορα, δυὸ νέα χάλκινα ἀγάλματα θὰ ὑψωθοῦν στὴ μεγάλη πλατεῖα τῆς Σαμαρκάνδης. Δυὸ ἄλλοι φίλοι μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι. Δυὸ ἄλλοι ἥρωες ποὺ λευθέρωσαν ἀπὸ τὸν τύραννο ὄχι πιὰ μονάχα τὴν Ἀθήνα, παρὰ ὁλάκαιρη τὴν Οἰκουμένη. Κι' οἱ νέες γενεὲς θὰ σκύβουν καὶ θὰ διαβάζουν κάτω ἀπὸ τὰ δυὸ ἀγάλματα τὰ ὀνόματα: Ἑρμόλαος, Χαρικλῆς.

Οἱ δυὸ νέοι ἄκουγαν συγκινημένοι. Ὁ Χαρικλῆς ἀγκάλιασε τὴ μέση τοῦ φίλου του Ἑρμόλαου.

— Ἂς πεθάνουμε, ψιθύρισε, ἂς πεθάνουμε γιὰ τὴν ἐλευθερία!

Ὁ Καλλισθένης σφούγγιξε ἕνα δάκρυ του' γέμισε τρία ποτήρια κρασί, ἤπιαν.

[illegible]

(Ἀκολουθεῖ)

Ο ΤΣΟΛΙΑΣ

Εἰς τὴν ἐπίσημον γλῶσσαν λέγεται εὔζωνος. Τὸ γοργὸ εὐζωνάκι μὲ τὴν φουστανέλλα, τὴ φοῦντα, τὸ φέσι καὶ τὸ τσαροῦχι. Μιὰ φοῦντα στὸ φέσι καὶ ἄλλη στὸ τσαροῦχι. Ὁ κόσμος προτιμᾷ τὴν λέξι τσολιᾶς. Εἶναι ὅμως τσολιάδες οἱ ὀρεινοὶ γενικῶς φουστανελλοφόροι, ποὺ ὡς δουλειές τους ἔχουν νὰ βόσκουν πρόβατα καὶ γίδια· ἰδίως γίδια. Οἱ ὀρεινοὶ πληθυσμοὶ φοροῦν φουστανέλλα καὶ βόσκουν γίδια καὶ πρόβατα καὶ ὀνομάζονται βουνήσιοι, ἢ βλάχοι ἢ καραγκούνηδες ἢ τσολιάδες.

Ὅταν ὕστερα ἀπὸ τὸ 1821 ἠλευθερώθη ἡ Ἑλλάς, ὠργανώθη ὁ ἑλληνικὸς στρατὸς κατὰ εὐρωπαϊκὸν τρόπον. Ἔγινε τακτικὸς στρατός, καὶ τὴν φουστανέλλα ποὺ ἐφοροῦσαν οἱ πολεμιστὲς τοῦ 1821 τὴν ἀντικατέστησε τὸ παντελόνι. Χάριν τιμῆς ὅμως καὶ γιὰ νὰ εὑρίσκουν δουλειὰ καὶ οἱ ράπται ἐγχωρίων ἐνδυμασιῶν καὶ οἱ τσαρουχοποιοὶ καὶ αὐτοὶ ποὺ κατασκευάζουν κάππες, καὶ γιατὶ πολλοὶ ἐθεώρουν μασκάρεμα τὸ παντελόνι, ποὺ τὸ ἔλεγαν «φράγκικο», καθιερώθη ἕνα μέρος τοῦ στρατοῦ μας νὰ φορᾷ φουστανέλλα..

Οἱ φουστανελλοφόροι στρατιῶται ἐδιαλέγοντο ἀπὸ τὰ ὀρεινὰ μέρη τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος. Ἦσαν Ρουμελιῶται, ἀπὸ τὸ Μεσολόγγι, ἀπὸ τὸ Ἀγρίνιον, ἀπὸ τὸ Ξηρομέρι, ἀπὸ τὸ Καρπενῆσι, ἀπὸ τὴν Λαμία. Νέοι μαθημένοι εἰς τὴν σκληραγωγίαν, εἰς τὴν ὀρειβασίαν, εἰς τὸ κρύο, εἰς τὴν πεῖνα. Ταχύτατοι εἰς τὰ πόδια. Δὲν ἐσήκωναν πολὺ φορτίον στρατιωτικό. Ἦσαν προωρισμένοι γιὰ τὰς ὀρεινὰς ἐπιθέσεις ποὺ θέλουν εὐκινησίαν καὶ μεγάλην ἐπιτοχήν. Οἱ ἄλλοι στρατιῶται ὠνομάσθησαν πεζοὶ ἢ φαντάροι. Αὐτοὶ ἦσαν καταλληλότεροι γιὰ τοὺς κάμπους. Οἱ εὔζωνοι ἐν καιρῷ ἐπιθέσεως ἔφεραν πολὺ ὀλιγώτερο φορτίο ἀπὸ τοὺς πεζούς.

Ἦσαν καὶ εἰς τὸ ναυτικὸν οἱ βρακοφόροι. Οἱ νησιῶται καὶ οἱ παράλιοι ἐφοροῦσαν βρακιά. Οἱ ναυτικοὶ ἦσαν βρακοφόροι. Καὶ τὸ πολεμικόν μας ναυτικὸ ἀπετελέσθη ἀπὸ βρακοφόρους. Ἄργησαν καὶ αὐτοὶ νὰ βάλουν παντελόνια. Κατὰ τὰ πρῶτα χρόνια τῆς ἐλευθερίας τῆς Ἑλλάδος, οἱ ναῦται τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ ἐφόρουν κοντὰ βρακιά. Σιγὰ-σιγὰ καὶ ὅσο ἐπερνοῦσεν ὁ καιρὸς ἀντικαθίστατο ἡ ναυτικὴ βράκα μὲ τὸ γαλάζιο παντελόνι, ποὺ ἀποτελεῖ μέχρι σήμερον τὴν στολὴν τῶν ναυτῶν τοῦ βασιλικοῦ ναυτικοῦ.

Ἂς γυρίσωμεν ὅμως εἰς τὸν τσολιᾶ ποὺ τὸ ὄνομά του σήμερα εἶναι εἰς τὰ στόματα ὅλων τῶν Ἑλλήνων. Τὰ ὀρεινὰ αὐτὰ παιδιὰ γράφουν νέας σελίδας δόξης εἰς τὰ βουνὰ τῆς Βορείου Ἠπείρου καὶ τῆς Ἀλβανίας. Τὸ τσαροῦχι ἔγινε σύμβολον ἐθνικόν. Ἡ φουστανέλλα ἀνεμίζει σὰν σημαία. Ἡ

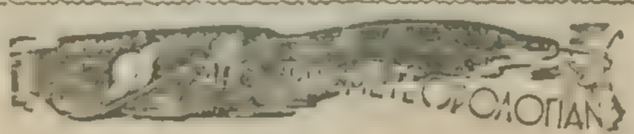
φοῦντα τοῦ φεσιοῦ καθὼς κινεῖται ἠλεκτρίζει τὴν Ἑλληνικὴν ψυχήν.

Ὅλοι οἱ Ἕλληνες πολεμοῦν μὲ τὴν ἴδια καρδιά. Ἀλλὰ ὁ τσολιᾶς θεωρεῖται ἕνα σύμβολον. Ὅταν λέγωμεν τσολιᾶς, ἐννοοῦμεν πλέον τὸν ἑλληνικὸν στρατόν. Θεωροῦμεν τὸν φουστανελλοφόρον στρατιώτην ὡς ἀντιπροσωπεύοντα κατ' ἐξοχὴν τὸν Ἕλληνα. Εἶναι ὁ Ἕλλην στρατιώτης σεμνός, ὀλιγαρκής, ἀνθεκτικός, φιλότιμος, εὐσυνείδητος, εὐθυμώδης. Ἔχει πρωτοβουλίαν καὶ ἀγαθότητα. Εἶναι εὐγενὴς καὶ ἄτρομος καὶ ἱπποτικώτατος, φέρεται πρὸς τοὺς αἰχμαλώτους κατὰ τρόπον ἀδελφικόν. Πρέπει νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι καλλίτερο ψυχικὸ ὑλικὸ ἀπὸ τὸν Ἕλληνα δὲν ὑπάρχει. Εἰς τὸν σημερινὸν μεγάλον ἀγῶνα τῆς φυλῆς αἱ ἀρεταὶ τῶν Ἑλλήνων ἐφάνησαν ὑπέρταται. Ἐγυρίσαμεν πίσω εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, καὶ εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Μαραθῶνος καὶ τῶν Θερμοπυλῶν καὶ τῶν Πλαταιῶν καὶ εἰς ἐποχὴν τοῦ 1821. Ὅλα αὐτὰ σήμερα τὰ ἀντιπροσωπεύει μία λέξις. Ἡ λέξις «τσολιᾶς». Εἶναι ὡς φαίνεται παλαιοτάτη ἡ λέξις, ὅχι τῆς τελευταίας ἐποχῆς. Ὁ Ὅμηρος ἀναφέρει εἰς τὴν «Ἰλιάδα» τοὺς Σελλούς. Ἀνιπτόποδες, χαμαιεῦναι, ξυπόλητοι καὶ κοιμώμενοι εἰς τὴν γῆν χωρὶς στρῶμα, θεωροῦνται οἱ Σελλοὶ ὡς οἱ πρόγονοι τῶν σημερινῶν Ἑλλήνων. Οἱ ἱστορικοὶ καὶ οἱ γλωσσολόγοι λέγουν ὅτι οἱ Σελλοί, ποὺ ἔχουν τὸ ὄνομά τους καὶ Ἑλλοί, καὶ οἱ Ἕλληνες εἶναι ἡ ἰδία φυλή. Ὅτι ἀπὸ τοὺς Σελλοὺς ἢ Ἑλλοὺς περιῆλθον οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες. Ἔμειναν οἱ Σελλοὶ γύρω ἀπὸ τὸ μαντεῖον τῆς Δωδώνης τοῦ Διὸς εἰς τὴν Ἤπειρο. Σιγὰ-σιγὰ ἀπὸ ἐκεῖ ἐξηπλώθη ὁ Ἑλληνισμὸς πολιτικῶς εἰς μεγάλην ἔκτασιν καὶ ἐκυριάρχησεν ἐκπολιτιστικῶς εἰς τὸ κόσμον. Γι' αὐτὸ οἱ Ἕλληνες εἶναι ἐκπολιτιστικὴ φυλὴ καὶ ὄχι φυλὴ κατακτητική.

Ἡ ὁμοιότης καὶ ἡ συγγένεια τῶν ὀνομάτων Σελλὸς καὶ Τσολιᾶς δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὅτι εἶναι τυχαία.

[illegible] οἱ [illegible] καὶ οἱ Σ[illegible] οἱ Ἕ[illegible] καὶ [illegible] Οἱ Ἰταλοὶ [illegible] Ἀπὸ [illegible] ἕνα [illegible] Νὰ [illegible] τὸν Ἑλληνισμό. Ἕνα πρόγραμμα εἶχαν πάντα. Νὰ συντρίψουν καὶ νὰ κατα[illegible] λήνισμό. Ἀλλὰ τὸ ἑλληνικὸ τσαρούχι, ὁ τσολιᾶς, ποὺ εἶναι ἀπόγονος τῶν ἀρχαίων Σελλῶν, ἀμύνεται κατὰ τοῦ δολίου καὶ ἀναιδοῦς ἐπιδρομέως. Ὁ Ἑλ[illegible] καὶ [illegible] καὶ [illegible].

К. Φ[illegible]

ΑΙ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

Ὁ ἥλιος εἶναι ὡς γνωστὸν ἡ πη[illegible] θερμότητος, τοῦ φωτὸς κ[illegible] ζωῆς ἐπὶ τῆς Γῆς. Ἄνευ τῆς παρουσίας αὐτοῦ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀναπτυχθῇ ἡ ζωὴ ἐπὶ τῆς Γῆς.

Παρατηρούμενος ἀπὸ τὸν πλανήτην ἐπὶ τοῦ ὁποίου ζῶμεν καὶ κινούμεθα, τὸν βλέπομεν ἀρκετὰ [illegible] ὅτι καὶ εἰς τὴν πραγματικότητα [illegible] τὸ πρόβλημα [illegible] ὅτι αἱ διαστάσεις τοῦ Ἡλίου εἶναι ἐκπληκτικαί. Καὶ πράγματι:

Ὁ Ἥλιος συγκρινόμενος μὲ τὴν Γῆν, τῆς ὁποίας ἡ διάμετρος κατὰ μέσον ὅρον εἶναι 12734 μέτρ[illegible] τόννους, παν[illegible] ἀσυγκρίτως μεγάλος. [illegible] Ἡ [illegible] πρὸς 109 γηΐνους ἀκτῖνας.

Ἡ ἐπιφάνεια τοῦ Ἡλίου εἶναι [illegible] τραγωνικὰ χιλιόμετρα.

Ὁ ὄγκος τοῦ Ἡλίου εἶναι 1.301.000 φορὰς μεγαλύτερος ἀπὸ τὸν ὄγκον τῆς Γῆς. Καὶ ὅταν [illegible] Γῆς εἰς κυβικὰ χιλιόμετρα, λέγο[illegible] ριτου πρὸς ἕνα τρισεκατομμύριον κυβικὰ χιλιόμετρα.

[illegible] ὑπερτέρα ἀπὸ τὴν τῆς Γῆς κατὰ 332 270 φοράς.

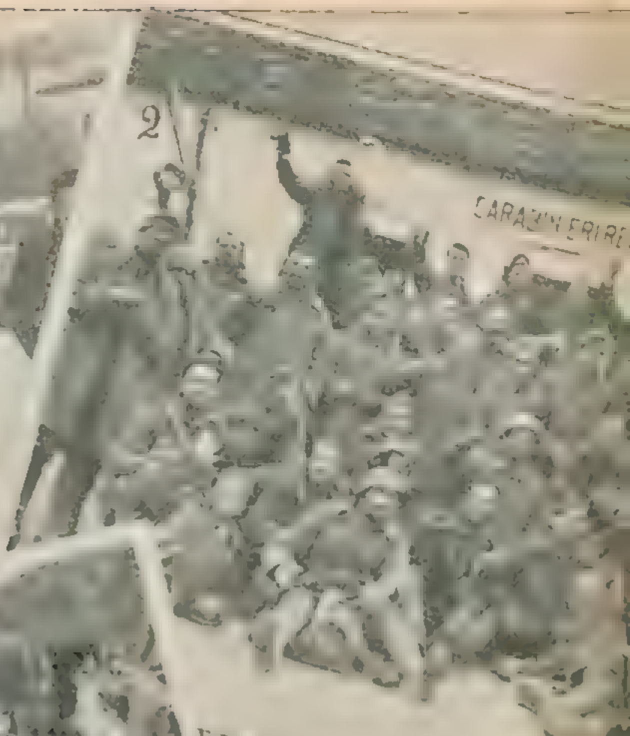
Μόνον ἡ πυκνότης τοῦ Ἡλίου εἶναι μικρὰ καὶ τοῦτο [illegible] ρευμων [illegible] περὶ τὰ [illegible] μεγαλυτέρα [illegible] ομεν νὰ μ[illegible] λον καὶ νὰ [illegible] εἰς τὴν Γῆν. [illegible]

[illegible] ἦτο [illegible] ἡ [illegible] εἶναι 25 φοράς [illegible]

1

2

7

8

1) Ἕλληνες στ... αἰχμάλωτοι εἰς το ... [illegible]

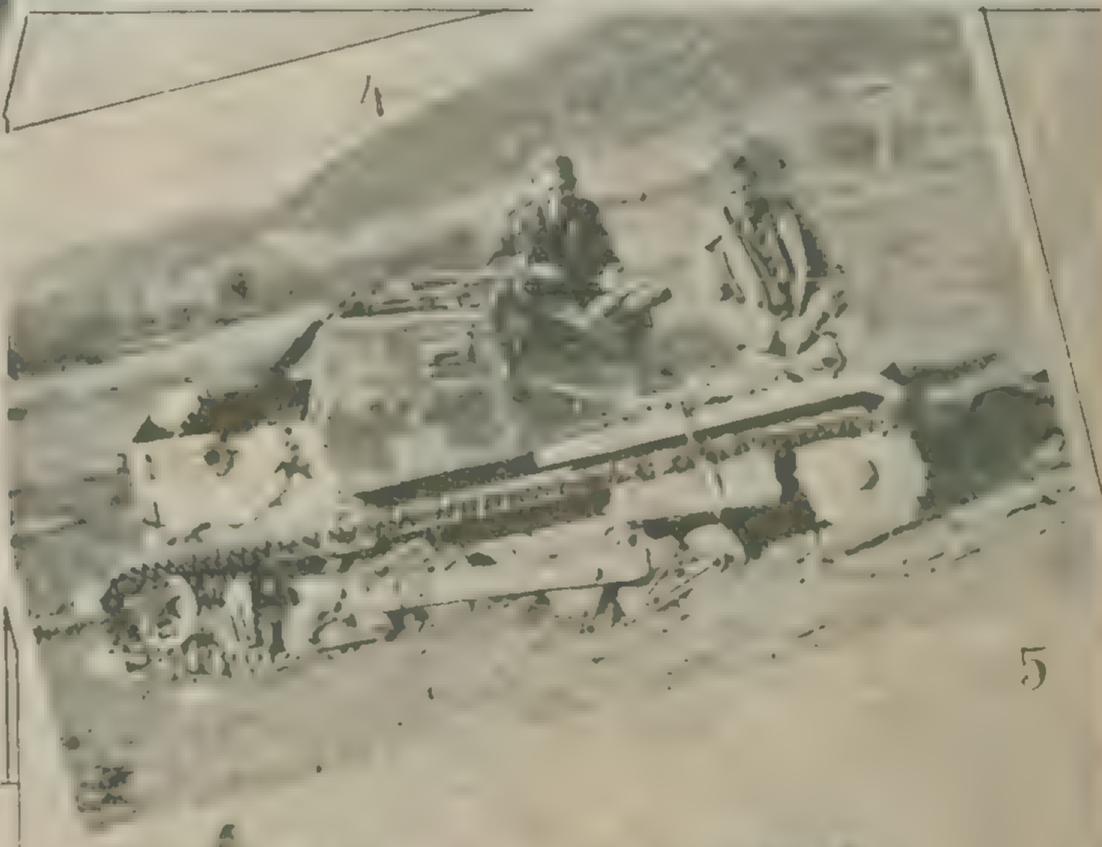
3

6

4

5

[illegible] Κορυτσᾶς [illegible] τὸ σύνθημα [illegible]

ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΜΑΣ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΦΙΛΟΙ

Ὑπὸ Μ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

42. (Συνέχεια)

— Λίγο νερό... Ἂν εἴχαμε λίγο νερό...

— Γιὰ νὰ βρίσκονται ζῶα στὸ νησί, σημαίνει πὼς κάπου θὰ βρίσκεται καμμιὰ πηγή...

— Ἐκτὸς ἂν πίνουν ἀπὸ κεῖνο ποὺ στερνιάζει στὶς κουφάλες τῶν βράχων ἅμα βρέχη.

Βάλθηκαν ν' ἀναζητοῦνε τὴν πηγὴ ἢ τὴ λακκούβα σκέφθηκαν ἄλλωστε πὼς καὶ τὸ πιὸ κατάλληλο μέρος γιὰ νὰ στήσουν καρτέρι στ' ἀγριόγιδα θάταν ἐκεῖ...

Κατέβηκαν σὲ μιὰ χαράδρα ὅπου βρῆκαν καὶ δροσούλα καὶ ἴσκιο... καὶ κεῖ σὲ μιὰ γωνιὰ εἶδανε ν' ἀσπρίζη κάτι σὰ σωρὸς ἀπὸ πέτρες...

— Δίχως ἄλλο ἀνθρώπου χέρι τῆς ἔχει μαζέψει... παρατήρησε ὁ Γρηγόρης. Ἂς πᾶμε νὰ δοῦμε ἀπὸ κοντά... Μήπως τὸ νησὶ ἄραγε εἶναι κατοικημένο...

Πλησίασαν περισσότερο...

— Εἶναι τοῖχος λοιπὸν αὐτὸ ποὺ ἀσπρίζει... εἶπε ὁ Δημήτρης.

— Καὶ ὁ τοῖχος θᾆναι καμμιᾶς καλύβας κι' ἡ καλύβα θᾄχη βέβαια καὶ τὸν ἀφέντη της ἢ τοὺς ἀφέντες της... καὶ πρέπει νὰ ξέρουμε ποιοὶ εἶναι καὶ ποιὲς διαθέσεις ἔχουν, πρὶν πᾶμε νὰ τοὺς ποῦμε τὴν καλημέρα μας, πρόσθεσε ὁ Γρηγόρης.

Εἶχαν ἀκούσει πὼς πολλοὶ κουρσάροι ποὺ δούλευαν γιὰ λογαριασμό τους, εἴχανε τὰ καταφύγιά τους σὲ κάτι τέτοια ξερονήσια ἀπόμερα, ὅπου φέρνανε τοὺς σκλάβους των, ὡς ὅτου τοὺς μετακομίσουν στὸ μεγάλο σκλαβοπάζαρο τοῦ Χάντακα, ἢ φυλάγανε τοὺς θησαυροὺς των ἐκεῖ, γιὰ νὰ τοὺς προφυλάξουν ἀπὸ τοὺς τίμιους συναδέλφους των. Ἦταν λοιπὸν πολὺ πιθανὸν νὰ βρίσκωνται μπροστὰ σ' ἕνα τέτοιο καταφύγιο καὶ νὰ ἦρθαν σὲ στιγμὴ ποὺ ὁ ἰδιοκτήτης ἤτανε μέσα, ἢ περιδιάβαζε κάπου στὸ νησί... ἢ εἶδε τὸ βυζαντινὸ καρτέρι ποὺ ἄραξε κι' ἔστησε καρτέρι.

Ὡς τόσο τίποτα ὕποπτο δὲ φαινόταν γύρω.

Ξαφνικὰ ἕνας ἴσκιος σηκώθηκε στὴν ἄλλη ἄκρη τῆς χαράδρας ἐκεῖ κατὰ τοὺς βράχους τῆς ἀκρογιαλιᾶς.

— Ὁ Μιχαὴλ εἶπε σιγανὰ ὁ Γρηγόρης.

— Πᾶνε χαμένες ὅλες οἱ προφυλάξεις μας.

Νὰ τὸν φωνάξουν δὲν ἦταν φρόνιμο. Περίμεναν λοιπὸν νὰ δοῦν τί θὰ συμβῆ σὲ περίπτωση ποὺ ἡ καλύβα εἶχε καὶ τὸν κάτοικό της, ἕτοιμοι ὡς τόσο, ἂν παραστῆ ἀνάγκη, νὰ τρέξουν νὰ βοηθήσουν τὸ φίλο τους.

Ὁ Μιχαὴλ ὁλότελα ξέγνοιαστος τραβᾶ κατὰ κεῖ. Τὰ χοντρὰ του παπούτσια γλυστροῦσαν πάνω στὶς πέτρες.

— Δές τον, εἶπε ὁ Δημήτρης. Πάντα ὁ ἴδιος... Θαρρεῖ πὼς βρίσκεται στὰ κτήματα τῆς Χρυσοβέργαινας.

Ὁ Γρηγόρης δὲν ἀπάντησε... Ὅλη του ἡ προσοχὴ ἦταν ἐκεῖ κάτω...

Στὸ μεταξὺ ὁ Μιχαὴλ εἶχε φτάσει στὴν καλύβα καὶ χάθηκε πίσω ἀπὸ τὸν ἄσπρο τοῖχο.

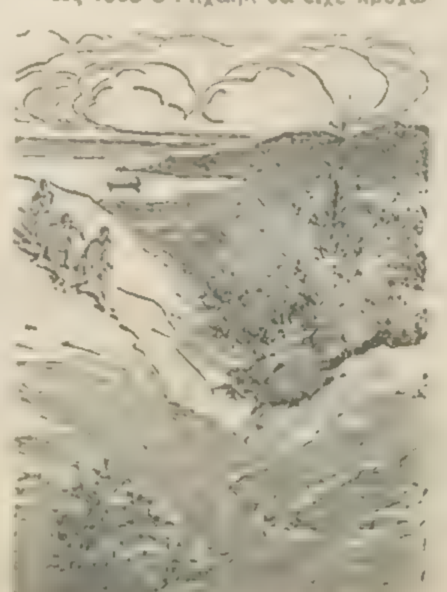
— Ἐμπρὸς τώρα πιὰ δὲν ἔχει κανένα νόημα νὰ καθώμαστε ἐδῶ πέρα...

Ἔτρεξαν νὰ τὸν συναντήσουν...

Ἅμα πλησίασαν ξαφνιάστηκαν... Μονάχα πέτρες σωριασμένες τὴ μιὰ πάνω στὴν ἄλλη βρῆκαν, ἔτσι ποὺ νὰ κάνουν ἕνα πρόχωμα ἐνάντια στὸν ἄνεμο καὶ τὴ βροχή... Πίσω ἄνοιγε τὸ στόμα μιᾶς μεγάλης σπηλιᾶς.

— Βοσκοὶ θὰ μένουν στὸ νησί, ἢ θὰ ἔμεναν πρίν, εἶπε ὁ Δημήτρης. Κι' ἐδῶ πέρα χωρὶς ἄλλο μάντριζαν τὰ πρόβατά τους.

Ὡς τόσο ὁ Μιχαὴλ θὰ εἶχε προχωρήσει μέσα, γιατὶ δὲ φαινόταν πουθενά... Τὸν φώναξαν. Οἱ φωνές τους ἀντιλάλησαν σὰ σὲ πηγάδι...

Κατέβηκαν σὲ μιὰ χαράδρα.

Βγῆκε καὶ τοὺς ἔγνεψε νὰ τὸν ἀκολουθήσουν. Ἀπὸ τὸν τρόπο του κατάλαβαν πὼς ἔτρεχε κάτι ἔκτακτο.

Τὸ ἔδαφος ἦταν κατηφορικό. Ὅσο πήγαιναν τὸ σκοτάδι πύκνωνε καὶ καθὼς τὰ μάτια τους ἦσαν ἀπὸ τὸ δυνατὸ φῶς, δὲν ἔβλεπαν τίποτα... Σιγὰ σιγὰ ὅμως συνήθισαν... Βρέθηκαν σ' ἕνα μεγάλο ἄνοιγμα στὰ σπλάχνα τοῦ βράχου, ψηλὸ πολὺ καὶ ἔτσι ποὺ νὰ σχηματίζη μιὰ τετράγωνη σάλα ἀρκετὴ γιὰ νὰ χωρέση ἄνετα ὡς πενήντα ἀνθρώπους.

Ἕνα μεγάλο τζάκι στὸ βάθος μὲ πολλὴ στάχτη καὶ μισοκαμένους δαυλοὺς ἀπάνω. Καὶ ὁλόγυρα ἐδῶ κι' ἐκεῖ ντιβάνια χαμηλὰ ἀπὸ κυπαρισσόξυλο ποὺ μοσκομύριζε τὸν ἀέρα τῆς σπηλιᾶς... Τὰ ντιβάνια ἦσαν στρωμένα μὲ χαλιά, τὸ ἴδιο καὶ τὸ πάτωμα.

Δὲν ἐσήκωνε δεύτερη γνώμη. Δίχως ἄλλο βρίσκονταν στὸ καταφύγιο κανενὸς κουρσάρου. Ἔπρεπε νὰ ψάξουν κάθε γωνιὰ μὲ προσοχή. Ποιὸς ξέρει τί μποροῦσε νὰ βγῆ ἀπὸ μιὰ τέτοια ἐξέταση. Σκέφθηκαν νὰ πᾶνε στὸ μέρος ποὺ ἦταν ἀραγμένο τὸ καράβι γιὰ νὰ πάρουν ἀναμμένα δαδιὰ καὶ νὰ γυρίσουν πίσω.

Ἡ σκέψη φάνηκε σωστὴ καὶ τὴν ἔβαλαν ἀμέσως σ' ἐνέργεια.

Πηγαίνοντας κουβέντιαζαν.

— Θαρρῶ πὼς πρέπει νὰ τὴν κρατήσουμε μυστικὴ αὐτὴ τὴν ἱστορία εἶπε ὁ Μιχαήλ.

— Δὲν εἶναι ἀπίθανο νάναι κρυμμένος ἐδῶ καὶ κανένας θησαυρός. Αὐτὸ [illegible] εἶπε ὁ Δημήτρης.

— Ὁ μεγαλύτερος θησαυρὸς γιὰ μᾶς θᾆταν νὰ βροῦμε τίποτα πληροφορίες σχετικὲς μὲ τὴν ἀποστολή μας παρατήρησε ὁ Γρηγόρης.

Τὸ τσοῦρμο τοῦ καραβιοῦ εἶχε βγῆ στὴν ξηρά, ἐξὸν ἀπὸ μερικοὺς ποὺ μείνανε στὴ θέση τους. Ἄναψαν φωτιὰ στὰ βράχια μὲ θάμνους καὶ ἑτοιμάζανε τὸ μεσημεριανό τους φαγητό.

— Βλέπω γυρίσατε μὲ ἄδειανὰ χέρια... τοὺς φώναξε ὁ καραβοκύρης μόλις τοὺς εἶδε. Καὶ κάπως γρήγορα. Μὴ τυχὸν εἴδατε κάτι ὕποπτο ἀπὸ κείνη τὴ μεριά;

Ὁ Γρηγόρης τοῦ διηγήθηκε τὰ καθέκαστα.

— Οὔτε λέξη σὲ κανένα... Πολὺ σωστὰ σκεφθήκατε. Δὲν εἶναι ἀπίθανο νὰ εἶναι κρυμμένα κοῦρσα στὴ σπηλιά. Συμφωνῶ... Μὰ τοῦτοι ἐδῶ πέρα δὲν πρέπει νὰ τὸ μυριστοῦν. Τὸ χρῆμα ξελογιάζει τὸν ἄνθρωπο καὶ ξυπνάει μέσα στὴν καρδιά του τὸν πειρασμό, ποὺ λουφάζει. Μπορεῖ νὰ μὴ σκανταλιστοῦν ὅλοι, μὰ δέκα, εἴκοσι... Καὶ κάθου γύρευε ὕστερα. Τὸ κακὸ θὰ τραβήξη καὶ τοὺς ἄλλους, κι' ἂν γίνη κάτι τέτοιο, κανεὶς πιὰ δὲ θᾆναι βέβαιος πὼς θὰ κάμουν τὸ χρέος τους. Πάρετε λοιπὸν δαδιὰ καὶ πηγαίνετε μόνοι σας... Ἐγὼ θὰ [illegible] στὸ καράβι μου.. Ὡς τόσο [illegible]

Ἂν [illegible]

('Ακολουθεῖ)

Πῶς ἀντικρύζουν τὰ Ἑλληνόπουλα τὶς μεγάλες ἱστορικές μας στιγμὲς

Ὁ Πόλεμος

Σελίδες ἀπὸ τὸ ἡμερολόγιο τοῦ μαθητοῦ Μιχαλάκη Στρουζα

5ον

—Ἀγαπητό μου παιδί. Ἡ μικρούλα μας ἡ Μικα, [illegible] καὶ λίγο, μὲ τὴν ἁπλὴ παιδιάστικη λογικὴ της, εἶπε μερικὰ πράματα πολὺ ἀληθινά. Ὁ πόλεμος δὲ μ' ἀρέσει καὶ μένα, ὅπως δὲν ἀρέσει σὲ κανέναν ἄνθρωπο στὸν κόσμο αὐτὸ π[illegible] ζοῦμε. Εἶναι ἕνα σκληρὸ κι ἀπάνθρωπο πρᾶμα. Ἐγὼ ὁ ἴδιος π[illegible] [illegible] μιλάω, τὸ ξέρεις δα πὼς ἐπολέμησα ἐπεραστιζοντας τὴν πατρίδα ὁλόκληρα χρόνια, τὸ ἕνα πίσω στ' ἄλλο. Ἔτσι, ἔχω δοκιμάσει τὴ γλύκα του καὶ ξέρω καλὰ τί φριχτὸ πρᾶμα εἶναι ὁ πόλεμος. Ὅμως παιδάκι μου, ὁ πόλεμος ποὺ μᾶς ἀναγκάζουν αὐτὴ τὴ στιγμὴ νὰ κάνουμε οἱ νέοι ἐχθροί μας, οἱ ἄτιμοι καὶ ἄνανδροι Ἰταλοὶ δολοφόνοι τοῦ Μουσολίνι, εἶναι ὁ ἱερώτερος πόλεμος ποὺ στάθηκε ποτὲ στὸν κόσμο. Εἶναι ἕνας πόλεμος λευτεριᾶς καὶ τιμῆς. Ἕνας μεγάλος καὶ ἱερὸς ἀγώνας ἐναντίον στὴν ἁρπαχτικὴ βία τῶν φασιστῶν Ἰταλῶν ποὺ ἀπειλεῖ τὶς ἐλευθερίες ὅλων τῶν μικρῶν καὶ μεγάλων πολιτισμένων λαῶν τοῦ κόσμου. Εἶναι ἀκόμα ἕνας πόλεμος πέρα γιὰ πέρα Ἑλληνικός. Εἶναι ἕνας πόλεμος γιὰ πρώτη φορὰ ἴσως τόσο πολὺ ἀντάξιος τῶν μεγάλων προγόνων μας, μετὰ τὸ Εἰκοσιένα. Γιατὶ αὐτὴ τὴ φορά, ὅπως καὶ τότε, οἱ Ἕλληνες [illegible] νὰ πολεμήσουν ὄχι μονάχα γιὰ τὴ δική τους τὴ λευτεριά, ἀλλὰ γιὰ τὴ λευτεριὰ σὰν ἰδέα ποὺ δημιουργεῖ ὅ,τι καλλίτερο ὑπάρχει στὸν κόσμο: τὸν πολιτισμό, τὴ δικαιοσύνη καὶ τὴν ἀνθρωπιά.

Ὁ πατέρας σταμάτησε στὸ σημεῖο αὐτό. Ὅλοι τὸν κοιτάζαμε μὲ λαχτάρα στὰ μάτια. Ποτὲ δὲν εἶχα φανταστῆ πὼς εἶχα ἕνα τόσο σπουδαῖο πατέρα! Τὸ ἥμερο πρόσωπό του μοῦ φάνηκε ν' ἀχτινοβολάη μέσα στὸ λιγοστὸ φῶς τῆς τραπεζαρίας μας. Γέρασε κι' ἔρριξε σ' ὅλους μας μιὰ σοβαρὴ βιαστικὴ καὶ τρυφερὴ ματιά. Ὕστερα, μέσα στὴ γενικὴ σιγὴ ποὺ δὲν τὴν ἐτάραζε ἄλλο ἀπὸ τὸ παιξιμο τοῦ [illegible] τῆς Μίκας ἀπάνω στὸ μαχαίρι της, ὁ πατέρας χαϊδεύοντας τὸ ποτήρι του μὲ τὸ κρασί, ἐσυνέχισε:

—Γι' αὐτὸ παιδί μου, πρέπει νὰ πολεμήσης μ' ὅλη σου τὴν καρδιά. Ὅπως ἡ Μίκα ἔτσι κι ἐγὼ κι ἡ μάνα σου κι ὅλοι μας, δὲ θέλουμε νὰ σκοτωθῇς. Ὅμως, ἐκεῖνο ποὺ πρέπει νὰ θέλουμε ὅλοι μας πάνω ἀπ' ὅλα, εἶναι νὰ πολεμήσης γενναῖα, τίμια, παλληκαρίσια. Σ' αὐτὸ θὰ βρίσκεται ἡ σκέψη πὼς πολεμᾶς καὶ γιὰ μᾶς. Γιὰ τὴ μάνα, γιὰ τὸν πατέρα σου, γιὰ τ' ἀδέρφια σου, γιὰ τὴ Μίκα, γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὴν τιμὴ τοῦ σπιτιοῦ μας, γιὰ τὴ λευτεριὰ τῆς γῆς ποὺ μᾶς ἔθρεψε, γιὰ τὴ λευτεριὰ ὅλου τοῦ κόσμου. Οἱ κόποι μου, ἡ σκληρὴ βιοπάλη, ὁ ἱδρώτας ποὺ ἔχυσα τόσα χρόνια, γιὰ ν' ἀναστήσω αὐτὸ τὸ σπίτι, γιὰ νὰ μεγαλώσω, ν' ἀναθρέψω, νὰ σπουδάσω ἐσένα, τὰ μικρά σου ἀδέρφια, γιὰ νὰ μποροῦμε ὅλοι μαζί, αὐτὴ τὴ στιγμή, νὰ τρῶμε ἕνα τίμιο κομμάτι ψωμί, αὐτὰ ὅλα πρέπει νὰ ζεσταίνουν τὴν καρδιά σου καὶ νὰ φλογίζουν τὸ κορμί σου κάθε φορὰ ποὺ θὰ πρέπη νὰ χτυπήσης τὸν ἄτιμο ἐχθρὸ τῆς λευτεριᾶς μας. Μὴν κάνης ποτὲ πίσω. Μὴν παραδώσης ποτὲ οὔτε μιὰ σπιθαμὴ Ἑλληνικὸ χῶμα στὸν ἐχθρό μας. Προτιμῶ, παιδί μου νὰ πέσης ἀπάνω σ' αὐτὸ τὸ χῶμα, ἂν δὲν μπορῇς νὰ κάνης ἀλλοιῶς...

—Παιδάκι μου!, φώναξε ξαφνικὰ ἡ μητέρα, φουχτιάζοντας τὸ χέρι τοῦ Γιώργου, στὰ δικά της. Κι', ἀμέσως μὲ μιὰ μεγάλη προσπάθεια νὰ ξαναβρῇ τὸ χαμόγελό της: Ὁ πατέρας σου πρέπει νἄχη δίκιο, παιδί μου, ἐ[illegible] [illegible] νὰ προσέχης [illegible] νὰ προσέχης πολὺ... νὰ μὴ ριψοκινδυνεύης [illegible] σα [illegible]. Ὁ Θεὸς κι ἡ Παναγιὰ νάναι πάντα μαζί σου, παιδάκι μου. Αὐτὸ ἤθελα νὰ πῶ.

—Γυναῖκα, πρέπει νὰ σφίξουμε τὴν καρδιά μας, εἶπε τότε ὁ πατέρας. Μὴν ξεχνᾶς πὼς ὅλα τὰ Ἑλληνόπουλα θὰ πολεμήσουνε σ' αὐτὸ τὸν πόλεμο καὶ πὼς δὲν εἶσαι ἡ μονάχη ἡ μόνη μητέρα ποὺ ἔχει γυιὸ στρατιώτη αὐτὴ τὴ στιγμή.

Ὕστερα γυρίζοντας σὲ μᾶς

Πρέπει νὰ μὴν ξεχνᾶμε ἀκόμα ὅλοι μας, πὼς σ' αὐτὸ τὸν πόλεμο δὲν πολεμᾶνε μονάχα στὸ μέτωπο. Ὅλοι, μικροὶ καὶ μεγάλοι, θὰ πολεμήσουμε ἀπὸ δῶ, κατὰ τὸν τρόπο του ὁ καθένας. Ἡ Ἑλλάδα μας [illegible] [illegible] ἐχθρο [illegible] [illegible] κι' ἔχει ἀνάγκη ἀπ' τὴν [illegible] [illegible] ὅλων τῶν παιδιών της. Τὰ μικρὰ [illegible] τὰ [illegible] [illegible] κρότο τῶν [illegible]. Ἀπ' [illegible] οἱ [illegible] νὰ ξαναρ[illegible]. Χρ[illegible] ἀπ' ὅλα, νὰ μὴ φοβ[illegible], νὰ μὴν λιποψυχήσουμε [illegible] νὰ [illegible] καὶ [illegible] μικροὶ καὶ μεγάλοι, πὼς [illegible] τὴν [illegible] ὅπως καὶ τὰ παλληκάρια μας στὸ μέτωπο. [illegible] [illegible] [illegible] ἡ Δημητράκη, νὰ [illegible] καὶ νὰ μὴν κάνουμε [illegible] ἀπὸ ψωμὶ ἀπάνω στὸ τραπέζι, ὅπως κάνεις τώρα τὴ στιγμὴ [illegible]

Ὁ Δημητράκης ποὺ ἄκουγε ἀπορροφημένος τὸν πατέρα, ξαφνιάστηκε μ' αὐτὸ τὸ εὔθυμο γύρισμα τῆς κουβέντας, κατακοκκίνισε γιὰ τὸ πείραγμα καὶ σκέπασε μ' ἀνοιχτὲς τὶς παλάμες τοὺς βώλους ποὺ ἔπλαθε μὲ τὸ ψωμὶ ὅση ὥρα μιλοῦσε ὁ μπαμπᾶς.

Ἴσως νὰ στερηθοῦμε πολλά, [illegible] [illegible] ὁ πατέρας. Θὰ [illegible] [illegible] πολλὰ [illegible] [illegible] δὲν τὰ [illegible] [illegible] στὶς [illegible] ἡμέρες, ἀφοῦ δὲν εἴμαστε πλούσιοι κι' ἀφοῦ τώρα μὲ τὸν πόλεμο καὶ [illegible] τὴν [illegible] [illegible] [illegible], ἡ [illegible] θὰ μᾶς γίνη [illegible] [illegible] [illegible] ὅ,τι [illegible]. Ὅμως [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ἐχθρ[illegible]. Ὁ πόλεμος [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] τέλος [illegible] [illegible] [illegible] τοὺς [illegible] νὰ [illegible]

(Ἡ συνέχεια στὸ ἑπόμενο)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

»Ἡμεῖς, φαινόμενοι ἄξιοι τῆς προπατορικῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ παρόντος αἰῶνος, εἴμεθα εὐέλπιδες νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν ὑπεράσπισιν αὐτῶν καὶ βοήθειαν. Πολλοὶ ἐκ τούτων φιλελεύθεροι, θέλουν ἔλθει διὰ νὰ συναγωνισθῶσι μὲ ἡμᾶς. Κινηθῆτε, ὦ φίλοι, καὶ θέλετε ἰδῆ μίαν κραταιὰν δύναμιν νὰ ὑπερασπισθῇ τὰ δίκαιά μας! Θέλετε [illegible] [illegible] οἵτινες, παρακινούμενοι ἀπὸ τὴν δικαίαν μας αἰτίαν, νὰ στρέψωσι τὰ νῶτα πρὸς τὸν ἐχθρὸν καὶ νὰ ἑνωθῶσι μὲ ἡμᾶς. Ἂς παρρησιασθῶσι [illegible] [illegible] λοιπὸν [illegible] [illegible]: Ὁ [illegible] εἶναι ἀσθενὴς καὶ ἀδύνατος· οἱ στρατηγοί μας ἔμπειροι, καὶ ὅλοι οἱ ὁμογενεῖς γέμουσιν ἐνθουσιασμοῦ. Ἑνωθῆτε, λοιπόν, ὦ ἀνδρεῖοι καὶ μεγαλόψυχοι Ἕλληνες! Ἂς σχηματισθῶσι φάλαγγες ἐθνικαί· ἂς ἐμφανισθῶσι πατριωτικαὶ λεγεῶνες, καὶ θέλετε ἰδῆ τοὺς παλαιοὺς ἐκείνους κολοσσοὺς τοῦ δεσποτισμοῦ νὰ πέσωσιν ἐξ ἰδίων ἀπέναντι τῶν θριαμβευτικῶν σημαιῶν μας. Εἰς τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγός μας ὅλα τὰ παράλια τοῦ Ἰονίου καὶ Αἰγαίου πελάγους [illegible] ποῖα ἐν καιρῷ εἰρήνης ἤξευραν νὰ ἐμπορεύωνται καὶ νὰ πολεμῶσι, θέλουσι σπείρει εἰς ὅλους τοὺς λιμένας τοῦ τυράννου μὲ τὸ πῦρ καὶ τὴν μάχαιραν τὴν φρίκην καὶ τὸν θάνατον.

»Ποία ἑλληνικὴ ψυχὴ θέλει ἀδιαφορήσει εἰς τὴν πρόσκλησιν τῆς πατρίδος; Εἰς τὴν Ρώμην, ἕνας τοῦ Καίσαρος φίλος, σείων τὴν αἱματωμένην χλαμύδα τοῦ τυράννου, ἐγείρει τὸν λαόν. Τί θέλετε κάμει σεῖς ὦ Ἕλληνες, πρὸς τοὺς ὁποίους ἡ πατρὶς γυμνὴ μὲν δεικνύει τὰς πληγάς της, μὲ διακεκομμένην δὲ φωνὴν ἐπικαλεῖται τὴν βοήθειαν τῶν τέκνων της; Ἡ θεία πρό[illegible] [illegible] θέλομεν ἀπολαύσει [illegible]

[illegible] πάντων τῶν ἐθνῶν. Στρέψατε τοὺς ὀφθαλμούς σας, ὦ συμπατριῶται, καὶ ἴδετε τὴν ἐλεεινήν [illegible]

[illegible] νικῶμεν, λέγω [illegible], καὶ [illegible] νὰ ἐκδικήσωμεν τὴν Πατρίδα καὶ τὴν ὀρθό[illegible]

[illegible] [illegible] θέλουσιν ὑπείκει ὅλαι μας αἱ πράξεις.

[illegible] πεπαιδευμένοι ἂς συμβουλεύωσι τὰ ὁ[illegible]

[illegible] θόν. Ποῖοι μισθωτοὶ καὶ χαῦνοι δοῦλοι τολμοῦν νὰ ἀντιπαραταχθῶσιν ἀπέναντι λαοῦ πολεμοῦντος ὑπὲρ τῆς ἰδίας ἀνεξαρτησίας; Μάρτυρες οἱ ἡρωϊκοὶ ἀγῶνες τῶν προπατόρων μας· μάρτυς [illegible] τὰς ἀηττήτους φάλαγγας ἑνὸς τυράννου.

»Μὲ τὴν ἕνωσιν, ὦ συμπολῖται, μὲ τὸ πρὸς τὴν ἱερὰν θρησκείαν σέβας, μὲ τὴν πρὸς τοὺς νόμους καὶ τοὺς στρατηγοὺς ὑποταγήν, μὲ τὴν εὐτολμίαν καὶ σταθερότητα, ἡ νίκη μας εἶναι βεβαία καὶ ἀναπόφευκτος. Αὐτὴ θέλει στεφα[illegible] τὰ εὐπειθῆ καὶ γνήσιά της τέκνα μὲ τὰ βραβεῖα τῆς δόξης καὶ τῆς τιμῆς· τὰ δὲ ἀπειθῆ [illegible]

[illegible] καὶ μεγαλόψυχοι Ἕλληνες, τὴν ἐλευθερίαν εἰς [illegible] νον ἐκεῖ! Τὸ αἷμα τῶν τυράννων εἶναι δεκτὸν [illegible] Ἀθηναίου Θρασυβούλου, οἵτινες κατεστρό[illegible] νην τοῦ Τιμολέοντος, ὅστις ἀποκατέστησε τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὴν Κόρινθον καὶ τὰς Συρακούσας· μάλιστα εἰς ἐκείνας τοῦ Μιλτιάδου καὶ [illegible]

[illegible] ἀπογόνους πρόκειται εἰς ἡμᾶς σήμερον μὲ πολ[illegible]

[illegible]

Η ΑΠΗΧΗΣΙΣ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΜΑΣ ΕΠΟΠΟΙΪΑΣ

(Σταχυολογηματα περιγραφων ἀπὸ τὸ Μετωπο του ιδικου μας και ξενου Τυπου)

Τὸ τόλμημα ἑνὸς χωρικοῦ.

Ἕνας χωρικὸς ἀπὸ τὴ Λάϊστα εἶδε πρῶτος αὐτὸς τοὺς Ἰταλοὺς νὰ προχωροῦν μέσα ἀπὸ τὶς χαράδρες νύχτα γιὰ νὰ φθάσουν καὶ νὰ περάσουν τὴ μεγάλη γέφυρα ποὺ βρίσκεται ἔξω ἀπὸ τὸ χωριό. Ἂν οἱ ἐχθροὶ περνοῦσαν τὴν γέφυρα, θὰ ἦταν ἀδύνατο πιὰ νὰ κρατηθοῦν. Ἡ ὥρα ἦταν μεσάνυχτα.

Ὁ χωρικὸς τρέχει στὸ χωριό, ἀνοίγει τὴν ἀποθήκη του, φορτώνει ἐννέα τενεκέδες βενζίνη ποὺ εἶχε μέσα πάνω σὲ δυὸ ἄλογα, τὰ δένει τὸ ἕνα πίσω ἀπὸ τ' ἄλλο στὸ δικό του καλπάζοντας φθάνει στὴ γέφυρα. Κοιτάζει. Μακριὰ ἀκούει τὰ βήματα τοῦ ἐχθροῦ ποὺ ἐπλησίαζε. Ἀθέατος, γιατὶ τὸν σκέπαζε τὸ πηχτὸ σκοτάδι τῆς βροχερῆς νύχτας, ἀνοίγει τοὺς τενεκέδες καὶ περιχύνει μὲ βενζίνη ὅλη τὴ μεγάλη ξύλινη γέφυρα, ὑποχωρεῖ μερικὰ βήματα, ἀνάβει ἕνα ξύλο ποτισμένο στὴ μιὰ ἄκρη μὲ εὔφλεκτο ὑγρὸ καὶ τὸ πετᾶ πάνω στὴ γέφυρα.

Φλόγες πανύψηλες φώτισαν τὴν ἴδια στιγμὴ ὅλη τὴν γύρω περιοχὴ καὶ ὁ τολμηρὸς Ἠπειρώτης μέσα στὶς ἄγριες ἀναλαμπὲς τῶν φλογῶν τῆς φωτιᾶς εἶδε ἀπέναντι τὰ πρόσωπα τῶν ἐχθρῶν ποὺ πλησίαζαν. Τὰ εἶδε φοβισμένα, ἀνήσυχα.

Τὸ μεγάλο τόλμημα τοῦ Ἠπειρώτη πατριώτη εἶχε σταματήσει τοὺς Ἰταλοὺς μπρὸς στὴν πυρπολημένη γέφυρα τῆς Λαΐστας. Λίγες ὧρες ἀργότερα ἔφθασαν τὰ ἑλληνικὰ στρατεύματα γιὰ νὰ σταματήσουν ὁριστικὰ ἐκεῖ τὸν ἐχθρὸ καὶ σὲ λίγο γιὰ νὰ τὸν διώξουν.

«Τέτοιος λαὸς δὲν νικᾶται».

Μὲ τὴν πρώτη εἴδησι γιὰ τὴν ἐχθρικὴ εἰσβολή, οἱ Ἠπειρῶτες, ὠθούμενοι ἀπὸ τὸν ἄσβεστο πατριωτισμὸ ποὺ πάντοτε ἦταν τὸ πιὸ ἰσχυρὸ συναίσθημα, τὸ πιὸ ἰσχυρὸ κίνητρο τῆς ζωῆς τους, ἐκήρυξαν μόνοι τους πανστρατιά. Ἐπεστρατεύθηκαν τὰ παιδιὰ πέντε χρόνων καὶ ἄνω, οἱ γυναῖκες ὅλες, οἱ γέροντες.

Καὶ ἡ πανστρατιὰ αὐτὴ στήριξε καὶ βοήθησε τὴν ἄμυνα τοῦ στρατοῦ μας, κατὰ τρόπο ἀποτελεσματικό, ὥστε, ὅπως βεβαιώνεται καὶ ἀπὸ ἐπισήμους ἐκθέσεις, ὅταν οἱ πρῶτοι ἰταλοὶ αἰχμάλωτοι περνώντας ἀπὸ τὴ γέφυρα τοῦ Κοκκόρου, εἶδαν παιδιὰ ξυπόλητα, κορίτσια, παπάδες, νὰ φτιάνουν μὲ τὰ χέρια τους τὴ χαλασμένη αὐτὴ γέφυρα, σταμάτησαν ἐκστατικοὶ καὶ εἶπαν:

— Τέτοιο λαό, ποτὲ δὲν θὰ μπορέσουμε νὰ τὸν νικήσουμε!

Στὴ κατασκευὴ τῆς γεφύρας τοῦ Κοκκόρου, ὑπὸ καθημερινὸ ἀεροπορικὸ βομβαρδισμό, ἐργάσθηκαν ἀκόμη καὶ παιδάκια πέντε χρόνων, ποὺ μετέφεραν μέσα στὶς ποδιές τους χαλίκι. Καὶ ἡ ζωτικὴ αὐτὴ γιὰ τὴν προέλασι τοῦ στρατοῦ μας γέφυρα, μήκους 12 καὶ πλάτους 4 μέτρων, ἔγινε μέσα σὲ 18 ὧρες!

Καὶ οἱ γυναῖκες ἀπὸ κοντά.

Ὁ στρατός μας σκαρφάλωσε στὸ φοβερὸ βουνὸ «Γκαμήλα», που εἶναι χιονισμένο ἀκόμη καὶ τὸν Αὔγουστο. Μόλις τόμαθαν οἱ γυναῖκες τῶν γύρω χωριῶν, φορτώθηκαν βελέντζες καὶ ἀπὸ δυὸ σακκιὰ ἡ κάθε μία καὶ νύχτα τὰ ἀνέβασαν ὡς τὴν κορυφὴ τοῦ βουνοῦ καὶ τὰ μοίρασαν στοὺς φαντάρους μας. [illegible] πρωὶ πῆραν ὅλα τὰ βρώμικα [illegible]

Ὅταν προχωροῦν οἱ φαντάροι μας.

«... Πρέπει νὰ δῆ κανεὶς τοὺς [illegible] μενοι, ἕρποντες, χωρισμένοι [illegible] πλαγια την χιον[illegible]

Ὑπάρχουν λοιπὸν καὶ στιγμὲς που σταματᾶ ἡ καρδιὰ τοῦ ἀνθρώ[illegible] νὰ φεύγη ἡ ζωή. Ἡ δική μας ἔχει σταματήσει ἐπάνω στὴν ὑπέρτατη στιγμὴ τῆς ἀναμονῆς.

Καὶ νά ποὺ ἐπάνω στο [illegible] τὸ χακὶ καὶ τὸ λαμπερὸ ἀτσάλι τῆς ἑλληνικῆς ξιφολόγχης ὑψώνονται νικηφόρα, καὶ εἶναι ὡσὰν αἶνος πρὸς τὸν Κύριον ποὺ εὐλόγησε τὴ νίκη μας...».

Δρόμος σὲ τρεῖς μέρες!

Οἱ Ἰταλοί, ὑποχωροῦντες, κατέστρεψαν τὸ δρόμο Ζαγορίου πρὸς τὸ Κατέσοβο σὲ μῆκος 6 χιλιομέτρων. Οἱ Ἠπειρώτισσες καὶ τὰ παιδιά τους τὸν ἐπεσκεύασαν σὲ τρεῖς ἡμέρες!

Τιτανικὰ ἔργα.

. . . .

Τὰ ἔργα τους εἶναι τιτανικά. Ἀνεβάζουν τὰ κανόνια, ὅπως οἱ καλόγεροι τὰ περίφημα «βριζόνια» στὰ Μετέωρα' ὁδηγοῦν φάλαγγες [illegible] γκρεμιστοῦν πολλὲς φορὲς μαζί τους καὶ νὰ γλυτώσουν σὰν ἀπὸ [illegible] ῦμα ἢ νὰ χαθοῦν γιὰ πάντα' σκαρφαλώνουν σὲ γκρεμοὺς κάτω [illegible] λήσεως' καὶ τὸ πρωὶ [illegible] μάχη, ἀπὸ ὑψόμετρο σὲ ὑψόμετρο, γιὰ νὰ φέρουν τὴ νίκη ὡς τὶς ψηλότερες κορφές.

Τί μᾶς ἐπερίμενε

. .

Ἐὰν ἡ ἄλκιμος νεότης δὲν ἐδοκίμαζε τὸν ψυχικὸν που ἐδοκίμασε κραδασμόν, ἀκούουσα τὴν ἔκκλησιν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν ἐπισημοτέραν στιγμὴν τῆς ἱστορίας της' ἐὰν οἱ μαχηταὶ δὲν ἐ[illegible] ἐκεῖ που ἔσπευσαν ἀσθμαίνοντες νὰ φθάσουν στοῖς κείνων [illegible]

Τὸ ναυτικόν μας.

Οἱ Ἄγγλοι, κατ' ἐξοχὴν ναυτικὸς λαός, εἶναι οἱ ἁρμοδιώτεροι νὰ κρίνουν κατ' ἀξίαν τὴν δρᾶσιν ἑνὸς πολεμικοῦ ναυτικοῦ. Αἱ ἐνθουσιώδεις των ἐκδηλώσεις ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στόλου ἐ[illegible] ρον ἔπαινον διὰ τὰς ὑπηρεσίας που προσφέρει σήμερον τὸ ἑλληνικὸν πολεμικον ναυτικόν. Αἱ τολμηραὶ πράξεις τῶν δυο εἰσδύσεων του εἰς τὴν Ἀδριατικήν, ἡ ἐπιτυχὴς προστασία τῶν ἑλληνικῶν παραλίων καὶ τῶν θαλασσίων μεταφορῶν εἶναι κατορθώματ[illegible] Ἡ ἀνδρεία καὶ ἡ τόλμ[illegible] ξαν πάντοτε τὸ ἑλληνικ[illegible] κὸν καὶ σήμερον αἱ [illegible]

Ἡ κατάληψις τῆς Χειμάρρας.

Ἀπὸ τοὺς Ἁγίους Σαράντα καὶ ἰδίως ἀπὸ Μπόρς μέχρι Χειμάρρας ὁ δρόμος εἶναι γεμᾶτος ἀπὸ πτώματα Ἰταλῶν καὶ ζώων, πολυβόλα, μυδραλλιοβόλα καὶ ὅλ[illegible] εἰς τοὺς δρόμους. Μὲ τὸ ἐγκαταλειφθὲν ὑλικὸν δυνάμεθα νὰ ἐξοπλίσωμεν τρεῖς μεραρχίας. Ἡ προσπάθεια τῶν Ἰταλῶν διὰ νὰ ματαιώσουν τὴν προέλασιν πρὸς Χειμάρραν ἔφθασε μέχρι τοῦ σημείου νὰ κτίσουν τοίχους ἐπὶ τῆς ὁδοῦ. Ὁ στρατός μας ὅμως προτιμᾶ τὰ κατσάβραχα. «Οὔτε κινηματογραφικὴ ταινία ἠμπορεῖ νὰ ἀποδώσῃ τὴν γιγαντομαχίαν ποὺ προηγήθη τῆς καταλείψεως τῆς Χειμάρρας». Τὰ ἀπόκρημνα καὶ δύσβατα ὄρη μὲ τριπλᾶς σειρὰς συρματοπλεγμάτων, ἡ συμμετοχὴ τοῦ στόλου καὶ τῆς ἀεροπορίας δὲν ἐκλόνισαν τοὺς ἄνδρας μας, οἵτινες συνέχισαν ἀφόβως τὸν ἀγῶνα των, ἐνῷ πενῆντα ἀεροπλάνα πολυβολοῦντα καὶ ρίπτοντα κατ' αὐτῶν βόμβας καὶ χειροβομβίδας ἀκόμη ἐπέτων εἰς ὕψος πενῆντα μέτρων ἀπὸ πάνω των. Πρέπει νὰ τὸ ἐπαναλάβωμεν. Δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν σύγχρονον ἑλληνικὴν ἱστορίαν προηγούμενον τόσης ἀντοχῆς, τόσου ἡρωϊσμοῦ, τόσης προθυμίας εἰς θυσίαν. Ἡ συμπεριφορὰ τῶν ἀνδρῶν μας πρὸς τοὺς αἰχμαλώτους Ἰταλοὺς τραυματίας μαρτυρεῖ τὸν ἀνώτερον πολιτισμόν. Στρατιώτης μας ἐπὶ ὀκτὼ ὥρας μετέφερεν ἐπὶ τοῦ ἡμιόνου Ἰταλὸν τραυματίαν. Ἰταλὸς ὑπολοχαγὸς τραυματισθεὶς εἰς τὴν κοιλίαν καὶ ἐγκαταλειφθεὶς ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν του, ὅταν εἶδε Ἕλληνα τραυματιοφορέα νὰ τὸν πλησιάζῃ τὸν ἠσπάσθη δακρύων καὶ τοῦ ἔδωσε φωτογραφίαν μὲ ἀφιέρωσιν. Ἡ ἀπάντησις εἰς τὴν τοιαύτην συμπεριφορὰν μας εἶναι αἱ [illegible] αἱ διαπραττόμεναι ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν.

Η ΣΕΛΙΣ *των κοριτσιών*

✱ Τ' ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ✱

Νέο κορίτσι
[illegible] μου Φαλαγγίτισσα,

Μέσα στὶς κλαγγὲς τῶν ὅπλων καὶ στῶν νικητηρίων τοὺς χαρμόσυνους ἀλαλαγμοὺς ἂς σταθοῦμε πέντε λεπτὰ ἥσυχες καὶ σιωπηλές. Ἂς συγκεντρωθοῦμε γιὰ λίγο κι' ἂς ζητήσουμε τὴν πηγὴ καὶ τὴν ἀφετηρία τῆς χαρᾶς μας. Γιατὶ ἡ χαρά μας αὐτὴ δὲν μοιάζει μὲ τὶς ἄλλες, τὶς προηγούμενες ἀτομικὲς χαρές μας. Εἶναι μεγαλειώδικη ἡ ὑφή της. Τὸ στημόνι της τραβιέται ἀπὸ πολὺ μακριὰ καὶ τὸ φάδι της εἶναι τὸ χρυσὸ τῆς πατρίδος μας μέλλον. Εἶναι μιὰ χαρὰ ποὺ ἔχει μέσα της τὴ δύναμι τῆς αἰωνιότητος καὶ τὸ πλάτος τῆς ἀπεραντοσύνης. Εἶναι μιὰ ἀγαλλίασι, ποὺ δὲν τὴν χαίρεται κάθε ἄτομο χωριστά. Εἶναι μιὰ χαρὰ ποὺ τὴ χαίρεται ὁ λαὸς σύσσωμος καὶ σύψυχος. Τὸν παίρνει στὰ χέρια της καὶ τὸν ἀνεβάζει στὸν ἕβδομο οὐρανό. Τοῦ χαρίζει τὸ πρῖσμα μέσα ἀπὸ τὸ ὁποῖο θωρεῖ τὸν ἑαυτό του ὅπως στ' ἀληθινὰ εἶναι χωρὶς χρῖσμα καὶ παραποίησι. Τώρα μέσα [illegible] ἑαυτό μας.

Μὰ ποιὸς μᾶς κίνησε γιὰ ὅλα αὐτά; Ποιὸς μᾶς χάρισε τὴ δύναμι γιὰ τὴ θυσία, τὴ νίκη, τὴ χαρά;

Πέντε λεφτὰ ἂς συγκεντρωθοῦμε, ἀγαπημένες μου φίλες, κι' ἂς ρωτήσουμε τὸν ἑαυτό μας. Μεγαλώσαμε μέσα σὲ μιὰ μονότονη ζωή, χωρὶς μεγάλες χαρὲς ποὺ κάνουν τὴν καρδιὰ νὰ χοροπηδᾷ μέσα στὸ στῆθος. Καὶ τώρα ἀπὸ δυὸ μῆνες μιὰ ἁλυσίδα ἀπὸ συγκινήσεις κι' ἀπὸ τρανὲς χαρὲς μᾶς πλημμυρίζει. Μονομιᾶς ἔγινε τόσο πλούσια ἡ ζωή μας καὶ ἡ ψυχή μας πλατυφτέρουγη ζητεῖ ν' ἀγκαλιάση τὰ οὐράνια. Προσφέρουμε τὸ Εἶναι μας γιὰ τὴ χαρὰ αὐτή, γιατὶ εἶναι κάτι ποὺ σπάνια βρίσκεται στὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου. Ποιὸς μᾶς ἔμαθε νὰ προσφέρουμε, ἐμᾶς ποὺ τόσο διστάζαμε πρίν; Ἕνα ὄνομα βλασταίνει στὴν καρδιά μας κι' ὁ ἀχός του ἀνεβαίνει ὡς τὰ χείλη μας. Ἕνα ὄνομα ποὺ δὲν θὰ σβήση ποτὲς ἀνάμεσά μας γιατὶ ἐμεῖς μητέρες καὶ γιαγιάδες θὰ τὸ μεταδίνουμε στὰ παιδιά μας καὶ στ' ἀγγόνια μας. Θὰ τὸ χα[illegible]οῦμε μὲ διαμαντόπετρα μέσα στὴν πλάκα τῆς ψυχῆς των. Κι' αὐτὰ γεμᾶτα ἀπὸ τὸν ἀχό του θὰ τὸ μεταδίνουν στὶς μετέπειτα γενιὲς γιὰ νὰ ζῆ εἰς τοὺς αἰῶνα τὸν ἅπαντα.

Γιατὶ στ' ὄνομά Του θα νοιώθουν οἱ μελλούμενες γενεὲς τὴν καρδιά τους νὰ χτυπᾷ ἀπὸ ἀγαλλίασι καὶ τὸ κεφάλι τους νὰ ὀρθώνεται ψηλὰ ἀπὸ περηφάνεια.

Μὰ τί νὰ ποῦμε ἐμεῖς ποὺ ζήσαμε τὴν ἐποχή Του, ποὺ μοιραστήκαμε τὶς ἀγωνίες Του, ποὺ ἀλαλάξαμε μαζί Του στὶς κοινὲς νίκες, στὶς μεγάλες δόξες, στὶς πελώριες χαρές; Πρέπει νάμαστε εὐτυχισμένες ποὺ εἴχαμε τύχην νὰ Τὸν δοῦμε.

Πέρασαν κι' ἄλλα χρόνια ποὺ γιορτάσαμε τὴ γιορτή Του. Μὰ ὁ ἐφετεινὸς εἶναι ὁ μοναδικὸς σταθμὸς τοῦ ὕψους τῆς Δόξας Του. Σ' αὐτὸν δο[illegible] ραντοσύνη τῆς Ἀξίας Του. Τί εὐχὴ νὰ τοῦ δώσουμε ἐμεῖς οἱ μικρὲς κόρες Του; Τί δῶρα νὰ τοῦ προσφέρουμε ἐμεῖς οἱ φτωχοῦλες μπροστὰ στὸν πλοῦτο τοῦ ἐσώψυχού του;

Ὑψώνουμε τὰ χέρια πρὸς τὸν Ὕψιστο κι' ἀνοίγουμε τὶς καρδιές μας διάπλατα παρακαλώντας: Ὅπως ἐφέτος Τὸν πῆρε ἡ Δόξα ἀπὸ τὸ χέρι ὁδηγώντας τον, ἔτσι κάθε χρονιὰ ἂς Τὸν ἀνεβάζη ἀπὸ σκαλὶ σὲ σκαλί. Ἡ δόξα τοῦ Ἔθνους μας εἶναι συνυφασμένη μὲ τοῦ ὀνόματός Του τὴ δόξα καὶ τίποτα πιὰ δὲν θὰ μπορέση νὰ ξε[illegible] στὸν Ἄνθρωπο καὶ στὸ Ἔργο του.

Σ. Καρ.

Ἡ προσφορὰ της Μεγαλόχαρης

[illegible] στὰ βουνὰ τῆς Ἀλβανίας. Τὸ ἴδιο συγκινητικὴ εἶναι ἡ προσ[illegible] δὲν εἶναι βέβαια τὸ ἴδιο στὸν [illegible] στὴν ἄλλη. Γιατὶ ἡ βούλησι καὶ [illegible]

Ἔπρεπε νάρθη μιὰ τέτοια γεμάτη μεγαλεῖο ἐποχὴ γιὰ νὰ φέρη σὲ φῶς τὶς ἀρετὲς ποὺ φώλιαζαν κοιμισμένες μέσα στὴν ἑλληνικὴ ψυχή. Καὶ μιλᾶμε σήμερα μόνο γι' αὐτή. Γιατὶ στὶς ἐκδηλώσεις σταθῆκε σ' ὅ,τι ἐπίπεδο κι' ἂν σκεφτοῦμε μεγαλειώδης, ἀνεξάρτητα ἀπὸ κοινωνικὴ τάξι, φύλο καὶ μόρφωσι. Κι' ἔγινε ἡ ἑλληνικὴ ψυχὴ μιὰ μεγάλη, γιγαντιαία προσφορά. Δόθηκε χωρὶς περιορισμούς, χωρὶς ὅρια.

[illegible] δωσαν στὶς μυρωδάτες τους κασέλλες φορτώνουν σὲ μουλάρια [illegible] ψωμί τους. Παιδιὰ ὅταν ἀνοί[illegible]

Μὰ δὲν σταματοῦμε ὡς ἐδῶ! [illegible] κό της πρόσωπο ἔγινε πιὸ γλυκὸ ὅταν γινότανε ἡ θεία αὐτὴ προσφορά! Καὶ τὴ [illegible] τὴ γλυκύτητα αὐτὴ [illegible] νεῖς στὸ πρόσωπο [illegible] ποὺ χάρισε τὴν [illegible] τὴ δουλειά του γιὰ τὸν μεγάλο ἀγῶνα.

Μὰ οἱ ἀγωνιζόμενες δυνάμεις τοῦ Ἔθνους μας δὲν θέλουν ν' [illegible] ἀναθήματα καὶ τὰ στολίδια [illegible] ἑκατομ. δραχμῶν.

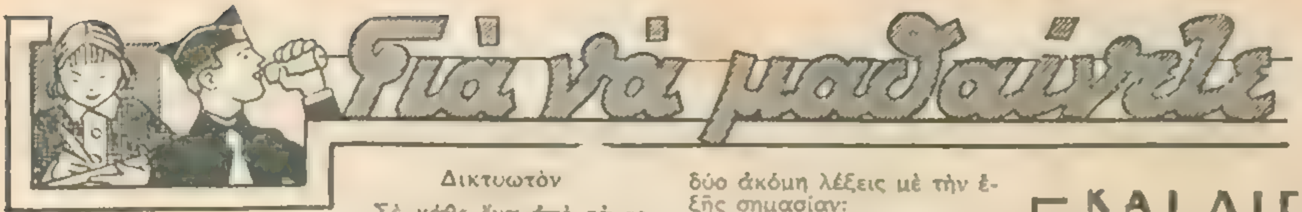
Κάλτσες!... Κάλτσες!...

[illegible] Ἀκόμα θὰ ἦτανε πιὸ τυραννικὸ ἂν προσταθοῦσε ὁ ἴδιος σὲ μιὰ στι[illegible] παλληκάρι μας χρειάζεται πόδια [illegible] εἶναι ἕνα πόδι γρήγορο καὶ νικη[illegible]

[illegible]

Σ. ΚΑΡ.

Μαγικὴ εἰκὼν ἄνευ εἰκόνος

— Μᾶς μίλησε πολλὴ ὥρα καὶ μᾶς ἔδειξε μὲ τὰ ἐάστερα λόγια του ποιὰ εἶναι τὰ καθήκοντα κάθε Ἕλληνος.

— Καὶ ποιὸς σᾶς μίλησε;

— Μά... ἀφοῦ σᾶς εἶπα!

Κ. Ε. ΒΟΥΓΙΟΥΚΑΣ

Τρίγωνον

* * * * * * 1η σειρά: Ἑλληνικὸν πέλαγος.
* * * * * 2α σειρά: Εἶναι ὁ Ὄλυμπος, ὁ
* * * * Ὑμηττὸς κ.λ.π.
* * * (γεν. πλ.), 3η
* *
*

σειρά: Κάτι καινούργιο, 4 σειρά: Ὁ κάτοικος μιᾶς Ἀρχαίας χώρας, 5η σειρά: Τὸ ὑπάρχον, 6η σειρά: Σύμφωνον.

Ι. Α. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ

Κρυπτογραφικὸν

1234567890 = Πόλις
10237 = Ἀρχ. πόλις
327 = Θ[illegible]
2[illegible] = Θ[illegible]
6[illegible] = [illegible]
0[illegible] = Φ[illegible]
5[illegible] = Σ[illegible]
739[illegible] = Θ[illegible]

[illegible]ΡΟΥΓΣΩΝΗΣ

Ἀκροστιχὶς

Τὰ ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν ἕνα ἀπὸ τοὺς δώδεκα μῆνας.

1) Κράτος τῶν Βαλκανίων, 2) Ἀρχηγὸς τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας, 3) Μυστήριον, 4) Ἀρχαῖος Ἕλλην ποιητής, 5) Ἑλληνικὴ ἡρωϊκὴ νῆσος, 6) Σοφὸς τῆς Ἑλλάδος, 7) Ἑλληνικὸ βουνό, 8) Ὑπομονητικὸν ζῷον, 9) Νῆσος τοῦ Αἰγαίου.

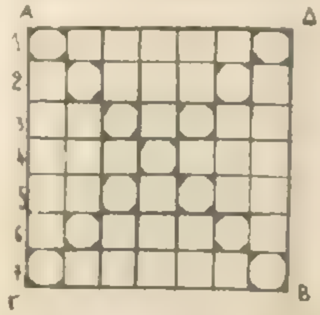
Δ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 12ου ΦΥΛΛΟΥ

Σταυρόλεξον: Ὁριζον[illegible] Ἡ πρόσθεσις: Ἀντιστρέφεται ἡ 1η, ἡ 3η καὶ ἡ 5η σειρὰ (ἡ τελευταία παρουσιάζει καὶ ἀντιστρεφομένη τὸν ἴδιον ἀριθμὸν) [illegible] φος: Κρόνος, διος, ὄνος. Τ[illegible] Ν. Βέλος: Τῆνος, Αἶλος, Ἱέραξ, Βόλος, Σίμων. Οἱ σταυροὶ καθέτως: Τυρός. Μεσοστιχίς: Ἠσαΐας (ΚρΗτη, ΜποτΣαρης, ΔρΑμα, δαΙος, ΠρΑγα, ΚαΣος). Αἴνιγμα: Τὰ δ' [illegible]

Δικτυωτὸν

Σὲ κάθε ἕνα ἀπὸ τὰ τετραγωνίδια τοῦ σχεδίου θὰ τοποθετηθῇ ἕνα γράμμα. Αἱ ζητούμεναι λέξεις εἶναι ἐννέα, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ ἑπτὰ ὁριζοντίως καὶ αἱ δύο διαγωνίως. Ἡ σημασία τῶν λέξεων εἶναι αἱ ἑξῆς:

1) Ἀκροθαλασσιά. 2) Νῆσος στενῶς συνδεδεμένη μὲ μίαν ἀπὸ τὰς ἐνδοξοτέρους σελίδας τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας. 3) Κράτος τῆς Εὐρώπης ὑφιστάμενον μέχρι πρό τινος. 4) Εἶναι ὁ Δούναβις, ὁ Εὐρώτας, ὁ Ρῆνος κλπ. 5) Κράτος τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς μὲ ὁμώνυμον διώρυγα. 6) Αὐτὴ ἐβοήθησε τὸν Ἰάσονα πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ χρυσομάλλου δέρατος (γεν.). 7) Πολίτης τοῦ ἀρχαίου Ρωμαϊκοῦ κράτους.

Ἂν εὑρεθοῦν αἱ ὁριζοντίως ζητούμεναι λέξεις θὰ σχηματισθοῦν διαγωνίως δύο ἀκόμη λέξεις μὲ τὴν ἑξῆς σημασίαν:

Α — Β: Εἶναι ἕνας ἐκ τῶν καλλιτέρων συγχρόνων Ἑλλήνων ποιητῶν.

Γ — Δ: Ἡ ἑκατέρωθεν τοῦ Ρήνου περιοχή.

Γ. Α. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ

Λεξίγριφος

Τ' ἀλφαβήτου γράμμα
μὲ θεὰ ἑνώνω.
Νῆσον ἐν τῷ ἅμα
λύτα σοῦ σκαρώνω.

Α. Φ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ

Τετράγωνον

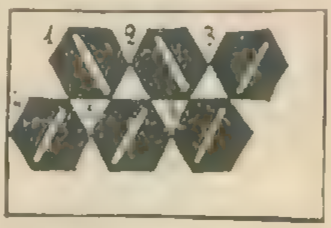
• • • • = Λίμνη.
• • • • = Ἥρως.
• • • • = Ἱερ. τόπος (πλ.).
• • • • = Ἤπειρος.

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Ι. Α. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ

Ἄστρον

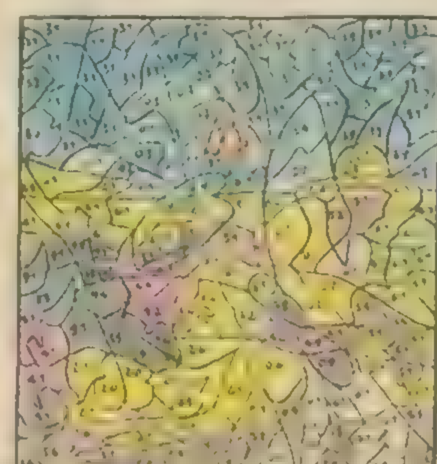
Μετακομίσατε δυὸ πλακάκια ἀπὸ τὸ σχέδιο, οὕτως ὥστε τὰ ἕξ πλακάκια

νὰ μπαίνουν σ' ἕνα κύκλο, ἀφήνοντας στὸ κέντρο ἕνα κενό, ποὺ θὰ ἔχῃ τὸ σχῆμα ἑξάκτινος ἄστρου.

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Στρώσατε ἕνα διαφανὲς χαρτὶ ἐπάνω στὸ σχέδιο καὶ ἔχοντας ὑπ' ὄψιν τὸν πρῶτο ἀριθμὸ ἀπὸ τοὺς δύο ποὺ ὑπάρχουν σὲ κάθε κομμάτι χρωματίσατε τὰ μέρη τῆς εἰκόνος ὡς ἑξῆς:

Ὅπου ὑπάρχει 1 μὲ κόκκινο ἀ[illegible] 2 μὲ κ[illegible] 3 μὲ μπλε 4 μὲ κ[illegible] 5 μὲ καφὲ 6 μὲ τριανταφυλλί [illegible] 7 μὲ πράσινο [illegible] 9 μὲ μα[illegible] Τὰ μέρη ποὺ [illegible] 0 [illegible]

[illegible] κων.

Καὶ στὶς δύο περιπτώσεις δὲν θὰ τραβηξετε στὸ διαφανὲς χαρτὶ τὶς διαφορὲς γραμμὲς τοῦ σχεδίου.

ΚΑΙ ΛΙΓΗ

ΠΕΝΤΕ ΕΥΓΕΝΕΙΣ ΑΝΔΡΕΣ...

— Κύριοι σᾶς προτείνω νὰ σηκωθοῦμε καὶ νὰ παραχωρήσουμε τὶς θέσεις μας στὴν κυρία.

Εἰς τὸ σχολεῖον

Κατὰ τὴν ὥραν τῆς παραδόσεως ἕνας ἀπὸ τοὺς μαθητὰς μουγκρίζει.

Διδάσκαλος (μὲ θυμόν): Ποιὸς εἶν' αὐτὸς ποὺ γεννήθηκε στὸ παχνί;

Ἕνας μαθητής: Ὁ Χριστὸς κύριε καθηγητά!!

Μεταξὺ τερατολόγων

Πρῶτος: Ὅταν ἤμουνα λοιπὸν στὴν Νέα Ὑόρκη εἶδα ἕνα λεμόνι ποὺ εἶχε περίμετρο πάνω ἀπὸ ἕνα μέτρο.

Δεύτερος: Ἀμὲ ποῦ νάβλεπες καὶ τὸ λεμόνι ποὔκοψα ἀπὸ τὴν λεμονιά μου; Δὲν πρόφθασα νὰ τὸ χαρῶ ὁ φουκαρᾶς, γιατὶ τὸ πούλησα στὸν Πικὰρ γιὰ νὰ τοῦ χρησιμεύσῃ ὡς μοντέλλο τοῦ ὄγκου τῆς σφαίρας τοῦ ἀεροστάτου του!!!

Μεταξὺ καταδίκων

Πρῶτος: Δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω γιατὶ μᾶς κρατοῦν μέσα τόσα χρόνια τώρα!

Δεύτερος: Μᾶς βρίσκουν φαίνεται συμπαθητικούς!!

Εἰς τὸ ἑστιατόριον

Πελάτης (σκουπίζοντας τὸ στόμα του μὲ τὴν πετσέτα — πρὸς γκαρσόνι): Εἶμαι κατευχαριστημένος λοιπὸν σήμερα ἀπὸ τὸν νόστιμο λαγὸ ποὺ ἔφαγα.

Γκαρσόν: Δὲν ἦταν λαγὸς κύριε, ἦταν, ἂν θυμᾶστε, ἐκείνη ἡ ψωριασμένη γάτα τοῦ καταστήματος!!

Διασκεδάζοντας

ΕΥΘΥΜΙΑ

Είπ' ὁ γάϊδαρος...

Ὁ Κύριος καὶ ἡ Κυρία φεύγουν γιὰ ταξίδι.

Μπῆκαν στὸν σιδηρόδρομο καὶ τὴν στιγμὴ ποὺ ξεκίνησε:

— Διάβολε, φωνάζει ὁ κύριος, ξέχασα ἀπάνω στὸ γραφεῖο μου ἕνα γράμμα μὲ σημαντικὰ ἔγγραφα ποὺ ἔπρεπε νὰ ταχυδρομίσω. Στὴν πρώτη στάσι τοῦ τραίνου θὰ τηλεγραφήσω στὴν ὑπηρέτρια νὰ τὸ ρίξη σ' ἕνα γραμματοκιβώτιο.

— Πάντοτε ὁ ἴδιος θὰ εἶσαι, τοῦ λέει ἡ κυρία, ἀφηρημένος καὶ ἀπερίσκεπτος.

Ὕστερα ἀπὸ δυὸ ὧρες στὸν πρῶτο σταθμό:

— Ἄκουσε ἀγαπητέ μου, λέει ἡ κυρία, τώρα ποὺ θὰ τηλεγραφήσης στὴν ὑπηρέτρια, γράψε της ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ νὰ κλείση τὴν βρύση τοῦ μπάνιου!

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΜΑΣ

Ὁριζοντίως: 1) Ἀριθμητικὸν — Δικά σου. 2) Ὁ ἀδελφὸς τοῦ Μωϋσέως. 3) Σύμφωνον τοῦ γαλλικοῦ ἀλφαβήτου — Προτρεπτικόν. 4) Καταφατικὸν — Νῆσος τοῦ Αἰγαίου Πελάγους. 5) ΑΘ — Αἰγυπτιακὴ θεότης τοῦ ἡλίου. 6) Τῆς ὁποίας — Πρόθεσις. 7) Ἦτο — Τὸ ὕπαρχον. 8) Τόπος προσευχῆς (καθ.) — Ὀργανισμὸς ποὺ φροντίζει γιὰ τὴν σταφίδα. 9) Ἐντὸς — Πρόθεσις. 10) Δὲν εἶναι ἔνοχοι. 11) Μόριον τῆς ὑποτακτικῆς — Κλωστή, νῆμα (καθ.).

Καθέτως: 1) Δεικτικὸν (δημοτ.) — Ἦτο (ἀρχ.). 2) Θεὰ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ἡ ὁποία ἔδωσε τὸ ὄνομά της εἰς τὴν πρωτεύουσάν μας. 3) Ἐὰν (ἀρχ.) — Εἰς (ἀρχ.). 4) Μία ἀπὸ τὰς 4 ἐποχὰς τοῦ ἔτους — Ἡ... ἢ ἐπὶ τᾶς. 5) Ἡ πρώτη λέξις τοῦ 11 ὁριζοντίως — Μόριον τοῦ μέλλοντος. 6) Νότα Εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς — Ἄρθρον (δοτ.). 7) Ἐπίθετον περιφήμου Ἄγγλου συγγραφέως — Ἄρθρον (πληθ.). 8) Πρόθεσις δισύλλαβος — Πρόθεσις. 9) Νότα Εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς — Ὑποθετικόν. 10) Δίδεται ἀπὸ τοὺς στρατιώτας ὅ,τι θὰ ὑποστηρίξουν μὲ ἀφοσίωσιν τὴν πατρίδα των. 11) Δικά σου — Ὄχι (γαλλιστί).

ΑΓΓ. Ν. ΜΟΣΧΟΣ

Αἴνιγμα

Τὸ θωρῶ δὲν μὲ θωρεῖ
τοῦ μιλῶ δὲν μοῦ μιλεῖ
κι' ὅταν τὸ καλοκοιτάξω
μ' ἀποκρίνεται σωστά.

Τί εἶναι;

Χ. ΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Τετράγωνον

• • • • 1η σειρά: Βγάζει
• • • • τὸ ἡφαίστειον. 2)
• • • • σειρά: Χαρτὶ τῆς
• • • • τράπουλας. 3η σειρά: Οἰκιακὸν ζῷον. 4η σειρά: Μία τῶν Ἠπείρων.

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Χ. ΚΑΛΛΕΡΓΗΣ

Ποιὸς θὰ μᾶς πῆ...

Ποιὸς μπορεῖ νὰ μᾶς πῆ ποιὸ ρῆμα εἶναι ἐκεῖνο ποὺ εἶναι σύνθετο μὲ ὅλες τὶς προθέσεις, ἐκτὸς τῆς προθέσεως ἀντί;

Α. Ν. ΜΟΣΧΟΣ

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

ΤΑ ΤΡΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

Ἦταν ἕνας πατέρας κι' εἶχε τρία παιδιά. Καὶ κίνησαν τὰ παιδιὰ νὰ πᾶνε στὸ ταξίδι.

— Ἀφοῦ πᾶτε στὸ ταξίδι, τοὺς λέει ὁ πατέρας τους, ἂν ἀνταμώσετε κάνα τσοπᾶνο μὲ ρούσα γένεια, νὰ μὴν τὸν κάνετε περέα· θὰ σᾶς γελάση καὶ θὰ σᾶς πάρη τὰ λεπτά.

Καὶ τὰ παιδιὰ πῆγαν στὸ ταξίδι. Κι' ἀφοῦ κάνανε πολλὰ χρήματα, γύρισαν πάλι νὰ πᾶνε στὸ σπίτι τους.

Στὸ δρόμο βρίσκουν τὸν τσοπᾶνο τὸ ρουσογένη καὶ πιάνουν κουβέντες μαζί του. Γυρίζει ὁ μικρότερος καὶ λέει στὸ μεγαλείτερο:

— Δὲ θυμᾶσαι τὰ λόγια τοῦ πατέρα μας; Σήκω νὰ φύγουμε, νὰ πᾶμε στὸ σπίτι.

— Ὄχι, τοῦ λέει ὁ τσοπᾶνος, ἐμεῖς ἔχουμε σύστημα, ὅποιος θα 'πῆ περισσότερα ψέματα, αὐτὸς θὰ κερδίση τὰ χρήματα τῶν ἄλλων.

— Ἄϊντε! τοῦ λένε τὰ παιδιά.

— Ὄχι, τοὺς φωνάζει ὁ μικρότερος, δὲ θυμᾶστε τὰ λόγια τοῦ πατέρα μας; Νὰ μὴ ποῦμε ψέματα· θὰ μᾶς τὰ πάρη τὰ λεπτά!

Κι' ἄρχισε ὁ τσοπᾶνος νὰ λέη πρῶτος:

— Εἴχαμε σαράντα μελίσσια. Μιὰ μέρα μοῦ λέει ὁ πατέρας μου: «Νὰ πᾶμε νὰ ἰδοῦμε τὰ μελίσσια!» Πᾶμε νὰ ἰδοῦμε τὰ μελίσσια κι' ἔλειπε μιὰ μέλισσα. «Πατέρα, τοῦ λέω, λείπει μιὰ μέλισσα». «Ποιὰ μέλισσα λείπει;» (εἴχανε ὀνόματα οἱ μέλισσες). Καὶ βγῆκα σ' ἕνα βουνὸ ν' ἀγναντέψω νὰ βρῶ τὴ μέλισσα, κι' ἀγνάντεψα τὸ πέλαγος. Εἶδα ἐκεῖ ἕνα νησί. «Πῶς νὰ κάνω νὰ πάω μέσα ἐκεῖ στὸ πέλαγος;» (κι' ἦταν ἡ μέλισσα μέσα στὸ νησί). Ψάχνω στὴν τσέπη μου καὶ βρίσκω μιὰ καρύδα. Ἀνοίγω την καρύδα, τρώγω τὸ φαγί της, παίρνω τὸ τσόφλι της καὶ μπαίνω μέσα καὶ πάω στὸ νησί. Στὸ νησὶ βρίσκω τὴ μέλισσα κι' εἶχε πολὺ μέλι. Σκέφτουμαι «ποῦ νὰ βάλω τὸ μέλι!». Παίρνω κι' ἐγὼ δυὸ βουβαλοτόμαρα καὶ τὰ γιομίζω μέλι, καὶ τὰ βάζω στὴν καρύδα καὶ πάω στὸ σπίτι. Ἄϊντε! πέστε κι' ἐσεῖς τώρα παιδιά.

Ἄρχισε τὸ πρῶτο παιδί:

— Ἐμεῖς εἴχαμε πρόβατα· τ' ἀρμέγαμε τὰ πρόβατα καὶ φτειάχναμε τυρὶ κι' ὅποιος περνοῦσε ἀπὸ τὴ στάνη, τοῦ δίναμε κι' ἔτρωγε.

— Οἰ, οὔ, τοῦ λέει ὁ τσοπᾶνος ἀπ' αὐτὰ εἶχα κι' ἐγώ.

Κι' ἄρχισε ὁ ἄλλος, ὁ μεσαῖος:

Εἴχαμε ἀμπέλια καὶ κάναμε σταφύλια· καὶ πίναμε κρασί, ρακί· κι' ὅποιος ἐρχόνταν, τοῦ δίναμε ρακί.

— Οὔ, ἀπ' αὐτὰ καϋμένε, εἶχα κι' ἐγὼ ἀπ' αὐτά. Ἄϊντε, εἶπε ὁ τσοπᾶνος στὸ μικρότερο παιδί, πὲς κι' ἐσὺ τώρα. Κι' ἄρχισε νὰ λέη ὁ μικρότερος.

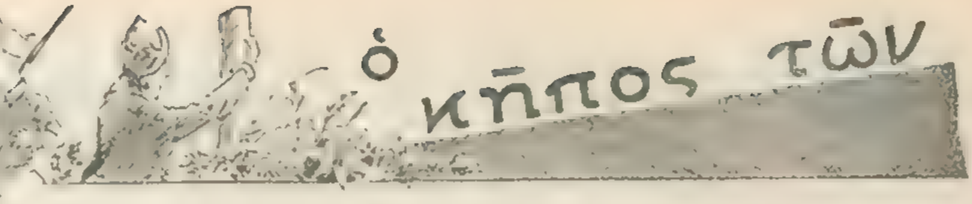
— Ὅταν γεννήθηκε ὁ παπποῦς μου, ἤμουν δώδεκα χρονῶν παιδί, καὶ δὲν εἴχαμε ψαλίδι νὰ τοῦ κόψουμε τὸν ἀφαλό: Πῆρα κι' ἐγὼ τὸ ζῶο, τὸ καβαλλίκεψα, καὶ πάω νὰ βρῶ τὸ ψαλίδι γιὰ νὰ τοῦ κόψουμε τὸν ἀφαλό. Στὸ δρόμο ἔκοψα ἕνα πεπόνι, κι' ἔπεσε ἕνας σπόρος του στ' αὐτὶ τοῦ ζώου, καὶ φύτρωσε, καὶ πῆγε ἴσια ἐπάνω στὸν οὐρανό. Σκαλώνω κι' ἐγὼ στὴν πεπονιά, καὶ ἴσια ἐπάνω τὸν ἀνήφορο, καὶ πῆγα στὸ θεό. «Τί ζητᾶς ἐδῶ;» μοῦ λέει ὁ θεός. «Ψαλίδι, νὰ κόψω τὸν ἀφαλὸ τοῦ παπποῦ μου». Κάνει ἔτσι τὸ ζῶο, καὶ κόβεται ἡ πεπονιά, κι' ἔπεσα χάμω κατὰ γῆς. «Πῶς νὰ κατεβῶ τώρα πίσω ἐγώ;» Ἁπλώνω στὴν τσέπη μου καὶ βρίσκω ἕνα κουβάρι. Τὸ ἀπόλυσα μονό, δὲν ἔφθανε κάτω· τὸ ἀπόλυσα διπλό, ἔσωσε καὶ περίσσεψε· δέσε καὶ κομπόδεσε, ἔσωσε καὶ περίσσεψε. Ἔφθασα λοιπὸν κάτω, καὶ πήγαινα στὸ δρόμο πέρα. Ἐκεῖ βρίσκω μιὰ ἀλεποῦ κι' ἔτρωγε ἕνα ἀρνί. Παίρνω κι' ἐγὼ λιθάρια καὶ τὴ χτυποῦσα, μὰ δὲν ἔνοιωθε ντὶπ τὰ λιθάρια ποὺ πέφταν στὸ κορμί της. Τότες ἁρπάζω κι' ἐγὼ τὴ γκλίτσα, μιὰ της δίνω, τὴ βαρῶ, καὶ κακκίσι πέρα. Καὶ μοῦ πετάξει ἕνα γράμμα ἡ ἀλεποῦ.

— Τί ἔλεγε τὸ γράμμα μέσα; τοῦ λέει ὁ τσοπᾶνος.

— Νὰ φύγη ὁ τσοπᾶνος, νὰ πάρη τὴν γυναῖκα του καὶ τὰ πρόβατα του.

Κι' ἔφυγε ὁ τσοπᾶνος καὶ πῆραν τὰ παιδιὰ τὰ χρήματα ὅλα.

Τὰ δῶρα ποὺ μᾶς στέλλουν ἐκεῖνοι..

Ἀπὸ τὸ μέτωπο πῆρα ἕνα σωρὸ γράμματα αὐτὲς τὶς ἡμέρες. Τὰ περισσότερα εἶναι ἀπὸ στρατιῶτες παιδιὰ τῆς Ε.Ο.Ν., μὰ καὶ ἀρκετὰ ἀπὸ ἄλλους ἡρωικοὺς πολεμιστές. Σὲ ὅλα αὐτὰ τὰ γράμματα μὲ παρακαλοῦν νὰ εὐχαριστήσω ὅλους τοὺς συναγωνιστὲς καὶ συναγωνίστριες, μὰ ἰδιαίτερα τοὺς Σκαπανεῖς καὶ τὶς Σκαπάνισσες ποὺ μὲ τόσο ἐνθουσιασμὸ ἔδωκαν τὰ παιγνίδια τους καὶ τὰ γλυκά τους στὰ παιδιά τους ποὺ μᾶς ἀφῆκαν ἐδῶ γιὰ νὰ κάμουν ἐκεῖνοι τὸ μεγάλο ἔργο ποὺ ἀκόμη συνεχίζουν. Ἐκεῖ πάνω σὰν ἀετοπούλια πετοῦν ἀπὸ κορφὴ σὲ κορφή, ἀπὸ ράχη σὲ ράχη καὶ ἀπὸ ρεματιὰ σὲ ρεματιὰ κυνηγᾶνε ἀλύπητα τοὺς Ἰταλοὺς καὶ παίρνουν χωριὰ καὶ πολιτεῖες Ἑλληνικὲς ποὺ ἦσαν σκλάβες ὣς τώρα δίδοντάς τους τὴν ἐλευθερία τους.

Ἕνας ἀπὸ τοὺς γενναίους μας αὐτοὺς μοῦ γράφει: «Πές τους ὅτι γιὰ τὴν προστασία καὶ τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ δείχνουν οἱ μικροὶ Σκαπανεῖς μας, ἡ Ἑλλάδα, ἡ καλὴ μητέρα ὅλων, θὰ τοὺς εὐλογῇ καθὼς εὐλογεῖ κι' ὅλους ἐμᾶς ποὺ πολεμᾶμε. Ἐμεῖς ἀπὸ δῶ πάνω δὲν μποροῦμε νὰ τοὺς στείλωμε δῶρα σὰν ἐκεῖνα ποὺ αὐτοὶ ἔδωκαν στὰ παιδιά μας. Τὰ δικά μας δῶρα τὰ στείλαμε στὸ Βασιλέα, στὸν Ἀρχηγό μας καὶ σὲ ὅλους τοὺς Ἕλληνας. Καὶ αὐτὰ εἶναι μιὰ σειρὰ ἀπὸ θριάμβους καὶ ἀπὸ ἡρωισμοὺς ποὺ λέγονται Κορυτσά, Ἀργυρόκαστρο, Μοσχόπολις, Πρεμετή, Ἅγ. Σαράντα, Χειμάρρα καὶ ἀκόμη θὰ προστεθοῦν κι' ἄλλα ὀνόματα, κι' ἄλλοι ἡρωισμοὶ κι' ἄλλα κατορθώματα ὣς ποὺ νὰ σᾶς φέρωμε μιὰ Ἑλλάδα γεμάτη Δάφνες καὶ Δόξα, αὐτὴν ποὺ θὰ παραλάβετε σεῖς οἱ μικροί, νὰ τὴν κάμετε πιὸ Μεγάλη, πιὸ Ὡραία, πιὸ Δυνατή...».

Ἔτσι τελειώνει ἕνα ἀπὸ τὰ πολλὰ γράμματα ποὺ πῆρα.

Στὸ προσεχὲς θὰ σᾶς γράψω τὴν ἀπάντησι ποὺ ἔκανα ἐκ μέρους ὅλων μας.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

Καθημερινὲς σκηνὲς

ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ

Προχθὲς σὲ κάποιο Νοσοκομεῖο ποὺ θεραπεύονται τραυματίαι μας, ἕνας μικρὸς Ὅμιλος ἀπὸ Σκαπανεῖς καὶ Σκαπάνισσες φορτωμένος μὲ τσιγάρα, γλυκά, φροῦτα, ἐφημερίδες καὶ

βιβλία ἐζήτησε τὴν ἄδεια ἀπὸ τὴν Προϊσταμένην ἀδελφὴ Νοσοκόμο νὰ τὰ μοιράσῃ σὲ κάποιο θάλαμο.

Ἡ Προϊσταμένη ἀδελφή, ἀφοῦ τους συνεχάρη τους ὡδήγησε στὸ θάλαμο κι' ἄρχισαν νὰ μοιράζουν κατὰ σειρὰ τὰ δῶρα τους.

Σὲ ἕνα κρεββάτι ἦταν πλαγιασμένος ἕνας τραυματίας σκεπασμένος ὣς τὸ λαιμὸ μὲ τὶς κουβέρτες. Ὁ μικρὸς Σκαπανέας ποὺ τὸν ἐπλησίασε τὸν ἐκαλημέρισε καὶ ἁπλώνοντας τὸ χέρι του ἔδιδε τὸ πακέτο μὲ τὰ δῶρα:

— Σᾶς ἔφερα ἕνα μικρὸ [illegible] μὲ ὀλίγα δῶρα καὶ σᾶς [illegible] νὰ τὰ πάρετε.

— Εὐχαριστῶ, παιδί μου, εἶπε ὁ τραυματίας, μὰ δὲν μπορῶ νὰ τὰ πιάσω.

— Γιατί; ἐρώτησε ὁ Σκαπανέας.

— Γιατί, παιδί μου, δὲν ἔχω χέρια...

— Καὶ τί ἔγιναν τὰ χέρια σας; ἐρώτησε κατάπληκτος ὁ Σκαπανέας.

— Τὰ ἔδωκα στὴν Πατρίδα, εἶπε μηδιῶντας ὁ τραυματίας.

Ὁ Σκαπανέας δακρυσμένος ἐπλησίασε καὶ τὸν φίλησε καὶ μαζὶ ἀκούμπησε τὸ δέμα στὸ διπλανὸ τραπεζάκι.

— Τί μπορῶ ἄλλο νὰ κάμω [illegible] σᾶς; τὸν ἐρώτησε πάλι ὁ Σκαπανέας.

[illegible] τραυματίας, εἶναι [illegible] ἄξιος στρατιώτης [illegible] τὰ χέρια [illegible] καὶ ὁλόκληρη τὴν ζωήν μας.

— Νὰ εἶστε βέβαιος ὅτι θὰ γίνω, εἶπε ὑπερήφανα ὁ Σκαπανέας καὶ ἐπροχώρησε νὰ μοιράσῃ τὰ ὑπόλοιπα δῶρα του.

Κ.

Οἱ Σκαπανεῖς καὶ αἱ Σκαπάνισσαι ὅλης τῆς Ἑλλάδος ἀνέπεμψαν τὰς θερμοτέρας δεήσεις διὰ τὴν ὑγείαν καὶ εὐημερίαν τοῦ καλοῦ Πατέρα ὅλων τῶν παιδιῶν **τῆς Ἑλλάδος, τοῦ Ἀρ**χηγοῦ, μὲ τὴν εὐκαιρί**αν τῆς προχθεσινῆς ὀνομαστικῆς ἑορτῆς του.**

4. (Συνέχεια)

Μὰ κεῖ δὲν μπόρεσε ν' ἀνακαλύψῃ τίποτε ἄλλο παρὰ δυὸ τρίχες ἀπὸ βοδινὴ οὐρὰ καὶ 12 τρίχες ἀπὸ κεφάλι οὐρακουτάγκου.

Πέντε μέρες καὶ πέντε νύχτες εἶχαν περάσει καὶ τὸ ἔργο τοῦ περίφημου Σερλὸκ Χόλμς τῶν ζώων δὲν εἶχε προχωρήσει οὔτε ἕνα πόντο. Ἀπὸ ὥρα σὲ ὥρα, ἀπὸ λεφτὸ σὲ λεφτὸ ἡ φήμη του ξέπεφτε.

Ὅμως αὐτὸς διατηροῦσε πάντα τὴν ψυχραιμία του καὶ τὴν πεποίθησι ποὺ εἶχε στὸν ἑαυτό του. Κλεισμένος μέσα στὸ γραφεῖο του γύριζε ἀπάνω κάτω καταστρώνοντας τὰ καινούργια του σχέδια.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ κάποιος χτύπησε τὴν πόρτα.

Ἦταν ὁ κύριος Νομάρχης.

— Κὺρ Μπούλη, εἶπε, ἔρχομαι νὰ σ' ἀποχαιρετήσω. Ἀποφάσισα νὰ δώσω τὴν παραίτησί μου. Ὕστερα ἀπὸ τὰ σκάνταλα, βλέπεις, ποὺ γίνανε στὶς 20 τοῦ Φλεβάρη στὸ χορὸ τῆς Νομαρχίας καὶ μάλιστα ἀφοῦ δὲν κατώρθωσα νὰ πιάσω τοὺς κλέφτες, δὲν μπορῶ νὰ μείνω πιὰ στὴ θέσι μου. Ἔχασα τὴν ἐμπιστοσύνη τοῦ Ὑπουργοῦ. Θ' ἀποτραβηχτῶ σὲ κάποιαν ἄκρη στὴν ἐξοχὴ καὶ θὰ ζήσω ἐκεῖ μὲ τὰ μικρά μου εἰσοδήματα.

Τὴν ὥρα ποὺ ποὺ μιλοῦσε ὁ κύριος Νομάρχης, ὁ κὺρ Μπούλης τὸν κοιτοῦσε μ' ἐπιμονὴ καὶ προσπαθοῦσε νὰ βαθύνῃ μέσα στὴν ψυχή του. Αὐτὸ τὸ ἐπίμονο κοίταγμα τοῦ ἀστυνομικοῦ ἔκαμε τὸ Νομάρχη ν' ἀνατριχιάσῃ.

— Ἀλλὰ δὲν μποροῦσα, ἐξακολούθησε, νὰ φύγω πρὶν περάσω νὰ σ' ἀποχαιρετήσω καὶ νὰ σοῦ εὐχηθῶ καλὴ ἐπιτυχία. Πρέπει, ἀλήθεια, ὕστερα ἀπὸ τὴ φήμη ποὺ ἔχεις νὰ τονὲ τσακώσῃς ἀπὸ τὸ λαιμὸ τὸν ἀρχηγὸ αὐτῆς τῆς συμμορίας.

— Θὰ τὸ πληρώσῃ ἀκριβά. Θαρρεῖς πὼς θὰ μοῦ ξεφύγῃ;

— Τὸ φοβοῦμαι.

— Κάνετε λάθος, κύριε Νομάρχα, γιατὶ ὁ ἔνοχος...

— Τὸν ξέρετε;

— Κάτι περισσότερο. Τὸν κρατῶ.

Καὶ λέγοντας αὐτὰ ὁ κὺρ Μπούλης χτύπησε μὲ τὸ πόδι του ἀπάνω στὸν ὦμο τοῦ Νομάρχη, ποὺ ἔκαμε ἕνα δυνατὸ τίναγμα πρὸς τὰ πίσω.

Γέλασε δυνατά.

— Θεέ μου, ἐξακολούθησε, ὅτι λέω πὼς τὸν κρατῶ... εἶναι τρόπος τῆς ὁμιλίας.

Φάνηκε πὼς δὲν ἔδωσε καμμιὰ προσοχὴ στὸν τρόπο ποὺ τοῦ προξένησε...

Ὁ κὺρ Νομάρχης πῆρε βαθιὰ βαθιὰ τὴν ἀνάσα του.

— Λοιπόν, ἔχετε γειά, κύριε, εἶπε, καὶ τὸ νοῦ σας... μὴν πάρετε στραβὸ δρόμο.

— Θ' ἀκολουθήσω τὴ συμβουλή σας. Καλὴ ἀντάμωσι κύριε Νομάρχα...

Ὅταν ἔμεινε μόνος ὁ κὺρ Μπούλης στάθηκε λίγη ὥρα καὶ συλλογίστηκε.

Διάβολε, ἔκανε. Ἤμουν βέβαιος πὼς ἦταν ὁ ἴδιος ὁ Νομάρχης τῆς Γουρουνοπούλης που [illegible]

Σκαπανέων μας

✳ ΤΟ ΚΑΛΛΙΚΑΝΤΖΑΡΑΚΙ ✳

Κάθε χρονιά ἡ κυρὰ Μαρουσῶ ἔφτιαχνε στ' ἀγγόνια της τηγανίτες. Τὶς τηγάνιζε κι' ἔπειτα τὶς περίχυνε μὲ μέλι καὶ καρύδια. Μαζευόντουσαν ὅλα τὰ μικρά, ἀδέρφια καὶ ξαδέρφια δεκαπέντε τὸν ἀριθμό, γύρω στὸ τραπέζι μὲ τὸ τραπεζομάντηλο, τὸ ἄσπρο σὰν τὸ χιόνι. Ὄμορφα μεγάλα πορτοκάλια, ὅσα καὶ τὰ παιδιά, γελοῦσαν μέσα ἀπὸ μιὰ μεγάλη γυάλινη πιατέλα στὸ κέντρο τοῦ τραπεζιοῦ. Κουραμπιέδες, μελομακάρονα καὶ ξερὰ φροῦτα συμπλήρωναν τὸ «τραπέζι». Μὰ τὰ παιδιὰ δὲν ἄρχιζαν [illegible]

Τὰ παιδιὰ ἄρχιζαν νὰ τραγουδοῦνε τὴν «Ἀρχιμηνιὰ κι' Ἀρχιχρονιὰ» καὶ νὰ γελοῦν εὔθυμα καὶ χαρούμενα σὰν τὰ πουλιά. Ἄστραφτε τὸ πρόσωπο τῆς κυρὰ Μαρουσῶς ὅπως τ' ἄκουγε καὶ σὰν ἀποτέλειωναν τὰ παιδιά, ἄρχιζε μὲ τὴν γεροντίστικη ἀλλὰ παράξενα σταθερή φωνή της νὰ λέῃ ρυθμικὰ καὶ σὰν τραγουδιστά:

«Φεύγετε νὰ φεύγουμε
κι' ἔρχεται ὁ τουρλόπαπας
μὲ τὴν ἁγιαστοῦρα του
καὶ μὲ τὴ βρεχτοῦρα του
γιὰ νὰ μᾶς ἁγιάσῃ».

Τὰ παιδιὰ γελούσανε. Κι' ἡ γιαγιά τοὺς ἔλεγε τότε:

— Ἀμ' φύγανε δὰ παιδιά μου. Πήγανε πέρα στὸ πῦρ τὸ ἐξώτερο ..

Τὴν τελευταία ὅμως χρονιὰ καθὼς ἀπόσωνε τὰ λόγια της ἡ κυρὰ Μαρουσῶ, ἕνα καλλικαντζαράκι, μικρὸ καὶ σερτετό, πρόβαλε ἀπὸ τὴν πόρτα. Φοροῦσε μαύρη τρίχινη κατσούλα, παπούτσια ἀπὸ παληὸ δέρμα, σὰν μεγάλα τσαρούχια, καὶ μιὰ μπέρτα στὴν πλάτη. Στὸ πρόσωπο ἦταν πονηρούτσικο καὶ ἄσχημο.

Μόλις φανερώθηκε στὴν πόρτα, ἡ κυρὰ Μαρουσῶ σταυροκοπήθηκε

— Ὄξω ἀπὸ δῶ, ψιθύρισε μὲ

Ἕνα καλλικαντζαράκι μικρὸ πρόβαλε στὴν πόρτα

κομμένη φωνὴ καὶ ἄρχισε νὰ λέῃ τὸ «πιστεύω».

Τὰ μικρὰ παιδιὰ τρόμαξαν καὶ μονάχα ἡ μεγάλη ἀγγόνα τῆς κυρὰ Μαρουσῶς, ἡ τετραπέρατη Ρήνα, κύτταζε πονηρὰ λέγοντας:

— Μπᾶ, σὲ καλό σου γιαγιά, τί τρομάζεις ἔτσι; Δόστου κάνα δυὸ τηγανίτες νὰ φύγῃ.

Ἡ γιαγιὰ ἐξακολουθοῦσε νὰ κάνῃ σταυρούς. Ἡ φωνὴ τῆς Ρήνας ἔφτανε στ' αὐτιά της σὰν ἀπὸ μακριά. Ἡ μόνη λέξι ποὺ ξεχώριζε ἦταν ἡ λέξι «τηγανίτες». Σὰ νὰ συλλογίστηκε τότε τὸ ἴδιο πρᾶγμα, ἅρπαξε ἀπὸ τὴν πιατέλα [illegible] τηγανίτες καὶ τὶς πέταξε μὲ ὁρμὴ κατὰ πρόσωπο τοῦ μικροῦ καλλικάντζαρου. Ἄπλωσε τότε τὸ καλλικαντζαράκι τὸ γαντοφορεμένο του χέρι — τί παράξενη λεπτομέρεια — νὰ πάρῃ τὶς τηγανίτες. Μὰ ἡ φόρα τῆς κυρὰ Μαρουσῶς ἦτανε τόση ποὺ δὲν πρόλαβε νὰ τοὺς πιάσῃ καὶ οἱ τηγανίτες πέσανε στὸ μέτωπο καὶ στὴν κατσούλα του. Γίνηκε τότε κάτι πολὺ παράξενο. Ἡ κατσούλα γύρισε πίσω καὶ ἀπὸ κάτω πρόβαλε μιὰ ἀκατάστατη ξανθιὰ μπούκλα.

Μιὰ ἰδέα ἄστραψε [illegible] μυαλὸ τῆς γιαγιᾶς. Ἔρριξε μιὰ ματιὰ στὸ τραπέζι καὶ μέτρησε τ' ἀγγόνια της. Ἤτανε δεκατέσσερα. Ἔτρεξε τότε κι' ἅρπαξε τὸ καλλικαντζαράκι ἀπὸ τὴν κατσούλα, τὴν τράβηξε καὶ μαζὶ μ' αὐτὴν τράβηξε καὶ μιὰ μάσκα μασκαρᾶ. Καὶ πρόβαλε τότε, ξεκαρδισμένο στὰ γέλια, τὸ ἐγγόνι της, ὁ Παναγής.

— Καὶ τοῦ χρόνου γιαγιά! εἶπε.

— Καὶ τοῦ χρόνου, παληόπαιδο, ποὺ βάλθηκες νὰ μὲ τρομάξῃς [illegible]

Στὸ μεταξὺ ὅλα τὰ παιδιὰ εἶχαν ἀρχίσει νὰ γελοῦνε μὲ τὴν καρδιά τους καὶ φώναζαν:

— Καὶ τοῦ χρόνου γιαγιά, καὶ τοῦ χρόνου γιαγιά!

— Ἐλᾶτε, ἐλᾶτε, ἡσυχία. Θά-

ΞΥΠΝΑ ΚΑΙ ΚΟΥΤΑ

Πῶς νὰ δέσῃ τὸ γλυκό!

Ἡ μαμὰ τῆς Λιλίκας εἶναι στὴν κουζίνα καὶ ψήνει γλυκὸ καὶ ἡ Λιλίκα ἔρχεται καὶ τὴν παρακαλεῖ νὰ βγοῦν περίπατο.

— Τώρα, παιδάκι μου, τῆς λέγει ἡ μαμά. Μιὰ στιγμὴ νὰ δέσω πρῶτα τὸ γλυκὸ κι' ὕστερα θὰ ἔρθω ἀμέσως γιὰ νὰ βγοῦμε.

Σὲ λίγο ἡ Λιλίκα παρουσιάζεται στὴν κουζίνα μ' ἕνα μακρὺ σπάγγο.

— Νά, μαμάκα μου, λέει, σοῦ ἔφερα σπάγγο γιὰ νὰ δέσῃς τὸ γλυκὸ καὶ νὰ μὲ βγάλῃς περίπατο!

[illegible] λα μου!

τὴ τὴ μπάζα... Δὲ μοῦ χρειάζονται παρὰ λίγες μέρες... λίγες ἑβδομάδες τὸ πολὺ για νὰ τ' ἀποδείξω...

Μὰ καὶ ὁ κύριος Νομάρχης γύρισε στὸ σπίτι του πολὺ σκεπτικός. «Τί ζῶο!» ἔλεγε. «Πῆγα σὰ βλάκας καὶ προδόθηκα μόνος μου. Πῶς φοβήθηκα!... Ἂς μὴ χάσω οὔτε λεπτό, οὔτε δευτερόλεπτο...» Μὰ πάλι ἔκανε κουράγιο μόνος του... «Μπᾶ τὰ πράματα δὲν εἶναι καὶ τόσο φοβερά... Ἡ οἰκογένειά μου εἶναι ἐξασφαλισμένη, τὰ χρήματά μου ἐπίσης... Θὰ δοῦμε, κύριε Ἀστυνόμε!»

Ἔπρεπε ἀπὸ τώρα κιόλας νὰ σκεφθῇ τί θὰ κάμῃ, προτοῦ προφθάσῃ ὁ ἄλλος νὰ ἑτοιμασθῇ. Βέβαια ὁ ἀστυνόμος θὰ τοῦ ἑτοίμαζε δουλειὲς μὲ φοῦντες... Μὰ βρῆκε τὸ μάστορή του.. Καλὸ κουμάσι ἦταν ὁ σκύλος μὰ κι' ὁ πίθηκος δὲν πήγαινε πίσω... Μήπως ἄραγε ξεχάσαμε νὰ σᾶς ποῦμε πὼς ὁ κ. Νομάρχης ἦταν ἕνας καλοθρεμμένος οὐρακουτάγκος; Εἶχε καὶ ἕνα παράξενο ὄνομα ἀμερικάνικο... Ἴσως γιατὶ ἀπὸ κεῖνα τὰ μέρη ἦταν ἡ καταγωγή του... Χάρυ Κόντακ λοιπὸν τὸν ἔλεγαν κι' ἀπὸ τώρα κι' ἔπειτα, ἀφοῦ μάλιστα παραιτήθηκε κι' ἀπὸ τὸ ἀξίωμά του, θὰ τὸν λέμε μ' αὐτὸ τ' ὄνομα.

Ὁ Χάρυ Κόντακ λοιπὸν ἔφυγε γρήγορα γρήγορα ἀπὸ τὴ Νομαρχία, ἀπὸ ἕνα παραπόρτι τοῦ κήπου κι' ἀνέβηκε στὸ πρῶτο ἁμάξι ποὺ πέρασε ἀπὸ μπροστά του...

...Κτύπησε μὲ τὸ πόδι του στὸν ὦμο τὸν Νομάρχη...

— Στὸν σταθμό, ἁμαξᾶ... Καὶ γρήγορα.

Ὁ ἁμαξᾶς χωμένος στην τρυξια του ήταν, φαίνεται, κατενθουσιασμένος για τον πελάτη του.

— Μάλιστα, κύριε, εἶπε στοὺς ὁρισμοὺς σας καὶ χτύπησε δυνατὰ τ' ἄλογα του για νὰ τρέξουν. Αὐτὸ ἔκαμε ἐντύπωσι στον Χαρυ Κοντακ.

— Πως ἐσὺ ποὺ φαίνεσαι μορφωμένος κάνεις τον ἁμαξᾶ; Ρωτησε με περιέργεια.

— Αἴ τα ρουχα, κύριε, **δεν κανουν το ατομο. Το ἐναντίον, τὸ ἄτομο κάνει τὰ ροῦχα! ἀποκρίθηκε κεῖνος.**

Να το ποῦμε: Γιατι πολυ ἔξυπνος και θα το καταλαβατε μονος σας. Ὁ ἁμαξᾶς δεν ειχε βρεθη στην τυχη κεινη την ωρα μπροστα στο Χαρυ Κονταχ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησις

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΜΕΤΩΠΟΥ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

Παρακαλοῦνται πάντες οἱ εὐγενεῖς δωρηταί Ὀργανισμοί καὶ ἰδιῶται, οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ προσφέρωσιν εἴδη καὶ χρήματα διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ μαχομένου στρατοῦ ἢ τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ, νὰ ἐπιτελῶσι τοῦτο διὰ τῆς ἡμετέρας ὑπηρεσίας, βέβαιοι ὄντες ὅτι τὰ εἴδη των ταῦτα θέλουσιν ἀποσταλῆ ἀσφαλῶς καὶ ταχέως εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον.

(Ἐκ τῆς Διευθύνσεως Περιφερειακῆς Ὑπηρεσίας Ἀλληλεγγύης Μετώπου Βασιλίσσης Σοφίας 23)

ΤΟ ΦΡΟΥΡΑΡΧΕΙΟΝ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν

Τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων εἰς τὰς 10 καὶ 30΄ παρήλασε διὰ τῆς ὁδοῦ Σταδίου μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὴν μουσικὴν τὸ Φρουραρχεῖον τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ἀρρένων Πρωτευούσης τῆς Ε.Ο.Ν., τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται ἀπὸ Βορειοηπειρώτας. Οἱ Ἀθηναῖοι διαβάται ἐθαύμασαν τὸ παράστημα καὶ τὴν ἐν γένει ἐμφάνισιν τῶν φαλαγγιτῶν καὶ τοὺς ἐχειροκρότησαν ζωηρῶς.

Η ΑΥΤΟΘΥΣΙΑ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν. ΛΑΡΙΣΗΣ

Οἱ φαλαγγῖται τῆς Ὑποδιοικήσεως Ε.Ο.Ν. Λαρίσης κατὰ τὸν τελευταῖον βομβαρδισμὸν τῆς πόλεως ὑπὸ τῶν Ἰταλικῶν ἀεροπλάνων προσέφερον μὲ ἀληθῆ αὐταπάρνησιν παντοειδεῖς ὑπηρεσίας εἰς τὸν ἄμαχον πληθυσμὸν καὶ ἐβοήθησαν σοβαρῶς τὸ ἔργον τοῦ Τμήματος Πρώτων Βοηθειῶν, ἀποσπάσαντες τὰ συγχαρητήρια τῶν ἀρχῶν τῆς πόλεως καὶ τὸν θαυμασμὸν ὅλων.

ΟΙ ΦΑΛΑΓΓΙΤΑΙ ΚΑΙ Η ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ

Φαλαγγῖται τῆς Περιφ. Διοικήσεως Ἀρρένων Πρωτευούσης ἐργάζονται μετὰ ζήλου διὰ τὴν καλλιέργειαν διαφόρων ἐκτάσεων παραχωρηθεισῶν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον εἰς τὴν Ε.Ο.Ν. Ἐπίσης φαλαγγῖται τῆς Ὑποδιοικήσεως Βορρᾶ ἀσχολοῦνται τὰς ἡμέρας αὐτὰς μὲ τὴν καλλιέργειαν 122 στρεμμάτων γῆς, ἐκ τῶν ὁποίων 80 στρέμματα παρεχωρήθησαν ὑπὸ τῆς Κοινότητος Κηφισιᾶς, 22 ὑπὸ τῆς Κοινότητος Χαλανδρίου καὶ 20 ὑπὸ τῆς Κοινότητος Ἀμαρουσίου.

ΟΙ ΠΟΛΕΜΙΣΤΑΙ ΔΙΑ ΤΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν. ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ

Ἀπὸ ὅλας τὰς Περιφερειακὰς Δ[illegible] Ε.Ο.Ν. [illegible] εἰς τὴν Κεντρικὴν Διοίκησιν ἀ[illegible] τὴν ὡραίαν Πατριωτικὴν δρᾶσιν [illegible] τιμητικαὶ διὰ τὴν Ἐ[illegible] Νεολαίας εἶναι αἱ κατὰ [illegible] τὸν θαυμασμόν των διὰ τὴν συμβολὴν τῆς Ε.Ο.Ν. εἰς τὸν ἀγῶνα καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην των δι' ὅσα ὑπὲρ αὐτῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν των κάμνουν οἱ καλοὶ Φαλαγγῖται καὶ Φαλαγγίτισσαι ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ πολέμου.

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΗΣ «ΝΕΟΛΑΙΑΣ»

Ἐκυκλοφόρησε τὸ ἐτήσιον ἡμερολόγιον τοῦ περιοδικοῦ «Νεολαία» εἰς πολεμικὴν ἔκδοσιν. Τὸ «Ἡμερολόγιον τῆς Νεολαίας» εἶναι πλουσίως εἰκονογραφημένον ἀπὸ τοὺς κ. κ. Σοφ. Ἀντωνιάδην, Ἀν. Βώττην, Γ. Γρηγόρην, Γκειζέλην, Δημητριάδην, **Κοντόπουλον, Καστρινάκην, Μπέζον, κ. ἄ., περιλαμβάνει δὲ ἐκλεκτὰς συνεργασίας τῶν κ.κ.** Κωστῆ Παλαμᾶ, **Γ. Ἀθάνα, Γ. Βλάχου,** Σ. Κανονίδη, Α. Κύρου, Ν. Λασκαρη, Μ. Μαλακάση, Σ. Μυριβήλη, Τ. Μωραϊτίνη, Γ. Πώπ, Σ. Σκίπη, Σταμ. Σταμ. ὡς καὶ τῶν κ. κ. Α. Ἀγγελοπούλου, Χρ. Ἀγγελομάτη, Ν. Ἀναστασίου, Φ. Γιοφύλλη, Α. Γκιάλα, Γ. Γρηγόρη, Δ. Δειλινοῦ, Κ. Καλαντζῆ, Σ. Καραισκάκη, Γ. Μαράντη, Ἀγγ. Μεταξᾶ, Η. Μπακοπούλου, Κ. Μπέζου, Μ. Νικολαΐδου, Θ. Παπαμανώλη, Σ. Παναγιωτοπούλου, **Μ. Σκουλούδη, Γρ. Στεφάνου, Ν. Τσεκούρα, Κ. Φαλτάϊτς, Δ. Χρονοπούλου, Δ. Ψαθᾶ.**

Τὸ ἡμερολόγιον πωλεῖται ἀντὶ 50 δραχμῶν. Ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν. θὰ ἀποσταλοῦν 7.000 τεύχη τῆς πολεμικῆς αὐτῆς ἐκδόσεως τῆς «Νεολαίας» εἰς τὸ μέτωπον διὰ νὰ διανεμηθοῦν εἰς τοὺς ἡρωϊκούς μας πολεμιστάς.

Φοιτητῶν

— Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἡ Ἀνεξάρτητος Φάλαγξ Πειραιῶς τῆς Διοικήσεως Ἀνωτάτων Σχολῶν Ἀρρένων ἐξέδραμεν εἰς τὸν Σκαραμαγκᾶν. Ἡ ἐκδρομὴ αὐτὴ ἀποτελεῖ μίαν ἐκ τῶν ἡμερησίων στρατιωτικῶν πορειῶν ἃς διοργανώνει τὸ ΙΙ Γραφεῖον τῆς Δ.Α.Σ.Α. Ἤδη ὑπὸ τοῦ ἰδίου Γραφείου ὠργανώθη ἀνάβασις εἰς τὴν Πάρνηθα κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ μετάσχουν πολλοὶ φαλαγγῖται σπουδασταί.

— Ἡ Διεύθυνσις Προνοίας τῆς Δ.Α.Σ.Α. διωργάνωσε καθημερινὸν συσσίτιον εἰς τὸ ἑστιατόριον τῆς Πανεπιστημιακῆς Λέσχης διὰ τοὺς σπουδαστὰς φαλαγγίτας.

— Συνεχίζεται κανονικῶς ἡ εἰς τοὺς φαλαγγίτας τῆς Διοικήσεως Ἀνωτάτων Σχολῶν διδασκαλία περὶ παθητικῆς ἀεραμύνης.

— Τὸ V Γραφεῖον τῆς Δ.Α.Σ.Α. κα[illegible] ἀπὸ [illegible] νὰ τοποθετηθοῦν [illegible] εἰς διαφόρους ὑπηρεσίας.

ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΤΩΝ ΤΡΑΥΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ Η Ε.Ο.Ν

Παιδιὰ τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας, Φαλαγγῖται καὶ Φαλαγγίτισσαι τῆς Ὑπηρεσίας Ἀλληλεγγύης Μετώπου Ε.Ο.Ν. Πρωτευούσης, κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Χριστουγέννων καὶ τὴν ἑπομένην ἐπεσκέφθησαν τὰ στρατιωτικὰ Νοσοκομεῖα ὅπου νοσηλεύονται τραυματίαι καὶ ἐξετέλεσαν ἐνδιαφέροντα προγράμματα ψυχαγωγίας τῶν τραυματιῶν μας. Ὁ ἐνθουσιασμὸς καὶ ἡ χαρὰ ποὺ χάρισαν τὰ καλὰ παιδιὰ τῆς Ε.Ο.Ν. εἰς τοὺς ἥρωάς μας δὲν περιγράφονται. Μὲ ζητωκραυγὰς ὑπὲρ τῆς Ε.Ο.Ν. ἐτελείωσαν παντοῦ αἱ ἐκτελέσεις τῶν προγραμμάτων ψυχαγωγίας τῶν τραυματιῶν μας.

ΔΩΡΑ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΣ

Το Συνεργεῖον Συσκευασίας Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν. Πρωτευούσης ἡτοίμασε 200 μικρὰ δέματα τὰ ὁποῖα διενεμήθησαν ὑπὸ τῶν Φαλαγγιτισσῶν τοῦ ἁρμοδίου τμήματος εἰς τοὺς τραυματίας τῶν Νοσοκομείων τῆς Πρωτευούσης.

Ἐπίσης παρὰ τοῦ Συνεργείου τοῦ Σταθμοῦ Λαρίσης διενεμήθησαν εἰς τοὺς ἀναχωροῦντας συρμοὺς 1.770 κυτία σιγαρέττων καὶ πολλαὶ φιάλες κονιάκ.

Τέλος αἱ Φαλαγγίτισσαι ἐβοήθησαν τοὺς τραυματίας μας διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἀλληλογραφίας των.

ΣΧΟΛΗ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΚΑΙ ΚΟΥΚΛΟΘΕΑΤΡΟΥ

Συνεστήθη ὑπὸ τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων Πρωτευούσης Σχολὴ Ἐκπαιδεύσεως Κινηματογράφου καὶ Κουκλοθεάτρου, ἡ λειτουργία τῆς ὁποίας ἤρχισε πρὸ ἡμερῶν.

Οἱ εἰς τὴν ἐν λόγῳ Σχολὴν ἐκπαιδευόμενοι Φαλαγγῖται θὰ τεθοῦν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν Ὑποδιοικήσεων διὰ τὴν [illegible] τῆς δυνάμεως τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως.

Ἐν τῷ μεταξὺ [illegible] ἡ προβολὴ μορφωτικῶν καὶ ψυχαγωγικῶν [illegible] ἀπὸ τοῦ Κινηματογράφου τῆς Ε.Ο.Ν. Πρωτευούσης, χάρις τῶν [illegible] τῶν διαφόρων κοινωνικῶν ἱδρυμάτων.

«ΜΕΣ' ΑΠ' ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ ΤΗ ΦΩΤΙΑ»

Τὴν 25ην Δεκεμβρίου ὡμίλησεν ἀπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ε.Ο.Ν. ὁ πολεμικὸς ἀνταποκριτὴς τῆς «Βραδυνῆς» στὸ Βόρειον Μέτωπον καὶ Διευθυντὴς τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Ν. Καπιτσόγλου με ἐντυπώσεις του «Μεσ' ἀπ' τῆς μάχης τη φωτιά».

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΑΓΩΝΙΣΤΑΣ ΜΑΣ

Διὰ τῆς Ὑπηρεσίας Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν. Πρωτευούσης προσέφερον διὰ τὸ Ταμεῖον τοῦ Στρατιώτου οἱ κάτωθι:

Ὁ [illegible] δραχμ. 1.000, ὁ κ. Ἰωάννης Σαχ[illegible] δρχ. 150, ὁ κ. Ν. Καλαντης δρχ. 50, ἡ δὶς Φ. Τριλίζα δραχ. 100, ἡ δὶς Γρίβα δρχ. 70, ἡ δὶς Ελ. Παπαλα δρχ. 30, ἡ δὶς Ἄννα Μπουφίδου δρχ. 70, ὁ κ. Α. Κ[illegible] δρχ. 1.000 καὶ ὁ 1ος Ὑπολόχος Ἀρρένων Ὑποδ. **Βορρᾶ δραχ. 17.094.50.**

Εἰς τὴν ἀποθήκην τῆς Κ.Υ.Α.Μ. παρέδωσαν τὴν 9ην Δεκεμβρίου οἱ ἑξῆς τὰ κάτωθι εἴδη:

[illegible] 1 πουλόβερ, 7 κασκόλ, 13 ζεύγη γάντια, 14 ζεύγη κάλτσες [illegible] 2 [illegible] 11.

Ἐπίσης προσέφεραν διάφορα εἴδη οἱ ἑξῆς:

[illegible] **κάλτσες, 78 ζεύγη γάντια** [illegible] 27 **κασκόλ, μία ἐπιγονατίδα.** [illegible]

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησις

δείας καὶ Θρησκευμάτων 114 πουλόβερ, 228 φανέλλες μάλλινες, 330 ζεύγη κάλτσες μάλλινες, 13 ζεύγη γάντια μάλλινα, 20 κασκόλ, 2 ζωνάρια, 1 κουκοῦλα, 44 κουβέρτες, 13 σεντόνια, 8 ἐσώβρακα, 2 ὑποκάμισα, 25 μαξιλαροθῆκες, 42 πετσέτες, 3 μανδήλια, 15½ ὀκάδες καρύδια, 119 πακέτα τσιγάρα, 1 βιβλίον, 4 κουτιὰ σπίρτα καὶ 15 χαρτοφακέλλους. Π.Υ.Α.Μ. Πρωτευούσης 2.220 ζεύγη κάλτσες, 6.000 κουκοῦλες, 700 πουλόβερ, 670 φανέλλες, 620 ἐσώβρακα, 1.300 κασκόλ, 650 ζεύγη κάλτσες, 80 κουκοῦλες, 210 πουλόβερ, 140 φανέλλες, 150 ἐσώβρακα, 130 κασκόλ, 60 ζεύγη γάντια καὶ 80 ζωνάρια.

Διὰ τὸ δέμα τοῦ Στρατιώτου προσέφεραν οἱ κάτωθι τὰ ἑξῆς ποσά:

Ἐπίσης οἱ Μαλᾶς Γεώργιος δρχ. 210 γιὰ τρία δέματα, Δοκμετζόγλου Πρόδρ. δρχ. 140 γιὰ δύο δέματα, Λεοντίδου Γεώργιος δρχ. 700 γιὰ δέκα δέματα, Περουνάκης Ἰωάννης δρχ. 3.000 γιὰ τεσσαράκοντα δέματα, Πετρινὸς Εὐάγγελος δρχ. 350 γιὰ πέντε δέματα, Μπότης Ἀνδρ. δρχ. 70 γιὰ ἕνα δέμα, Φουριέτας Δημήτριος δρχ. 280 γιὰ τέσσαρα δέματα, Διαμαντοπούλου Ἀλεξάνδρα δρχ. 140 γιὰ δύο δέματα, Καλλινίκου Μαρία δρχ. 70 γιὰ ἕνα δέμα, Μαρούλης Κωνστ. δρχ. 840 γιὰ δώδεκα δέματα, Α. Ε. Αὐτοκινήτων «Ἑλλὰς» Ἀδ. Βουτουρᾶ δρχ. 700 γιὰ δέκα δέματα, Σταμάτης Γεώργιος δρχ. 1.050 γιὰ δέκα πέντε δέματα, Γιαννάκης Καναζώνης δρχ. 70 γιὰ ἕνα δέμα, Κλινικὴ Τασίας Θεοφυλάκτου δρχ. 270 γιὰ τέσσαρα δέματα, Παυλάτου Ἀλεξ. δρχ. 140 γιὰ δύο δέματα, Λιάκος Ἰωάν. δρχ. 70 γιὰ ἕνα δέμα, Μαρία καὶ Διον. Βερζαζιὰ δρχ. 140 γιὰ δύο δέματα, Γαλανοῦ Χριστίνα δρχ. 140 γιὰ δύο δέματα, Σκριβάνου Ἀντωνία δρχ. 140 γιὰ δύο δέματα, Γιαννόπουλος Νέστωρ δρχ. 140 γιὰ δύο δέματα, Γεωργιφέντης Μιχ. δρχ 140 γιὰ δύο δέματα, Καρόλας Νικόλ. δρχ. 350 γιὰ πέντε δέματα, Τσότσας Γεώργ. δρχ. 140 γιὰ δύο δέματα, Ἀναγνωστοπούλου Σοφία, δρχ. 210 γιὰ τρία δέματα, Ζαμπάνης Διον. δρχ. 70 γιὰ ἕνα δέμα, Πενοσιάδης Γαζ. δρχ. 70 γιὰ ἕνα δέμα, Σταμούλης Μιλτ. δρχ. 350 γιὰ πέντε δέματα, Φαλαγγῖται Πετ. καὶ Εἰρ. Ἀννίνου δρχ. 420 γιὰ ἕξ δέματα, Μαρίκα Θεοφίλου δρχ. 140 γιὰ δύο δέματα, Γερτρούδη Κων. Βλάση δρχ. 700 γιὰ δέκα δέματα, Ἄννα Καραναξῆ δρχ. 280 γιὰ τέσσαρα δέματα, Λαμπρινάκου Κούλα δρχ. 700 γιὰ δέκα δέματα, Χουτζούμη Βέρρα δρχ. 1.400 γιὰ εἴκοσι δέματα, Ἀναστασιάδης Ἀναστ. δρχ. 70 γιὰ ἕνα δέμα, Παπαγεωργόπουλος Δημ. δρχ. 140 γιὰ δύο δέματα, Βλάσης Κωνστ. δρχ. 700 γιὰ δέκα δέματα, Κωστάλης Ἠλίας δρχ. 70 γιὰ ἕνα δέμα, Τζαννέτου Παναγ. δρχ. 140 γιὰ δύο δέματα, Κανελλόπουλος Κωνστ. δρχ. 700 γιὰ δέκα δέματα, Παπαδοπούλου Χριστίνα δρχ. 150 γιὰ δύο δέματα, Κόλιας Ἀλέξ. δρχ. 350 γιὰ πέντε δέματα, Λεμονίδης Νεοκλῆς δρχ. 350 γιὰ πέντε δέματα, Καλογιάννης Ἀνδρ. δρχ. 140 γιὰ δύο δέματα, Τομόπουλος Κωνστ. δρχ. 70 γιὰ ἕνα δέμα, Τομοπούλου Δανάη δρχ. 70 γιὰ ἕνα δέμα, Θωμαΐδου Ἐλισάβετ δρχ. 70 γιὰ ἕνα δέμα, Ἰωαννίδης Κλεόβουλος δρχ. 420 γιὰ ἕξ δέματα, Ἀργυρίου Ἀργ. δρχ. 490 γιὰ ἑπτὰ δέματα, Ἐφημερὶς «Βραδυνὴ» δρχ. 770 γιὰ ἕνδεκα δέματα, Μποδόσιας Βαχὰμ δρχ. 210 γιὰ τρία δέματα, Τετενὲς Γεώργ. δρχ. 70 γιὰ ἕνα δέμα, Μαυρουδῆ Ἀντ. Γούναρη δρχ. 210 γιὰ τρία δέματα, Σαρανταίνας Ἰωάν. δρχ. 280 γιὰ τέσσαρα δέματα, Χρόνης Δημήτριος δρχ. 70 γιὰ ἕνα δέμα, Ἀνδρικόπουλος Δημ. δρχ. 490 γιὰ ἑπτὰ δέματα, Περεντῖνος Γεώρ. δρχ. 140 γιὰ δύο δέματα, Ἀρβανίτης Ἰωάν. δρχ. 700 γιὰ δέκα δέματα, Ἐλιοῦ Ἀναστ. δρχ. 70 γιὰ ἕνα δέμα, Πριγκίπισσα Ἀλίκη δρχ. 70 γιὰ ἕνα δέμα, Γιαννακόπουλος Θάνος δρχ. 70 γιὰ ἕνα δέμα, Λεονάρδου Ντέμης δρχ. 70 γιὰ ἕνα δέμα, Ἐπιθεωρητὴς Δημοτ. Σχολ. Γόρτυνος δρχ. 4.000 γιὰ πεντήκοντα δέματα, Ἀκύλας Βίκτωρ δρχ. 70 γιὰ ἕνα δέμα, Γενίδουκα δρχ. 70 γιὰ ἕνα δέμα, Γενίδουκα καὶ Θ. Μπουρατίνου δρχ. 140 γιὰ δύο δέματα, Βαφειάδου Μαρία δρχ. 70 γιὰ ἕνα δέμα, Παρασκευᾶς Ἠλίας δρχ. 140 γιὰ δύο δέματα, Δημάκη Μαρία δρχ. 70 γιὰ ἕνα δέμα, Ἀναστασιάδης Θεμιστ. δρχ. 280 γιὰ τέσσαρα δέματα, Καρδελάρης Καρ. δρχ. 500 γιὰ ἑπτὰ δέματα, Μεταξᾶς Ἄγγελος δρχ. 70 γιὰ ἕνα δέμα, Ἀφθονίδου Ζωὴ δρχ. 70 γιὰ ἕνα δέμα, Νούλης Κωνστ. δρχ. 70 γιὰ ἕνα δέμα, Τρικούπη Μαρία δρχ. 70 γιὰ ἕνα δέμα, Τρικούπης Σπυρ. δρχ. 140 γιὰ δύο δέματα, Ἀργυράκη Πόπη δρχ. 140 γιὰ δύο δέματα, Ζέντε Μεταξία δρχ. 70 γιὰ ἕνα δέμα, Δούκας Γεώργ. δρχ. 140 γιὰ δύο δέματα, Κωνσταντακάτου Ἀγγέλου δρχ. 350 γιὰ γιὰ πέντε δέματα, Τσερτεροπούλου Ἐρατὼ δρχ. 700 γιὰ δέκα δέματα, Καραγεώργης Ἠλίας δρχ. 350 γιὰ πέντε δέματα, Πούλου Μιχαὴλ δρχ. 70 γιὰ ἕνα δέμα, Παπαευστρατίου Κωνστ. δρχ. 70 γιὰ ἕνα δέμα, Τσαγγάρη Λέλα δρχ. 70 γιὰ ἕνα δέμα, Μιχαηλίδου Κορνηλία δρχ. 50, Καμμένος Ν. δρχ. 700 γιὰ δέκα δέματα, Πιατῆ Μαρία δρχ. 70 γιὰ ἕνα δέμα καὶ Ἠλίας Καραγεῶργος δρχ. 350 γιὰ πέντε δέματα.

Ὁ 4ος Ὑποτομεὺς Θηλέων προσέφερε 25.165 δραχμάς, ἡ κ. Φωφὼ Λαούδη 1.000 δρχ., ὁ κ. Γεράσιμος Χαροκόπος 1.000 δρχ., ὁ 4ος Ὑποτομεὺς Θηλέων Πειραιῶς 5.106 δρχ. καὶ ὁ κ. Γεώργιος Νόνης διὰ λογαριασμὸν τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας 70.000 δραχμάς.

Εἴδη προσέφερον οἱ κάτωθι:

Κατάστημα Μπεχλιβανίδου 1994 ρεκλάμας τῶν χαρτονίων δια τὸ «Τσιγάρο τοῦ Στρατιώτου». Κα Παπαστεφάνου 8 ρόμπες διὰ τοὺς τραυματίας, 3 κουβαρίστρες, 18 κουμπιά, Κα Στάντζου 7 χλαίνας καὶ 7 κουκοῦλες. Κα Τσιούρη Ἑλένη 4 ζεύγη κάλτσες, 4 κουτιὰ τσιγάρα. Κος Σουχαρούκωφ 12 πιζάμες μάλλινες. Οἶκος Γεωργαντᾶ 14 χλαῖνες. Οἶκος Μαργαρίτη 300 κουτιὰ σιγαρέττα. Κα Λένα Σιγικρίδου 2 ζεύγη κάλτσες. Σύλλογος Γονέων 11 πουλόβερ, 8 ζῶνες, 13 ζεύγη κάλτσες, 29 ζεύγη γάντια, 2 ἐσώβρακα, 132 παλτὰ παιδικά, 118 φορεματάκια, 24 φορεσιὲς ἀγοριῶν, 14 ὑποκάμισα ἀνδρικά, 6 φορεματάκια κοριτσιῶν, 2 φορέματα ἀγοριῶν, 5 φορέματα κοριτσιῶν, 2 φοῦστες, 1 κουστοῦμι παιδικό, 2 φορεσιὲς ναυτικὰ παιδιῶν, 1 σακκάκι παιδικό, 1 παλτὸ κοριτσιοῦ, 1 φορεσιὰ πιζάμες ἀνδρικές, 1 γιλέκο, 1 ὑποκάμισο ἀνδρικό, 3 πουλόβερ, 1 φοῦστα, 2 ἐσάρπες, 1 κουκοῦλα, 1 μπερέ, 1 πανταλόνι ἀγοριοῦ, 26 ζεύγη κάλτσες παιδικές, 12 ζεύγη κάλτσες ἀνδρικές, 2 ζεύγη γάντια, 2 κυλότες κοριτσιῶν, 1 βαλίτσα, 1 ζιλέ, 9 ὑποκάμισα, 1 ζεῦγος γάντια. Ἐπίσης περισυνελέγησαν διὰ τοῦ κ. Κασταγάρα 88 κουτιὰ σιγαρέττα καὶ 136 σιγαρέττα χύμα.

Μιμηκόπουλος 250 φύλλα χαρτόνι, 10.000 καρτέλλες. Χαρτοποιΐα Αἰγίου Α. Ε. 200 φύλλα χαρτόνι, 8.000 καρτέλλες, 5.000 ἡμίφυλλα πολυγράφου, Δὶς Χακιροπούλου Περ. Θηλ. Συν. Π.Υ.Α.Μ. 9 πουλόβερ, 1 ζωνάρι, 11 ζεύγη κάλτσες, 2 ζεύγη γάντια, 1 ὀκᾶ μαλλί, 2 πακέτα. κ. Παργιανὰς 1 βαρελάκι κονιὰκ 18 ὀκάδες. κ. Βαλαριώτης Σπῦρος 2 κουβέρτες. κ. Διονύσιος Ρέκος 1 κουκοῦλα, 1 ζεῦγος κάλτσες. Κα Λαδοπούλου 2 φανέλλες, 1 ζεῦγος κάλτσες. Δὶς Κουτσοδήμα 1 ζεῦγος κάλτσες. κ. Βανῆς Γεώργ. 240 φιάλας παλαιοῦ κονιάκ. κ. Βογιατζίδης 100 φιάλας παλαιοῦ κονιάκ. κ. Βράγκαλης Νικ. 50 ζεύγη κάλτσες μάλλινες. κ. Κων. Κάπας 25 φανέλλες. κ. Καραμπίρης 60 κυτία σιγαρέττα. Δὶς Καίτη Ἀργυροπούλου 21 τεμάχια παιδικὰ ἐνδύματα. Ὁ 11ος Ὑποτομεὺς Θηλέων περισυνέλεξε 4 κουβέρτες, 2 φανέλλες, 1 ἐσώβρακο, 3 κασκόλ, 3 κουβάρια μαλλί, 6 πακέτα τσιγάρα, 2 ζεύγη κάλτσες, διὰ τῶν κιβωτίων περισυνελέγησαν 297 κυτία σιγαρέττα. Ὑποδιοίκησις Νότου 20 ζεύγη κάλτσες μάλλινες, 12 πουλόβερ μάλλινα. Δὶς Νεστορίδου 13 κουκοῦλες, 3 ζεύγη γάντια, 4 ζεύγη κάλτσες. Τὸ Περίπτερον Πλατείας Συντάγματος 145 ζεύγη κάλοτες, 37 ζεύγη γάντια, 7 ζῶνες, 1.356 μικρὰ κυτία σιγαρέττα, 102 μεγάλα, 133 ὀκάδες σῦκα, 110 πουλόβερ, 455 ζεύγη κάλτσες, 40 βαμβακερὲς κάλτσες, 120 ζεύγη γάντια, 69 κασκόλ, 7 ζῶνες, 7 κουκοῦλες, 100 μανδήλια, 50 πακέτα σῦκα, 27 ὀκάδες σῦκα, 200 δράμια καρύδια, 6 κουτιὰ μπισκότα, 12 κουτιὰ μέντες, 2 κουτιὰ λουκούμια, 13 πλάκες σοκολάτες μεγάλες, 5 μικρὲς σοκολάτες, 175 δράμια καραμέλες. 1ος καὶ 10ος Ὑποτομεὺς Θηλέων Πειραιῶς 306 πακέτα σιγάρα, 21 τεμάχια σαπούνι, 2 δωδεκάδες σπίρτα, 4 μολύβια, 150 κόλλες, 2 κουτιὰ κονσέρβες, 1 κουτὶ γλυκό, 2 πακέτα λουκούμια, 10 τσαπέλλες σῦκα, 1 τετράδιον, 1.234 βιβλία, 7 πακέτα σῦκα, 12 ξυραφάκια, 4 ὀκάδες σταφίδα, 1 βαλίτσα, 3 πακέτα μακαρόνια, 2 πακέτα καραμέλες 8 μποτίλιες κρασί, 5 μποτίλιες κονιάκ, 2 μπουκάλια μπῦρες, 3 μποτίλιες μαυροδάφνη, 1 μποτίλια ρακὶ καὶ Περιοδικά.

Μαρία Γουναροπούλου ἕνα πουλόβερ καὶ δύο ζεύγη κάλτσες. Περιφ. Διοίκησις Ἀρρένων Πρωτευούσης δέκα τρία πακέττα τσιγάρα, Δ. Χαραλάμπη δύο φιάλας Μπράντυ μία φιάλη κρασὶ Σαμιώτικο, Βαλιζῆ μία ζώνη μάλλινη, 21ος Ὑποτομεὺς Θηλέων Πρωτευούσης ἕνα ἀντίσκηνον, ἕνα κρεββάτι, τεσσαράκοντα ζεύγη κάλτσες, ἕξ πουλόβερ, δέκα ἕξ σώβρακα, εἴκοσι ἑπτὰ φανέλλες, δέκα κασκόλ, ἕνα παλτὸ γούνινο, τέσσαρα ζεύγη γκαῖτες, ἑξήκοντα μία κουβέρτες, ἕνα πάπλωμα, ἕξ ὑποκάμισα, δώδεκα παιδικὰ εἴδη καὶ μαξιλάρια, τρεῖς μπόγους μαλλί, ἕνα στρῶμα, ἕξ προσόψια μιὰ μαξιλαροθήκη, ἕξ ὑποκάμισσα, ὀκτὼ γελέκα, ἑπτὰ σακάκια, ἕξ ζεύγη κάλτσες, ἕνδεκα πανταλόνια, ἕν γεῦγος ζάντια, ἕνα μπόγο μεγάλο μαλλί, πέντε πουλόβερ, δύο ζεύγη γάντια, τέσσαρα ζεύγη κάλτσες, πέντε κουκοῦλες καὶ βιβλία. 12ον Τάγμα Θηλέων, 112 πακέττα τσιγάρα, δύο μεγάλα πακέττα τσιγάρα, ἕνα μεγάλο πακέττο τσιγάρα ἀνοικτό, τέσσαρες ὀδοντόπαστες, ἕνα σαποῦνι. Λίνα Κατακουζηνοῦ μία μάλλινη ζώνη.

Ἀρκετὰ εἴδη περισυνέλεξεν ἐπίσης ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις Ε.Ο.Ν. Ἀττικοβοιωτίας.

Διὰ τῆς Ὑπηρεσίας Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν. προσέφερον ὑπὲρ τῶν μαχομένων στρατιωτῶν μας καὶ τῶν οἰκογενειῶν των οἱ κάτωθι τὰ ἑξῆς εἴδη:

Ὑποδιοίκησις Βορρᾶ: 6 ζεύγη κάλτσες, 6 κασκὸλ μάλλινα, 1 ζεῦγος γάντια, 2 κουκασκὸλ μάλλινα, 1 ζεῦγος γάντια, 2 κουτιὰ τσιγάρα, 1 ὀκᾶ σῦκα, 10 πακέττα σῦκα, 3 κουτιὰ πυρεῖα, 4 περιοδικά. Προσωπικὸν Ἐθνικῆς Κτηματικῆς Τραπέζης: 14 ζῶνες (ζωνάρια μάλλινα) 6 ζεύγη γάντια, 1 κουκοῦλα. κ. Καμπιτσόπουλος: πουλόβερ μάλλινα, 1 ζεῦγος κάλτσες μάλλινες, 1 ζεῦγος γάντια πέτσινα. Θεόδωρος Θεοφάνης: 1 ἐπανωφόρι παιδικό, 1 φοῦστα παιδική, 1 ζακέτα μάλλινη, 2 κασκόλ, 2 σακάκια ἀνδρικά, 1 ζακέτα παιδική, 1 πανταλόνι ἀνδρικό, 1 ζεῦγος γάντια παιδικά, 4 ζεύγη κάλτσες ἄσπρες, 5 ζεύγη παπούτσια, 1 ζεῦγος σοσόνια παιδικά. Κόκαλη Νίκη: 1 φανέλλα μάλλινη, 1 κουκοῦλα μάλλινη, 1 ζεῦγος γάντια, 1 ζεῦγος κάλτσες ἀνδρικὲς μεταχειρισμένες. Ὑποδιοίκησις Νότου: 1 πουλόβερ μάλλινο καινούργιο. Παπαδοπούλου: 4 ζεύγη κάλτσες μάλλινες 22 πετσέτες, 4 κασκὸλ καινουργῆ, 2 κασκὸλ παλαιά. Γεώργιος Μαυρόπουλος: 2 ζεύγη κάλτσες μάλλινες. Μαρίκα Κοζάκη: 301 βιβλία περιοδικά. Γιαννοῦλα Λεμπέτου: 12 πακέττα τσιγάρα. Εἰρ. Βλάγκαλη: 3 ζεύγη γάντια. Εὐφρ. Μπάκα: 2 ζεύγη γάντια μάλλινα, καινουργῆ, 2 ζεύγη κάλτσες μάλλινες καινούργιες, 3 πουλόβερ μάλλινα καινουργῆ. Σοφία Ἀλιτζόγλου: 2 ζεύγη μάλλινες κάλτσες καινούργιες. Λίνα Βλάχου: διάφορα εἴδη διὰ βρέφη, 4 μπάντες, 4 μισοφόρια.

Διὰ τῶν κιβωτίων σιγαρέττων τῶν τοποθετημένων διὰ τὴν περισυλλογήν, συνελέγησαν χθὲς 220 πακέττα τσιγάρα καὶ πολλὰ εἰς χῦμα. Εἰς τὸ Περίπτερον τῆς Πλατείας Συντάγματος ἐξακολουθοῦν ἀθρόαι εἰσφοραὶ τοῦ κοινοῦ διὰ τὸν στρατὸν καὶ τὸν ἄμαχον πληθυσμόν.

Ἐξ ἄλλου ὁμάδες Φαλαγγιτισσῶν ἐπισκεφθεῖσαι, ὡς συνήθως, τοὺς τραυματίας μας, προσέφεραν εἰς αὐτοὺς διάφορα χρήσιμα δῶρα καὶ τοὺς ἐβοήθησαν εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἀλληλογραφίας των.

Η ΧΟΡΩΔΙΑ Ε.Ο.Ν. ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Ἡ Ὑποδιοίκησις Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων Πειραιῶς κατήρτισε Χορωδίαν καὶ Ὀρχήστραν ἀποτελουμένην ἐκ Φαλαγγιτῶν, ἡ ὁποία θὰ χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν ψυχαγωγίαν τῶν ἡρωϊκῶν τραυματιῶν μας οἱ ὁποῖοι νοσηλεύονται εἰς διάφορα Στρατιωτικὰ Νοσοκομεῖα.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΙ ΤΡΑΥΜΑΤΙΩΝ ΠΡΟΣ ΤΗΝ Ε.Ο.Ν.

Οἱ τραυματίαι τοῦ 4ου Στρατιωτικοῦ Νοσοκομείου Ἀθηνῶν ἀπέστειλαν πρὸς τὴν Κεντρικὴν Διοίκησιν Νεολαίας τὸ κάτωθι τηλεγράφημα:

«Εὐχαριστοῦμεν τὴν Ε.Ο.Ν. διὰ τὰς στοργικὰς καὶ πλήρεις ἀφοσιώσεως πρὸς ἡμᾶς περιποιήσεις της».

Οἱ τραυματίαι τοῦ 4ου Στρατιωτικοῦ Νοσοκομείου Ἀθηνῶν

ΤΟ ΠΟΛΕΜΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΗΣ "ΝΕΟΛΑΙΑΣ„

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 20 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1940.— Ἡ Ἑλληνικὴ λόγχη ἐσημείωσε καὶ νέους θριάμβους.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 54 πολεμικὸν ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα:

«Ὁ ἀγὼν ἐσυνεχίσθη ἐπιτυχῶς. Ὁ ἐχθρὸς παρὰ τὴν σφοδρὰν ἀντίστασίν του ἐξετοπίσθη διὰ τῆς λόγχης ἐκ θέσεών του ἀφήσας εἰς χεῖρας μας ὑπὲρ τοὺς 600 αἰχμαλώτους καὶ πολυάριθμα αὐτόματα ὅπλα καὶ λοιπὸν ὑλικόν.

» Ἡ δρᾶσις τῆς ἐχθρικῆς ἀεροπορίας σήμερον ἐστράφη καὶ κατὰ νοσηλευτικῶν ἐγκαταστάσεων παρὰ τὰ καταφανῆ των σήματα τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

» Ἡ ἡμετέρα ἀεροπορία ἔδρασεν ἐπιτυχῶς βομβαρδίσασα στρατιωτικοὺς στόχους».

Κατ' ἀνακοίνωσιν τοῦ Ὑφυπουργείου Ἀσφαλείας εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας ἐπεκράτησεν ἡσυχία.

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 21 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1940.— Ὁ στρατός μας κατέλαβε καὶ νέας θέσεις συλλαβὼν καὶ πολλοὺς αἰχμαλώτους.

Τὸ ὑπ'. ἀριθ. 55 πολεμικὸν ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου ἀναφέρει τὰ ἑξῆς:

«Νέαι θέσεις κατελήφθησαν κατόπιν ἐπιτυχῶν ἀγώνων. Συνελήφθησαν αἰχμάλωτοι ὁπλῖται καὶ ἀξιωματικοί, ἐν οἷς καὶ εἷς ἀντισυνταγματάρχης καὶ περιῆλθεν εἰς χεῖρας μας ἄφθονον ὑλικὸν μεταξὺ τοῦ ὁποίου καὶ δύο πυροβολαρχίαι».

Ἐξ ἄλλου τὸ Ὑφυπουργεῖον Ἀσφαλείας ἀνακοινοῖ ὅτι κατὰ τὴν χθεσινὴν ἡμέραν ἐβομβαρδίσθη ὑπὸ τῆς ἐχθρικῆς ἀεροπορίας ἡ Λευκὰς ἄνευ θυμάτων καὶ ζημιῶν.

ΚΥΡΙΑΚΗ 22 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1940.— Ἡ χθεσινὴ φάσις τῆς μάχης ὑπῆρξεν ἡ σκληροτέρα ὅλων καθ' ὅσον τὸ πεζικόν μας ἐπολέμησεν εἰς περιοχήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ χιὼν ἐκάλυπτε τὰ ἐδάφη εἰς ὕψος ἑνὸς μέτρου.

Δύο Ἰταλικὰ τάγματα ἐκυκλώθησαν, μία ὀρειβατικὴ πυροβολαρχία καὶ εἷς οὐλαμὸς διελύθησαν.

ΔΕΥΤΕΡΑ 23 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1940.— Τὰ Ἑλληνικὰ στρατεύματα εὑρίσκονται πλέον εἰς ἀπόστασιν βολῆς ἀπὸ τὴν Χειμάρραν.

Ἐκ τοῦ Γεν. Στρατηγείου ἐξεδόθη τὸ ὑπ' ἀριθ. 57 πολεμικὸν ἀνακοινωθέν, ἔχον ὡς ἑξῆς:

«Τοπικοὶ ἐπιτυχεῖς ἀγῶνες εἰς διάφορα σημεῖα. Συνελήφθησαν αἰχμάλωτοι ἐν οἷς καὶ δύο ἀντισυνταγματάρχαι.

» Διεπιστώθησαν ἕτερα δύο ἀεροπλάνα καταρριφθέντα χθὲς ὑπὸ ἀντιαεροπορικοῦ πυροβολικοῦ».

Κατ' ἀνακοίνωσιν τοῦ Ὑφυπουργείου Ἀσφαλείας εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας ἐπεκράτησεν ἡσυχία.

ΤΡΙΤΗ 24 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1940.— Ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς εἰσῆλθε θριαμβευτικῶς εἰς τὴν Χειμάρραν ἀνατρέψας τὴν ἀντίστασιν τοῦ ἐχθροῦ.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 58 πολεμικὸν ἀνακοινωθὲν ἀναφέρει σχετικῶς τὰ κάτωθι:

«Χειμάρρα κατελήφθη. Τὸ 141ον τάγμα μελανοχιτώνων ἐξ 29 ἀξιωματικῶν καὶ 677 ὁπλιτῶν κυκλωθὲν παρεδόθη. Ὁμοίως συνελήφθη αἰχμάλωτος καὶ ὁ διοικητὴς τοῦ 11ου τάγματος τοῦ 2ου συντάγματος Βερσαλλιέρων μετὰ τοῦ ἐπιτελείου του καὶ πολλῶν ὁπλιτῶν.

» Πολυάριθμον ὑλικὸν περιῆλθεν εἰς χεῖρας μας».

Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας ἡσυχία.

ΠΕΜΠΤΗ 25 Δεκεμβρίου.— Ἡ προώθησις τοῦ στρατοῦ μας συνεχίζεται πάντοτε, χωρὶς νὰ δίδεται εἰς τὸν ἐχθρὸν ὁ καιρὸς νὰ συγκροτήσῃ γραμμὴν ἀμύνης.

Ἐκ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου ἐξεδόθη τὸ κάτωθι συμπληρωματικὸν ἀνακοινωθὲν τῆς 24ης Δεκεμβρίου ὑπ' ἀριθ. 59.

«Κατὰ τοὺς σημερινοὺς τοπικοὺς ἀγῶνας περιῆλθον εἰς χεῖρας μας αἰχμάλωτοι, 8 πυροβόλα καὶ πολυάριθμον ὑλικόν».

Τὴν Παρασκευὴν 26ην Δεκεμβρίου 1940 εἰς τὸ ὑπ. ἀριθ. 60 ἀνακοινωθὲν ἀναφέρονται τὰ ἑξῆς:

«Συνεχίζονται ἐπιτυχῶς περιωρισμέναι τοπικαὶ ἐπιχειρήσεις».

Τὸ Ὑφυπουργεῖον Ἀσφαλείας ἐξ ἄλλου ἀνεκοίνωσε τὰ ἀκόλουθα:

«Κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων ἡ Ἰταλικὴ ἀεροπορία ἐβομβάρδισε τὴν πόλιν τῆς Κερκύρας μὲ θύματα 21 νεκροὺς καὶ ὑπὲρ τοὺς 30 τραυματίας, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ περισσότερα γυναικόπαιδα. Εἶναι ὁ 23ος ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ πολέμου βομβαρδισμὸς τῆς πόλεως τῆς Κερκύρας, ἡ ὁποία κατὰ τὰς διεθνεῖς συμβάσεις εἶναι ἀνοχύρωτος καὶ εἰς τὴν ὁποίαν οὐδεὶς στρατιωτικὸς στόχος ὑπάρχει, αἱ δὲ Ἰταλικαὶ ἀεροπορικαὶ ἐπιδρομαὶ στρέφονται ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς καὶ ἐξ ὁλοκλήρου κατὰ τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ.

Ὁμοίως κατὰ τὴν ἰδίαν ἡμέραν ἐβομβαρδίσθη καὶ ἡ Λευκὰς ἄνευ θυμάτων ἢ ζημιῶν.

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 27 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ.— Συνεχίζεται ἀκάθεκτος ἡ προώθησις τοῦ στρατοῦ μας ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ μετώπου. Εἰς χεῖρας μας περιῆλθον πολλοὶ αἰχμάλωτοι καὶ ἄφθονον πολεμικὸν ὑλικόν.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 62 πολεμικὸν ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου ἀναφέρει τὰ ἑξῆς:

«Ἐσυνεχίσθησαν ἐπιτυχεῖς τοπικαὶ ἐπιχειρήσεις. Συνελήφθησαν ὑπὲρ τοὺς 200 αἰχμάλωτοι ἐν οἷς καὶ ἀξιωματικοὶ καὶ περιῆλθον εἰς χεῖρας μας πολλὰ αὐτόματα ὅπλα καὶ ὅλμοι».

Κατ' ἀνακοίνωσιν τοῦ Ὑφυπουργείου Ἀσφαλείας ἡ ἐχθρικὴ ἀεροπορία ἐβομβάρδισε χθὲς μίαν πόλιν τῆς Ἠπείρου ἄνευ θυμάτων

χθὲς μίαν πόλιν τῆς Ἠπείρου ἄνευ θυμάτων.

Η Ε.Ο.Ν. ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΕΡΚΥΡΑΝ

Κατὰ τὴν νέαν ἄνανδρον καὶ ἀνίερον ἐπιδρομὴν τῶν Ἰταλικῶν ἀεροπλάνων εἰς τὴν Κέρκυραν κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων ἡ Ε.Ο.Ν. ἔδειξε παραδειγματικὴν αὐτοθυσίαν καὶ ἐσκόρπισε παντοῦ τὴν εὐψυχίαν ψάλλουσα τὸν ὕμνον της ἐνῷ ἀνέσυρε τοὺς τραυματίας ἐκ τῶν ἐρειπίων.

Ο ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 368)

τανε ἀποφασισμένοι οἱ σύντροφοί του γιὰ τὴν ἐκτέλεσι μὲ τὴν προσφορὰ τῆς ζωῆς των. Γιατί τι ἤτανε ἡ μικρούλα ζωή τους μπροστὰ στὸ μεγαλεῖο καὶ τὴν ἀπεραντοσύνη τοῦ σκοποῦ των αὐτοῦ; ὅπως τοὺς ἔλεγε σιγὰ ὁ λοχαγός. Ὁ καθένας ἀπὸ τοὺς πέντε τὸ ἔνοιωσε αὐτὸ μὲ τὰ δικά του πνευματικὰ καὶ ψυχικὰ ἐφόδια. Μὰ ὅλοι αὐτοὶ οἱ δρόμοι σμίγανε στὸ τέλος καὶ γεννούσαν τὴν μεγάλη ἀπόφασι.

Ὁ λοχαγὸς ἀπὸ τὴν Σχολὴ τῶν Εὐελπίδων, ὁ δάσκαλος τοῦ δημοτικοῦ ἀπὸ τὴν Ἄρτα, ὁ νέος τελωνοφύλακας καὶ «ποιητής» ἀπὸ τὴν Κεφαλλωνιά, ὁ τσοπάνος ἀπὸ τὸ Ζαγόρι καὶ ὁ τσαγκάρης ἀπὸ τὸ Μέτσοβο. Ὅλοι εἴχανε μονομιᾶς ψηλώσει καὶ τρανώσει μέσα στὴ μεγαλειώδικη ἐκείνη κι' ἄγρια φύσι μόνο γιατὶ εἴχανε νοιώσει τὴν ἀποστολή τους ἐκείνη.

Βάστηξε στὴ φοῦχτα τοῦ ἀριστεροῦ του χεριοῦ τὸ τέλος τοῦ ἀναμμένου του τσιγάρου ὁ Τάσος ὁ δεκανέας καὶ μὲ τὸ ἄλλο του ἔβγαλε ἀπὸ τὴν ταμπακιέρα του ν' ἀνάψη καὶ τὸ δεύτερο. Πάντα τὰ κάπνιζε ζευγάρι. Ἔβαλε τὸ καινούργιο στὰ χείλη του, ρούφηξε καλὰ καὶ κάρφωσε τὰ μάτια του στὸ ἀπομέσα σκέπασμα τῆς σιγαροθήκης του. Ἀφωσιώθηκε ἐκεῖ ἐνῶ τὰ χείλη του κάτι μουρμουρίζαν.

Ὁ δάσκαλος τὸν εἶδε.

—Τί θωρεῖς αὐτοῦ μέσα; Μήπως τὸ κάντρο τῆς καλῆς σου;

—Ὄχι, μὰ κάτι μοῦ χάρισε ἐκείνη. Τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας ἔβαλε καὶ ζουγράφισαν μέσα δῶ. Καὶ τηράω τὸ πρόσωπο τῆς Μεγαλόχαρης, πόσο μοιάζει τῆς μάνας μου, τῆς καλῆς καὶ πονετικῆς...

Μὲ τὸ τσιγάρο ποὺ τράβηξε τώρα δυνατὰ φωτίστηκε μιὰ μικρὴ κακογραμμένη εἰκόνα στὸ σκέπασμα τῆς μαύρης σιγαροθήκης. Κακοβαλμένη ἐκεῖ, μὰ μεγαλόπρεπα θρονιασμένη μέσα στὴν ψυχὴ ἐκείνων τῶν πέντε ποὺ τραβοῦσαν μ' ἀλαφρὴ καρδιὰ πρὸς τὴ θυσία.

Ὁ Τάσος τοὺς κοίταξε ὅλους στὸ γῦρο. Ὅλοι ἔκαναν τὸ σταυρό τους στὴ χάρι της.

—Ἕνα χρυσὸ γιορντάνι θὰ σοῦ φέρω, Παναγιά μου Ζαγοριανή, εἶπε ὁ Τάσος κι' ἔκλεισε μὲ εὐλάβεια τὴν σιγαροθήκη.

Μὲ τὸ σούρουπο ἔφτασαν ὅσο ψηλὰ μποροῦσαν μὲ πόδια καὶ χέρια σκαρφαλώνοντας μέσα στῶν βράχων τὶς σχισμές. Δυὸ ὧρες σκάλωναν σὰν τ' ἀγριοκάτσικα δεμένοι ὁ ἕνας μὲ τὸν ἄλλον ἀπὸ σκοινιά. Εἴχανε ἀφήσει τοὺς γυλιοὺς καὶ τὰ ντουφέκια, μόνο τὰ πιστόλια καὶ τὰ ξίφη εἴχανε στὴ μέση.

Γιὰ μιὰ στιγμὴ στάθηκε ἀπελπισμένος ὁ λοχαγός. Ἀκούμπησε στὸ γρανίτη τοῦ θεόρατου βράχου.

—Δὲν μποροῦμε πιά... Ἐδῶ μᾶς σταματᾶ τὸ πνεῦμα τοῦ Ἰβάν... τὸ στοιχειὸ τοῦ βουνοῦ... Δὲν θὰ μάθουμε τίποτα...

—Μὰ αὐτὸ πρέπει νἆναι μαζί μας, εἶπε δειλὰ ὁ δάσκαλος.

—Ναὶ εἶναι μαζί μας, πρόσθεσε ὁρμητικὰ ὁ Τάσος ἀφοῦ ἡ Παναγιὰ εἶναι μαζί μας. Καὶ καθὼς εἶδε τὸ λοχαγὸ ἔτσι ἀπελπισμένο τὸν πλησίασε καὶ τοῦ λέγει:

—Κὺρ λοχαγέ, θὰ τὰ μάθουμε ὅλα. Θὰ σᾶς φέρω ἕναν αἰχμάλωτο ἀπὸ κεῖ πάνω.

Σὲ μισὴ ὥρα ὁ Τάσος βρίσκονταν στὴν προβολὴ ἑνὸς βράχου πάνω ἀπὸ τὰ κεφάλια τους. Κάτωθέ του ἔχασκε ὁ «γκρεμὸς τοῦ θανάτου». Πῶς μπόρεσε ν' ἀνεβῆ ὡς ἐκεῖ; Ἔρριξε τὸ σκοινί του κι' ἀνέβασε τὸ δάσκαλο καὶ τὸ τσαγκάρη ἀπὸ τὸ Μέτσοβο. Μὲ τοὺς δυὸ συντρόφους του βρέθηκε σὲ λίγο ἕρποντας κοντὰ στοὺς Ἰταλοὺς διπλοσκοπούς.

—Ντούπ... ντού... χάνονταν τὰ βήματα τοῦ σκοποῦ μέσα στὸ χιόνι. Τριάντα τὸν ἀριθμὸ μέτρησε ὁ Τάσος. Κι' ἐκεῖ στὸ βράχο, ποὺ τελείωναν τὰ βήματα τοποθέτησε τοὺς δυό του συντρόφους. Αὐτὸς χώθηκε λίγο πλάγια. Ὅταν ὁ σκοπὸς ἔφτασε πρὸς τὸ βράχο τάκ... ἕνα μικρὸ πετραδάκι χτύπησε στὰ πόδια του. Μπᾶ δὲν εἶναι τίποτα σκέφτηκε, κανένα ἀργοπετούμενο αἰτοπούλι.

Ἡσυχία γύρω. Πάλι ἄρχισε τὸ βῆμα του. Στὴ δεύτερη στροφὴ πάλι τάκ, τάκ... δύο πετραδάκια χτύπησαν στὰ πόδια του. Πάλι στάθηκε. Μὰ ποιὸς μποροῦσε νὰ ζυγώσῃ ἐκεῖ ἀπάνω ἐχτὸς ἀπὸ τοὺς Ἀλπίνι; Ὅταν ὅμως στὴν τρίτη φορὰ ἄκουσε τάκ... τάκ... τάκ... τρία πετραδάκια νὰ πέφτουν στὸ δρόμο του ἔσκυψε, ἔβαλε τὸ ὅπλο του μπροστὰ κι' ἄνοιξε τὸ στόμα του νὰ φωνάξῃ «Τίς εἶ;».

Μὰ δὲν πρόφτασε. Τέσσερα γεροδύναμα χέρια τοῦ ἔφραξαν τὸ στόμα του καὶ τὸν ἀφώπλισαν.

Τ' ἄλλα ἤτανε τοῦ Τάσου δουλειά, ποὺ βούτηξε τὸν Ἰταλὸ καὶ τὸν κύλησε πρὸς τὰ κάτω. Μὲ τὰ σκοινιὰ ποὺ κρέμουνταν ἀκόμα κατέβασαν μαζί τους τὸν αἰχμάλωτο στὰ ριζὰ τοῦ θεόρατου βράχου.

—Νάτος κὺρ λοχαγέ. Δὲν σοῦ τὄλεγα; Πιὸ δύσκολα πιάνει κανεὶς ἕνα κατσίκι παρὰ ἕναν Ἰταλὸ αἰχμάλωτο.

Σαστισμένος καὶ φοβισμένος ὁ νέος Ἰταλὸς στέκονταν καὶ περίμενε.

—Τ' ὄνομά σου; τὸν ρωτᾶ στὴ γλῶσσα του ὁ λοχαγός.

—Βόλπιο Τσεττίνι, ἀπάντησε σιγὰ τρέμοντας.

Ὁ Τάσος τὸν πλησίασε, ἔβαλε τὸ χέρι στὸν ὦμο του καὶ τοῦ εἶπε μὲ καλωσύνη:

—Νὸ κακό. Μόνο πές μας ὅσα ξέρεις...

Προσπαθοῦσε νὰ τὸν ἡσυχάσῃ γιὰ νὰ μιλήσῃ.

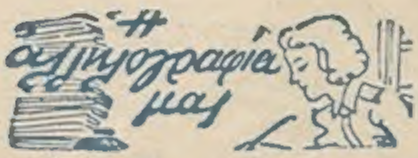
Ἔτσι πάρθηκε τὸ ἰταλικὸ ἐκεῖνο φυλάκιο πάνω σὲ κάποια κορφὴ τοῦ Ἰβάν.

Ὁ Βόλπιο Τσεττίνι ἀπὸ τὸ τάγμα τῶν Ἀλπινιστῶν πῆγε ἀληθινὰ στὴν Ἀθήνα. Μόνο ποὺ δὲν βάδισε κάτω ἀπὸ τόξα θριαμβευτικὰ καὶ νικητήρια. Ἀνέβηκε ἀπὸ τὴ λεωφόρο Συγγροῦ μαζὶ μ' ἕνα κοπάδι ὅμοιους του μὲ σκυμμένο τὸ κεφάλι. Μικρὴ ἡ διαφορά. Κάπου στάθηκε. Κάτι τὸν ἔσφιγγε στὸ δεξὶ χέρι. Τὸ βραχιόλι τῶν Ἀλπίνι μὲ τὸ ρητὸ τοῦ ἀρχηγοῦ: «Τίποτε δὲν εἶναι ἀδύνατο γιὰ τοὺς Ἀλπίνι». Χαμογέλασε πικρά. Ἔβγαλε τὸ βραχιόλι καὶ τὸ πέταξε στὴ μέση τοῦ δρόμου.

Ὁ Βόλπιο Τσεττίνι δὲν γλυκοκοιτάζει πιὰ τὴ ζουγραφιὰ τῆς σιγαροθήκης του. Τοὔφερε γρουσουζιά.

Μὰ ὁ Τάσος ὁ τσοπάνος ἀπὸ τὸ Ζαγόρι φιλεῖ μὲ κατάνυξι θρησκευτικὴ τὸ εἰκόνισμα τῆς Παναγιᾶς τῆς Ζαγοριανῆς στὴ δική του. Τοὔδειξε τὸ δρόμο γιὰ τὸ μεγάλο ἀνέβασμα.

ΣΙΤΣΑ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ

Χειρόγραφα καὶ φωτογραφίες δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΧΡ. ΛΕΚΑΚΗΝ. Εἶναι γραμμένο καὶ στὶς δυὸ ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ. — ΝΙΚ. ΚΑΛΟΥΔΗΝ. Οἱ πνευματικὲς ἀσκήσεις ἐδόθησαν στὸν ἁρμόδιον συντάκτην. Θὰ λάβῃς ἐν καιρῷ ἀπάντησιν ἀπὸ τὴν οἰκείαν στήλην. — ΑΓΓΕΛΟΝ ΖΩΗΝ. Σὲ συγχαίρομε θερμῶς. Ὡραιότατο τὸ γράμμα σου. Ἡ προσπάθειά σου θὰ ἔχῃ λαμπρὰ ἀποτελέσματα. Ἔτσι πρέπει: ὅλοι μικροὶ - μεγάλοι κάτι νὰ κάνουμε. Ὁ ἀγώνας εἶναι σκληρός, ὁ ἐχθρὸς δόλιος, πολυάριθμος καὶ ἄρτια ἐξωπλισμένος. Χρειάζεται κοινὴ προσπάθεια γιὰ νὰ τὰ βγάλωμε ὣς τὸ τέλος πέρα. Κι' ἔτσι θὰ γίνῃ. Ἡ τελικὴ νίκη θὰ εἶναι δική μας. Τὸ θέλει ὁ Θεὸς ὁ δίκαιος, τὸ θέλει ἡ Παναγία, ποὺ πάντοτε ἐπροστάτευσε τὴ χώρα μας στὶς δύσκολες στιγμές της, τὸ θέλει ἡ Πατρίς. Καὶ θὰ γίνῃ. — ΠΑΥΛΟΝ ΧΤΙΣΤΟΔΟΥΛΟΠΟΥΛΟΝ, ΙΩΑΝΝΗΝ ΚΑΡΟΥΖΟΝ, ΘΕΟΔΩΡΟΝ ΔΑΜΙΑΝΟΝ, ΑΝΤΩΝΙΟΝ ΛΑΣΚΑΡΗΝ, ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΓΕΩΡΓΟΥΛΟΠΟΥΛΟΝ, ΠΑΤΡΟΚΛΟΝ ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗΝ, ΧΑΡ. ΣΤΟΓΙΑΝΝΗΗΝ, ΔΙΟΝ. ΜΑΝΟΝ, ΑΘΑΝ. ΚΑΒΡΟΝ, ΧΡΙΣΤ. ΑΝΤΥΠΑΝ, ΒΑΣ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΝ, ΑΝΑΣΤ. ΤΑΚΤΙΚΟΝ, ΝΙΚ. ΛΟΡΕΝΤΖΟΝ, ΑΝΕΣΤΗΝ ΑΓΑΠΗΤΟΝ, ΑΝΔΡΕΑΝ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΙΔΗΝ, ΠΕΡ. ΔΑΡΟΠΟΥΛΟΝ, ΝΙΚ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ, ΓΕΩΡΓ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΝ, ΧΑΡΙΚΛ. ΔΩΡΟΥ, ΜΑΡΙΑΝ ΧΑΡΔΟΥΣΗ, ΕΛΕΝΗΝ ΝΕΣΤΟΡΟΣ, ΠΗΝ. ΘΡΕΨΙΑΔΟΥ, ΙΩΑΝΝΑΝ ΝΙΚ. ΦΑΡΔΟΥΛΗ, ΚΛΕΟΠΑΤΡΑΝ ΔΑΣΙΟΥ, ΑΝΤ. ΧΑΡΙΣΙΑΔΟΥ, ΘΡΑΣ. ΣΤΑΥΡΙΑΝΟΝ, ΛΟΥΚΑΝ ΔΟΝΤΑΝ, ΑΝΝΑΝ ΚΟΡΝΑΡΟΥ, ΧΑΡΗΝ ΣΤΑΥΡΟΥ, ΒΙΚΤ. ΡΩΜΑΝ, ΣΩΤ. ΠΕΠΑΝ, ΔΗΜ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, ΜΑΡΓ. ΧΑΪΤΗ, ΠΕΤΡΟΝ ΠΑΤΡΙΝΟΝ. Ἡ «Νεολαία» σᾶς εὐχαριστεῖ θερμῶς γιὰ τὶς εὐχές σας ἐπὶ τῷ Νέῳ Ἔτει, σᾶς ἀντεύχεται δὲ καὶ σᾶς συγχαίρει διὰ τὰ πατριωτικά σας αἰσθήματα καὶ τὴν ἀγάπην σας πρὸς τὸν Μεγάλον Ἀρχηγόν μας κ. Ἰωάννην Μεταξᾶν. — ΛΥΚΟΥΡΓΟΝ ΔΑΦΝΟΝ. Ναί, εἶναι ἄξιοι παντὸς ἐπαίνου οἱ ἀνδρεῖοι τσολιάδες μας. Ἄξιοι βαθυτάτης εὐγνωμοσύνης! — ΚΩΝΣΤ. ΣΑΛΑΧΗΝ. Ἂς ἐλπίζωμε — γιὰ τὸ καλὸν τῆς Ἰταλίας πρωτίστως! — ὅτι οἱ Ἰταλοὶ θὰ φροντίσουν ν' ἀπαλλαγοῦν τὸ ταχύτερον ἀπὸ τὸν ψευδοκαίσαρα, τὸν λυκάνθρωπο, τὸν ὑπάνθρωπο τῆς Ρώμης, ποὺ τόσα χρόνια τώρα τοὺς τυραννεῖ. Ἐμᾶς λίγο μᾶς νοιάζει. Τὸν πόλεμο ποὺ μᾶς ἐπέβαλαν θὰ τὸν κερδίσωμεν ὁπωσδήποτε! — ΑΝΤΩΝΙΟΝ ΔΡΟΣΟΝ. Βεβαίως καὶ ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ ὑπερηφανευώμεθα καὶ ὡς Ἕλληνες, ἀλλὰ καὶ ὡς ἄνθρωποι ποὺ ξέρουν νὰ πολεμοῦν γιὰ τὴν ἐλευθερίαν. — ΝΙΚ. ΣΑΛΤΑΝ. Εἶναι ἐντελῶς ἄτεχνον τὸ ποίημά σου. — ΜΗΤΣΟΝ ΑΛΛΑΟΥΝΗΝ. Ἐκτὸς τοῦ μεγάλου ὄγκου συνεργασίας, καθυστερεῖ καὶ στὸ ταχυδρομεῖο. Πάντως θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν. — ΜΑΝΩΛΗΝ ΛΟΥΡΩΤΟΝ. Δέξου τὰ πλέον θερμὰ συγχαρητήριά μας διὰ τὴν δωρεάν σου. Οἱ πλούσιοι, ποὺ δὲν δίδουν «οἰκειοθελῶς», ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ δώσουν μὲ «τὸ ζόρι». Δὲν πιστεύομε νὰ νομίζῃς ὅτι θὰ περάσῃ τὸ γεγονὸς ἀπαρατήρητο καὶ ὅτι... θὰ τὴν γλυτώσουν! Ὁ Ἀρχηγός μας, ποὺ ξέρει νὰ ἐπιβάλλῃ τὰς ἑκάστοτε ὑποχρεώσεις τῶν πολιτῶν ἔναντι τοῦ Κράτους μὲ δικαιοσύνη καὶ ἀκρίβεια, θὰ μεριμνήσῃ καὶ γιὰ τὸ ζήτημα αὐτό, γύρω ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἀσκόπως γίνεται τόσος θόρυβος. Ὁ Ἀρχηγὸς ξέρει πότε πρέπει νὰ ληφθοῦν τὰ κατάλληλα μέτρα. Συνεπῶς οἱ συζητήσεις εἶναι περιττές. — ΜΑΡΙΑΝ ΣΟΦΟΥΛΗ. Φαντάσου τί κακὸ θὰ ἐπάθαιναν ἂν ὁ στρατηγός τους — ὁ πολὺς Γκρατσιάνι — δὲν ἦταν πεπειραμένος στοὺς ἀφρικανικοὺς πολέμους. Τί νὰ τὰ λέμε: Οἱ Ἰταλοὶ δὲν εἶναι γιὰ πόλεμο. Λίγο ἀκόμη καὶ θὰ σαρωθοῦν τελείως κι' ἀπὸ τὴν Ἀφρική. Ποιὸς τοὺς φταίει; Σ' αὐτοὺς ταιριάζει τό: ὅποιος ζητάει τὰ πολλά, χάνει καὶ τὰ λίγα — ΘΕΟΔΩΡΟΝ ΣΠΑΡΙΔΗΝ. Ἡ πίστις, ἡ ψυχικὴ ὑπεροχή, ὁ πατριωτισμὸς τοῦ Ἕλληνος στρατιώτου δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ δώσουν τὴν τελικὴν νίκην. — ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΨΑΡΡΟΝ. Αὐτὸ λέμε κι' ἐμεῖς: πῶς τοὺς ἦρθε ἡ ἰδέα ὅτι μποροῦσαν νὰ μᾶς νικήσουν καὶ νὰ μᾶς καθυποτάξουν; Νὰ καθυποτάξουν ἕνα κράτος σὰν τὴν Ἑλλάδα, ποὺ παρουσιάζει ἀφαντάστους ἡρωϊσμοὺς στὸ μέτωπο, θάρρος καὶ ψυχραιμία στὰς πόλεις, αὐτοθυσία στοὺς ἀγρούς. — ΣΠΥΡΟΝ ΚΑΡΠΟΥΖΗΝ, Τερψιθέαν, Πειραιᾶ. Τὰ ποιήματά σου «Φθινόπωρο», «Δύση» καὶ «Ἀθήνα» ἔχουν ὡραίους στίχους, ποὺ εἶναι ὅμως κατάλληλοι γιὰ νὰ διαβάζωνται σὲ καιρὸ εἰρήνης. Σήμερα ὅλα, ὅλα ἀνεξαιρέτως, ἀκόμη καὶ ἡ ποίησις — ναί, καὶ ἡ ποίησις — πρέπει νὰ ἐξυπηρετοῦν τὸν μεγάλο ἀγώνα ἐναντίον τῆς Ἰταλίας, ἐναντίον τοῦ Φασισμοῦ, ποὺ ἐπεχείρησε νὰ ὑποδουλώσῃ τὴν Ἑλλάδα μας. — ΠΑΝΟΝ ΔΗΜΗΤΡΙΟΝ ΠΜΡΔ. Ἡ «Νεολαία» δὲν κάνει ἐξαιρέσεις, οὔτε ἔχει προτιμήσεις μεταξὺ τῶν συνεργατῶν της. Προσπαθεῖ νὰ τοὺς εὐχαριστῇ ὅλους, ὅσο τῆς εἶναι δυνατόν. Περιμένομε νεωτέραν συνεργασίαν σου. Θὰ τὴν κοιτάξωμε μὲ τὸ ἴδιο ἐνδιαφέρον μὲ τὸ ὁποῖον κοιτάζομε κάθε τι ποὺ μᾶς στέλλεται πρὸς δημοσίευσι. Τὸ ὕφος τοῦ γράμματός σου τῆς 6-12-40 ἀνάρμοστο. Ἂν τὸ ἐδιάβαζες ἄλλη μιὰ φορὰ ἀσφαλῶς δὲν θὰ τὸ ἔστελνες. Πάντως ἐμεῖς τὸ ἀγνοοῦμε καὶ σὲ θεωροῦμε πάντοτε καλὸν φίλο τοῦ περιοδικοῦ. Ἀλλοίμονο ὅμως ἂν ἀπὸ τόσο νέοι νευρώνωμε! — ΚΩΣΤ. ΤΣΩΝΟΠΟΥΛΟΝ. Εἶναι γραμμένο καὶ στὶς δύο ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ. — ΣΑΚΗΝ ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΕΠΟΝΗΝ. Ἐμπνευσμένο, ἐνθουσιῶδες, γραμμένο προσεκτικὰ καὶ τακτικά. Σὲ συγχαίρομε καὶ σὲ καμαρώνουμε γιὰ τὴν πρόοδο καὶ τὴν ἐξέλιξί σου, γιὰ τὴν ὁποίαν οὐδέποτε ἀμφιβάλλαμε. Ὑπῆρξες πάντοτε φιλομαθής, προσεκτικὸς καὶ μελετηρός. Ἰδοὺ ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ πεζογράφημά σου «Ἀκρόπολις»:

«Βράχε ἱερέ, βράχε περήφανε, ποὺ ὑψώνεσαι ὁλόρθος κι' ἀκλόνητος μέσ' στοὺς αἰῶνες, βράχε ποὺ τὰ χρόνια σὲ δοξάζουν καὶ ποὺ στολίδι σου ἔχεις τὰ ἐρείπια καὶ δόξα σου τὰ γκρεμίδια ποὺ σὲ στολίζουν, βράχε ποὺ κάθε κομμάτι σου καὶ μιὰ δόξα, κάθε θωριά σου καὶ μιὰ ἱστορία, εἶσαι μέσ' στοὺς ἀθάνατους ὁ ἀθάνατος κι' ἂν δὲν εἶσαι θεός, εἶσαι κι' ἀπ' τοὺς θεοὺς πιὸ μεγάλος, γιατὶ εἶσαι αἰώνιος· κι' ὅσο τὰ χρόνια περνοῦν, ἀντὶ νὰ σὲ ξεθωριάζουν, ἀκόμα καὶ πιὸ ἔνδοξο σὲ κάνουν καὶ πιὸ ἀθάνατο.

»Σὰν σ' ἀντικρύσω, οἱ αἰῶνες ζωντανεύουν μπροστά μου καὶ βλέπω ἥρωες, καὶ βλέπω σοφούς, καὶ βλέπω πολιτισμοὺς μεγάλους, ποὺ πέρασαν, ἀφοῦ πρῶτα φώτισαν τὸν κόσμο ὅλο.

»Βλέπω τὸν Ἰκτῖνο νὰ στέκεται μπροστὰ στὸν Παρθενῶνα, στὸ δημιούργημά του, καὶ πιὸ κεῖ τὸν Περικλῆ νὰ τὸν θαυμάζῃ. Νά! ἡ Ἀθηνᾶ, ποὺ ξεχωρίζει ἀνάμεσα ἀπ' ὅλες τὶς ἄλλες θεές, θεὰ τῶν θεῶν, γιατὶ θεϊκὸ εἶναι κι' αὐτὸ ποὺ συμβολίζει, θεϊκὰ τὰ χέρια ποὺ τὴν ἔκαναν.

»Βλέπω ἀκόμα Ἑνετοὺς καὶ Φράγκους νὰ περνοῦν καὶ νὰ σὲ προσκυνοῦνε, θαυμάζοντάς σε μαζὶ καὶ νὰ προσπαθοῦν κάτι νὰ πάρουν ἀπὸ πάνω σου σὰν ἅγιο κειμήλιο. Μὰ ὅσο σὲ γυμνώνουν, ὅσο σὲ καταστρέφουν, τόσο πιὸ πολὺ λάμπεις καὶ σκορπᾷς γύρω σου τὸ φῶς.

»Νά κι' ὁ Ἀνδροῦτσος, νά καὶ τ' ἄλλα παλληκάρια, ἥρωες ἡρώων!

»Νά κι' ὁ Φαβιέρος ποὺ περνᾷ ἀνάμεσα ἀπ' τοὺς Τούρκους μαζὶ μὲ τοὺς γενναίους του.

»Κι' ἀνάμεσα ἀπ' αὐτοὺς βλέπω ποιητές, τοῦ λόγου τεχνίτες, ποὺ ἔρχονται νὰ ἐμπνευσθοῦν ἀπὸ σένα καὶ ποὺ σοῦ ἀφιερώνουν στίχους καὶ σελίδες ποὺ σὲ δοξάζουν καὶ ὑμνοῦν μαζὶ μ' ἐκείνους ποὺ σ' ἐμπνευστήκανε καὶ σὲ δημιουργήσανε.

»Ὦ βράχε! κάθε κομμάτι σου καὶ μιὰ σελίδα ἀπ' τὴν ἔνδοξη ἱστορία τῆς πόλης ποὺ στολίζεις κι' ὁλόκληρης τῆς χώρας ποὺ σ' ἔχει δόξα της καὶ καμάρι της.

»Ὦ βράχε! τὰ πάντ' ἀπὸ σένα ἐπέρασαν. Θεοὶ ποὺ ὑπῆρξες τὸ ἱερὸ τους τέμενος, σοφοὶ ποὺ ὑπῆρξες τὸ βῆμα τοῦ κηρύγματός τους, πολιτισμοὶ ποὺ ἔγινες τὸ κήρυγμά τους, κόσμοι ποὺ σὲ προσκύνησαν καὶ σὲ ἐξύμνησαν, τραγουδιστὲς ποὺ τοὺς ἐνέπνευσες καὶ τοὺς ἀνέδειξες... Μὰ πέρασαν ὅμως ὅλα, ἔφυγαν ὅλοι, καὶ μόνο σὺ μένεις καὶ θὰ μένῃς γιὰ πάντα αἰώνιος, ἥλιος λαμπρὸς ἀπ' ὅλα κι' ἀπ' ὅλους πιὸ ψηλά, ἀκόμα κι' ἀπ' αὐτοὺς τοὺς θεούς. Βράχε ἱερέ, βράχε ἀθάνατε, ὦ Ἀκρόπολι τῆς Ἀθήνας — ἀκρόπολι πνευματικὴ τῆς Οἰκουμένης — σὺ γιὰ μιὰ φορὰ ἀκόμα θὰ φωτίσῃς τὴν ἀνθρωπότητα, σὺ καὶ πάλι θὰ τὴν ὁδηγήσῃς στὸ δρόμο τὸ σωστὸ τοῦ ἀνώτερου πολιτισμοῦ. Ἀπὸ σὲ ὦ βράχε - σύμβολο, πηγὴ τῆς Γνώσεως, τοῦ Καλοῦ καὶ τῆς Ἀγάπης θὰ σκορπιστῇ τὸ φῶς, τὸ φῶς τὸ λαμπρό, τὸ φῶς τὸ ζωοποιό, τὸ φῶς τὸ Ἑλληνικό».

ΣΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΕΠΟΝΗΣ

ΔΑΝΑΗΝ ΚΑΛΦΟΠΟΥΛΟΥ. Γενναῖοι καὶ γενναῖοι! Θὰ μποῦμε γρήγορα στὰ Τίρανα. Οὔτε ὁ χειμώνας, οὔτε τὸ κρύο καὶ τὰ χιόνια, οὔτε ἡ ἔντονη ἐχθρικὴ ἀντίστασις θὰ κατορθώσουν ν' ἀνακόψουν τὴν προέλασιν τοῦ ἡρωϊκοῦ στρατοῦ μας εἰς τὸ ἀλβανικὸ μέτωπο.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΤΣΑ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗ

Φαλαγγῖτες καὶ Φαλαγγίτισσες, Σκαπανεῖς καὶ Σκαπάνισσες τοῦ 21ου Τάγματος θὰ παίξουν σὲ τρεῖς ἀπογευματινὰς παραστάσεις τὴν 8ην, 9ην καὶ 10ην Ἰανουαρίου 1941 στὸ θέατρο «Ἡρώδειον» τῆς Ν. Φιλαδελφείας τὸ πατριωτικὸν ἔργον τοῦ κ. ΒΕΛ. ΦΡΕΡΗ

«ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΟ ΘΑΝΑΤΟ»

Εἰκόνες ἀπὸ τὴν ὁλοκαύτωσι τοῦ Ἀρκαδίου

Σκηνοθεσία Γρηγ. Μιχ. Γρηγορίου

Σκηνογραφίαι: Ν. Ζωγράφου

Μικτὴ χορωδία

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΠΝΕΥΜΑΤ. ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΑΘ. Φ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΝ. Μᾶς ἐνδιαφέρουν τὰ παιχνίδια τοῦ εἴδους αὐτοῦ, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἐπικίνδυνα. Καὶ τὸ ἀναμμένο βαμβάκι, ὅπως καὶ τὸ θαῦμα τοῦ σφυγμοῦ, δὲν στεροῦνται κινδύνων. — ΑΠ. Λ. ΜΟΥΣΤΑΚΟΠΟΥΛΟΝ. Ἐλήφθησαν, θὰ δημοσιευθοῦν μερικά, ὄχι ὅμως τὸ σταυρόλεξον «Ε.Ο.Ν.». Ὅλα πάνε μὲ τὴ σειρά τους. — ΗΛ. ΝΟΤΑΡΑΝ. Καλὰ τὰ σταυρόλεξα, ἀλλὰ παρουσιάζουν μερικὰ ἐλαττώματα, δύσκολες ἢ ἀκατάλληλες λέξεις (Ἄριος, λός, Φρῦ, μαράθου, ΩΘΗ). Νὰ στέλλῃς λιγώτερα καὶ καλύτερα ἄλλη φορά, μὲ σκορπισμένα τὰ μαῦρα τετραγωνίδια, εὔκολες λέξεις καὶ καλοσχεδιασμένα. — ΗΡ. ΜΑΝΙΑΤΑΚΗΝ. Τὸ «Διάβασέ με» ἦταν περιοδικὸ καὶ ὄχι «Μυθιστόρημα τὸ ὁποῖον ἐσαλίρησε», ὅπως γράφεις. Πάντως εἶναι ἀκατάλληλη λέξις γιὰ σταυρόλεξο. Οὔτε τὸ ΑΒΙΑ εἶναι, ἐξ ὅσων γνωρίζομεν, ἀνδρικὸν ὄνομα εἰς τὴν δοτικήν. Προσέχετε. Εὔκολες λέξεις καὶ σκορπισμένα τὰ μαῦρα τετραγωνίδια. Ἐπιπροσθέτως κάνεις τὸ λάθος νὰ χωρίζῃς τὸ σταυρόλεξό σου σὲ δύο μικρότερα. — Τ. Ν. ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΝ. Τὸ ἴδιο σφάλμα: στὴ σειρὰ δηλαδὴ τὰ μαῦρα τετραγωνίδια. Καὶ λέξεις ἀπίθανες: Ἄπις, Νάβιρ, σκνίψ. Οἱ ἀσκήσεις καλές. — Μ. Κ. ΚΡΟΚΟΝ. Ἐγκρίνονται. — Μ. ΝΤΑΛ. Γιατὶ αὐτὸ τὸ ψευδώνυμο; Ὅσο γιὰ τὰ σταυρόλεξά σου «πολλὴ μαυρίλα πλάκωσε», ἤγουν πολλὰ καὶ συγκεντρωμένα εἰς τὰ ἴδια μέρη μαῦρα τετραγωνίδια. Μὴ χωρίζετε τὰ σταυρόλεξα σὲ ἄλλα μικρότερα. — ΙΩ. ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΝ. Κρῖμα στὸν κόπο σου. Ἔχεις στὸ σταυρόλεξό σου τὴ λέξι «θῶν». Ἀλλὰ πῶς εἶναι δυνατὸν ὁ Φαλαγγίτης τῆς Ἀλεξανδρουπόλεως, τῶν Γαργαλιάνων καὶ τῶν Κυθήρων νὰ γνωρίζῃ τὴν ἔπαυλιν αὐτὴν τῶν Ἀθηνῶν; Ἀκατάλληλα ἐπίσης τὰ φέρ, λαντώ, ὠαί. — Ι. Α. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΝ. Ἐγκρίνονται. — Α. καὶ Α. Π. ΚΟΥΣΚΟΥ. Δὲν παρουσιάζουν ἐνδιαφέρον. Νὰ στείλετε κάτι καλὸ καὶ θὰ δημοσιευθῇ. — Π. ΜΕΪΜΑΡΙΔΗΝ. Καὶ ἀπολύτως καλὰ ἂν ἦσαν, θὰ ἔπρεπε νὰ τὰ εἶχες σχεδιάσει μὲ σινικὴ μελάνη γιὰ νὰ δημοσιευθοῦν. — Ν. Β. ΠΑΡΛΑΒΑΝΤΖΑΝ. Δὲν εἶναι κακὸ τὸ σταυρόλεξό σου, ἀλλὰ κάνεις καὶ σὺ τὸ ἴδιο σφάλμα: συγκεντρωμένα στὰ ἴδια σημεῖα πολλὰ μαῦρα τετραγωνίδια. — Α. ΣΕΜΠΕΚΟΠΟΥΛΟΝ. Διάβασε μὲ προσοχὴ τὶς εἰδικὲς σελίδες μας γιὰ νὰ ἐμβαθύνῃς στὸ μηχανισμὸ τῶν ἀσκήσεων καὶ στεῖλε κάτι ἄρτιο. — Β. ΚΑΝΤΙΑΝΗΝ. Μιὰ θερμὴ παράκλησίς μας: Νὰ γράφῃς σὲ κανονικὴ κόλλα καὶ ὄχι σὲ χαρτάκια καὶ νὰ βάζῃς τοὺς ἀριθμοὺς τῶν σταυρολέξων καὶ τῶν δικτυωτῶν ὅπως τὰ βλέπεις στὸ περιοδικό. Τὸ σταυρόλεξό σου ἔχει τὸ μεγάλο ἐλάττωμα νὰ χωρίζεται σὲ ἄλλα μικρότερα. — Π. ΜΕΝΕΪΔΗΝ. Ὅλα αὐτὰ χωροῦσαν σ' ἕνα κοινὸ φύλλο χαρτιοῦ. Γιατί μᾶς στείλατε αὐτὰ τὰ κουρέλια; Σὲ παρακαλοῦμε, μεγαλύτερη τάξι ἄλλη φορά. — Γ. Κ. ΜΑΜΟΥΝΑΝ. Τὸ γεωγραφικὸν δικτυωτὸν εἶναι ἀκροστιχὶς καὶ τὸ ἱστορικόν... τίποτα, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει διαγώνιος λέξις. Εἶναι κρῖμα ὕστερ' ἀπὸ τόσον κόπο νὰ παρουσιάζετε ἄλλα ἀντ' ἄλλων. Προσέχετε. — Δ. Χ. ΜΗΛΙΩΤΗΝ. Μὴ γράφεις ἀπ' τὶς δυὸ ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ. Τὸ εἴπαμε τόσες φορές... — Γ. ΤΖΙΝΗΝ. Ἐγκρίνεται. — Β. ΠΑΖΩΝΗΝ. Ἐγκρίνεται τὸ 7×7. — Ν. Χ. ΚΟΚΟΤΑΝ. Καλὴ ἡ κλῖμαξ.

Σημ. «Νεολαίας»: — Εἰς τὸ ἄρθρον τῆς «Νεολαίας» τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1941 παρεισέφρησε σημαντικὸν λάθος. Ὁ ἕβδομος στίχος πρέπει νὰ διαβασθῇ οὕτως: «... πίνης ἀλληλεγγύης; θἄταν δύσκολο νὰ πῇ κανείς. Ἡ

Τύποις: «ΠΥΡΣΟΥ» Α. Ε.

